

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENİSTİTÜSÜ
RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI
RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KADINA YÖNELİK ŞİDDET HABERLERİNİN SÖYLEM ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
SEZİN SAN SUNGUNAY

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ÖZCAN YAĞCI

ANKARA - 2018

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS / DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 08/06/2018

Öğrencinin Adı, Soyadı : Sezin SAN SUNGUNAY
Öğrencinin Numarası : 21520138
Anabilim Dalı : Radyo Televizyon ve Sinema
Programı : Radyo Televizyon ve Sinema Tezli Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı : Prof. Dr. Özcan Yeğci
Tez Başlığı : Kadına yönelik şiddet haberlerinin söylem analizi

Yukarıda başlığı belirtilen Yüksek Lisans/Doktora tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam 91. sayfalık kısmına ilişkin, 30 / 04 / 2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin... adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 18.....'dır.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar hariç - Haber metinlerinin yer aldığı ekler hariç
3. Beş (5) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

"Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını" inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası:.....

Onay

08/06/2018

Öğrenci Danışmanı Unvan, Ad, Soyad,

Prof. Dr. Özcan Yeğci

KABUL VE ONAY SAYFASI

.....Sezin SAN SONGUNAY.....tarafından hazırlanan
.....Kadına Yönelik Sıddet Haberlerinin Söylem Analizi.....
.....adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Kabul (sınav) Tarihi: 23 / 05 / 2018

(Jüri Üyesinin Unvanı, Adı-Soyadı ve Kurumu):

İmzası Jüri Üyesi : Prof. Dr. Özcan Yılmaz
Baskent Üniversitesi

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Recep Yılmaz
Baskent Üniversitesi

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üy. Enol İlhan
Gazi Üniversitesi

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../20....

Prof. Dr. İpek KALEMCİ TÜZÜN

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT	III
KISALTMALAR	IV
TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ	V
GİRİŞ	1
BÖLÜM I. KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN BOYUTU	5
1.1. Şiddet ve Tanımı	5
1.2. Kadına Yönelik Şiddet	6
1.3. Türkiye’de Seçilmiş İstatistikler	7
1.4. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Uygulanan Yöntemler	9
1.4.1. İstanbul Sözleşmesi	9
1.4.2. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Faaliyetleri	11
1.4.3. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa	12
1.4.4. Adalet Bakanlığı Faaliyetleri	13
1.4.5. Sivil Toplum Kuruluşları Faaliyetleri	13
1.4.6. Baroların Faaliyetleri	14
1.4.7. Medyanın Etkisi	14
BÖLÜM II. MEDYA, KAMUOYU VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET	16
2.1. Medya Kavramına Ait Genel Çerçeve	16
2.2. Medyanın Etki Çalışmaları	17
2.3. Medyanın Etkilerine Yönelik Kuramsal Yaklaşımlar	18
2.3.1. Suskunluk Sarmalı	19
2.3.2. Gündem Belirleme	20
2.3.3. Gündem Belirleme Süreci	21
2.3.4. İkinci Düzey Gündem Belirleme	22
2.3.5. Ekme-Yetiştirme Kuramı	23
2.4. Kamuoyu Kavramı	23
2.5. Kamu Yararı	25
2.6. Kamuoyunun Oluşumu	27

2.7. Kamuoyu Oluşumunda Medyanın Rolü	29
2.8. Kadına Yönelik Şiddet ve Medyanın Tutumu	30
2.8.1. Kadına Şiddet Haberlerinin Aktarımındaki Sorunlar	31
2.8.2. Türk Medyasında Kadına Yönelik Şiddette Meslek İlkeleri	33
BÖLÜM III. ÖRNEK OLAY ANALİZİ	35
3.1. Örnek Olay Öyküsü	35
3.2. Araştırma Yöntemi	35
3.2.1. Eleştirel Söylem Analizi	36
3.2.1.1. Makro Yapı	37
3.2.1.2. Mikro Yapı	40
3.3. Veri Toplama	41
3.4. Bir Kitle İletişim Aracı: İnternet Haber Siteleri	42
3.5. Bulgular	43
3.5.1. MİLLİYET Haber Sitesi	45
3.5.1.1. Makro Yapı Çözümlemesi	45
3.5.1.2. Mikro Yapı Çözümlemesi	53
3.5.1. HÜRRİYET Haber Sitesi	56
3.5.1.1. Makro Yapı Çözümlemesi	56
3.5.1.2. Mikro Yapı Çözümlemesi	65
3.5.1. MYNET Haber Sitesi	68
3.5.1.1. Makro Yapı Çözümlemesi	68
3.5.1.2. Mikro Yapı Çözümlemesi	73
3.5.1. HABERTÜRK Haber Sitesi	75
3.5.1.1. Makro Yapı Çözümlemesi	75
3.5.1.2. Mikro Yapı Çözümlemesi	81
3.6. Değerlendirme	83
BÖLÜM IV. SONUÇLAR	87
KAYNAKLAR	92
EK- İNCELENEN HABERLER	100
EK-1 MİLLİYET Haber Sitesi Haberleri	100
EK-2 HÜRRİYET Haber Sitesi Haberleri	108
EK-3 MYNET Haber Sitesi Haberleri	118
EK-4 HABERTÜRK Haber Sitesi Haberleri	124

ÖZET

Bu çalışmada yaşam tarzı nedeniyle bir kadına yönelik şiddet olayının internet haber sitelerindeki sunumu konu edinilmektedir. Türkiye’de internetteki haber sitelerinden dördünün örnek olayla ilgili haberleri, van Dijk’ın Eleştirel Söylem Analizi ile çözümlenmiştir. Kadına yönelik şiddetle ilgili haber oluştururken internet haber sitelerinin başlık, haber girişi ve haber metinleri ile görsel materyallerinde kimlik, cinsiyet, sözcük seçimi ve anlatım tarzı açısından yeterli hassasiyet ve özenin gösterilmediği, şiddeti uygulayanın adli makamlara verdiği ifadelerin ayrıntılı kullanılmasıyla şiddet olayının okuyucuya failin gözünden ve tek taraflı sunulduğu, ilgi çekmek için kullanılan klişe ifadelerin şiddet olayının değerini düşürdüğü, baskı gruplarının açıklamalarının yeterince ön plana çıkarılmadığı tespit edilmiştir. Genel olarak haber kurgulanmasında haber sitelerinin kadına şiddet haberine yönelik belli bir politika belirlemediği, kadına şiddet olayının çoğunlukla toplumsal sorun değil bireysel sorun olarak ele alındığı, haber ekibinin şiddete karşı kamuoyu oluşturmada medya gücünün etkisini yeterince değerlendirmedeği görülmektedir.

ANAHTAR KELİMELER: Kadın, Şiddet, Haber Söylemi, Eleştirel Söylem Analizi, Medya

ABSTRACT

In this research, the presentation of violence against a woman due to her lifestyle in internet news sites is taken as subject. The news about the case study from four news sites on the Internet in Turkey has been analysed with van Dijk's Critical Discourse Analysis. It has been determined that there is not enough sensitivity and care in the title, news entry and news texts and visual materials of internet news sites in terms of identity, sex, word selection and narration style, that the case of the violence is presented unilaterally through the eyes of the perpetrator with the detailed use of his assertions given to the judicial authorities, that cliché expressions used to attract attention have reduced the importance of violence, and that the discourse of the pressure groups is not sufficiently brought into the foreground while creating news about violence against women. In general, it is seen that the news sites do not set a certain policy towards violence against women in the construction of news, that violence of women is mostly considered as an individual problem, not a social problem, and that the news team do not adequately assess the influence of the media power in creating public opinion against violence.

KEYWORDS: Women, Violence, News Discourse, Critical Discourse Analysis, Media

KISALTMALAR:

BIANET: Bağımsız İnternet Ağı

KSGM: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

CEDAW: Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi

ŞÖNİM: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri

MEDİZ: Kadınların Medya İzleme Grubu

TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo-1 Türkiye’de Son 7 Yılda Kadın Cinayeti Verileri

Tablo-2 IAB İnternet Ölçümleme Araştırması

Tablo-3 Haber Sitelerindeki Haberlerin Şematik Kategorileri

Şekil-1 Haber Şemasının Yapısı

GİRİŞ

Kadına yönelik şiddet Türkiye'nin önemli toplumsal sorunları arasında yer almaktadır. Bu da devlet kurumlarından sivil toplum kuruluşlarına kadar geniş bir alanda kadına şiddetin önlenmesine ilişkin mücadele verilmesini zorunlu kılmaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmeler ve yasal yaptırımlar konusunda yargı alanında önemli adımlar atıldığı görülmektedir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, barolar, sivil toplum kuruluşları ve medya, kadına şiddetle mücadeleye yönelik çalışmalar yürütmektedir. Ancak kadınlara uygulanan şiddet tam anlamıyla engellenememektedir. Kadınlar, cinsel, fiziksel, ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kalmakta, yaşam tarzları nedeniyle saldırılara uğramaktadır. Kadın cinayetleri ve cinsel istismarlara dikkat çeken Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun 2017 yılında basından derlediği verilere göre; Türkiye'de 409 kadın öldürülmüş, 387 çocuk cinsel istismara uğramış ve 332 kadına cinsel şiddet uygulanmıştır. 2017 Mayıs-Ekim ayları arasında 16 kadın "şort giydiği, açık giyindiği, sigara içtiği" v.b. nedenlerden dolayı saldırıya uğramıştır.¹

Bu çalışmada şort giymesi nedeniyle otobüste tanımadığı bir kişinin tekmeli saldırısına uğrayan Ayşegül Terzi'nin yaşadığı olayın medyaya yansımaları, incelenen haberler kapsamında, eleştirel söylem analizi yöntemiyle irdelenmektedir. Terzi'ye yapılan saldırıyla ilgili farklı medya kuruluşlarında yer alan haberlerde çizilen çerçeve, kullanılan dil, sözcük seçimleri, olayın yargı boyutunda yaşananlar, kadına şiddet olaylarının haberleştirilmesindeki sorunlar bağlamında ele alınmaktadır. Ayşegül Terzi'ye yönelik saldırının örnek olay olarak seçilmesinde, medyanın kamuoyu oluşturma gücünün belirgin bir şekilde görülmesi etkili olmuştur. Terzi'ye yapılan saldırı medyada yer aldıktan sonra sivil toplum kuruluşları, kamuoyu harekete geçmiş, açıklamalar yapılmış ve bu açıklamalar da haberleştirilmiştir. Terzi'ye otobüste tekme atan Abdullah Çakıroğlu'nun savcılık sorgusunun ardından serbest bırakılması tepkilere neden olmuş, bu tepkilerin ardından Çakıroğlu yeniden gözaltına alınıp tutuklanmıştır. Yalnız sivil toplum kuruluşları değil; siyasiler de olaya yönelik tepkilerini ifade etmiştir. Aile Bakanı'nın Ayşegül Terzi'yi arayıp, geçmiş olsun dileklerini ilettikten sonra olayın takipçisi olacaklarını söylemesi, Başbakan Yardımcısı'nın Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasının ardından, Adalet Bakanlığı'nın bu tür olaylarda tutuklamayı zorunlu hale getirecek yasal düzenleme üzerinde çalıştıklarını ifade etmesi ve olayı "vahim bir hadise" olarak nitelendirmesi, konunun siyasi gündemde yankı bulduğunu göstermektedir. Medyanın konuyu gündemine taşıyarak, kamu gündeminde olayın yer bulması, tepkilerin ardından

¹ <http://kadinacinayetleriniidurduracagiz.net/veriler/2845/kadin-cinayetlerini-durduracagiz-platformu-2017-veri-raporu>

siyasilerin açıklamalarıyla konunun siyasi gündeme taşınması, üç gündemin birbiriyle ilişkisini göstermektedir. Bu tablo, örnek olayın Ayşegül Terzi'ye uygulanan şiddetin seçilmesinin nedenlerindendir. Türkiye'nin dört bir yanında her gün kadına şiddet olayları yaşanmaktadır. Ancak bunların hepsi medyada yer bulamamaktadır. Çalışma ile bir olayın medyada yer bularak kamuoyunu oluşturmaya, yargı kararlarını etkileme ihtimali ve siyasi gündemle ilişkisi incelenecektir. Medyanın kamuoyu oluşturmada en etkili unsurlardan biri olduğu görüşünden yola çıkarak, bu özelliğini nasıl kullandığı irdelenecektir.

Kadına şiddetin önlenmesine ilişkin mücadelede en etkili araçlar arasında görülen medya, kullandığı içeriklerle, bireyleri yönlendirmektedir. Medyanın etkilerine yönelik çalışmalar sonucunda geliştirilen kuramlar, medyanın insanların duygu ve düşüncelerini yönlendirmedeki işlevini ortaya koymaktadır. Bireyler, medyayı düşüncelerinin, görüşlerinin toplumda ne kadar kabul gördüğünü anlamak için bir ölçüt olarak görmektedir. Alman Sosyolog Elisabeth Neumann'ın geliştirdiği Suskunluk Sarmalı kuramında fikirleri medyada yer alan bireylerin cesaretlendiği, yer almayanların ise görüşlerinin toplumda kabul görmediğini düşünerek bir suskunluk sarmalı içine girdiği vurgulanmaktadır. Medyanın farklı görüşlerin kamuoyundaki dağılımını gözlemlemek için kullanıldığı dikkate alındığında, bireyler medyada daha sık yer alan görüşlerin genel kabul gördüğünü düşünmektedir. Medyadaki mesajların sürekli yinelenmesi ise mesajların bireyler üzerindeki etkisinin arttığı sonucunu beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada Ayşegül Terzi'ye saldırıyla ilgili yayınlanan haberlerin sıklığı, kamuoyu oluşum sürecine etki çerçevesinde incelenecektir.

Medya, gündem belirleme işleviyle hangi konunun öncelikli olduğuna karar vermekte ve haberlerde çerçeveleme yaparak konunun bazı yönlerini ön plana çıkarmaktadır. Ancak olaylar her zaman doğru yönüyle aktarılmayabilir. Kadına şiddet haberlerinde en önemli sorunlardan biri haberlerin magazinsel bir unsur gibi işlenmesidir. Çalışmada, Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırıyla ilgili haberlerde nasıl bir önceleme ve çerçeveleme yapıldığı incelenecektir.

Medyanın kadına şiddet olayları ile ilgili haberlerde kullandığı dil ve haberlerin sunumu, olayı ve gelişimini izlemesi, olayı bireysel yerine toplumsal bir sorun olarak görmesi ve sorgulaması kadına şiddetle mücadele için bir gündem belirlemesine neden olmaktadır. Diğer taraftan, kamuoyunda yer alan tepkiler, kamu gündemi, siyasilerin tutumları da medya gündeminin kurulmasında etkili olmaktadır. İncelenen olayda da medya gündemi, siyasi gündem ve kamu gündemi arasındaki etkileşim irdelenecektir.

Medya, herhangi bir konudan milyonların aynı anda haberdar olmasını sağladığı için kamuoyu oluşumunda büyük bir rolü bulunmaktadır. Medya bu işlevi yerine getirirken hem

kamuoyunu bilgilendirmekte hem de önemli gördüğü unsurları ön plana çıkarmaktadır. Yapılan incelemeler, medyada işlenen düşünce ile insanların algısının birbirine benzer olduğunu göstermektedir. Medya insanlara ne düşüneceğini değil; ne hakkında düşüneceğini söylemektedir. (Yüksel ve diğerleri, 2013:66-75 Medyanın bu etkisi, Ayşegül Terzi'ye saldırı olayı çerçevesinde incelenmektedir.

Medyanın, kamuoyu oluşumundaki rolü ve bireylerin düşünceleri üzerindeki gücü göz önüne alındığında verdiği mesajlar etkili olmaktadır. Özellikle kadına şiddetle mücadele konusunda yöneltilen eleştiriler, medyada şiddeti caydırıcı bir zihniyet oluşmasından çok olayların magazinsel yönünü yansıttığı ve şiddetin engellenmesinde belirli bir politika izleyerek hareket etmediği etrafında şekillenmektedir. Kadına şiddetle mücadele eden sivil toplum kuruluşları gibi kamuoyu oluşumunu sağlayan baskı gruplarının açıklamalarının yeteri kadar medyada yer almadığı görülmektedir. Çalışmada, kamuoyu oluşumunun en etkili araçlarından medyanın hem kadına şiddetle mücadelede nasıl bir yol izlediği hem de baskı gruplarına ne kadar yer verdiği incelenecektir.

Çalışmada internet haber sitelerindeki haberler irdelenmektedir. İnternet kullanan bireylerin büyük çoğunluğunun online haber, gazete ve dergi okuduğu göz önüne alındığında, haberlerle ilgili anketler, formlar ve kamuoyu araştırmalarına ulaşarak okurlarla etkileşim sağlanması internet haberciliğini cazip hale getirmektedir. İnternet haber siteleri, haberlerde, metin, fotoğraf, video görüntülerini aynı platformda okuyucularına sunarak diğer medya araçlarından ayrılmaktadır. Haberlerin her an güncellenebilmesi, son gelişmelerden milyonların aynı anda bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır. Bu durum kamuoyu oluşumunun daha hızlı ve etkili bir süreçte gerçekleşmesine neden olmaktadır. Çalışmada, Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırıyla ilgili İnternet haber sitelerinde yer alan haberler kullanılan dil ve sunum bağlamında incelenmekte, toplanan veriler Eleştirel Söylem Analizi ile irdelenmektedir.

İncelenen haberler, olayın yaşandığı tarihler arasında en fazla okuyucusu olan internet haber sitelerinden seçilmektedir. İnternet Ölçümler Araştırması Gemius'un verilerinin esas alındığı çalışmada sırasıyla Milliyet, Hürriyet, Mynet ve Habertürk haber sitelerinde konuya ilişkin yapılan haberler incelenmektedir. Çalışmanın Gemius verileri, 15 haber sitesini içermektedir. Haber sitelerinin aynı kaynaklardan yararlanması, bu nedenle sık tekrarlar olması nedeniyle 4 haber sitesi çalışmada incelenmektedir.

Bu inceleme Ayşegül Terzi ile ilgili haberlerin yoğun olarak medyada yer aldığı 16-19 Eylül 2016 tarihleri arasını kapsamaktadır.

Çalışmanın sınırlılıklarını, haber sitelerinin sayısı ve inceleme yapılan haberlerin zaman dilimi oluşturmaktadır.

Çalışma, dört bölümde kurgulanmaktadır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada, literatür araştırması ile nitel veri elde etme aşaması birlikte yürütülmüştür. Tez formatı gereğince, literatür araştırması ilk iki bölümde, araştırma yönteminin açıklanması, verilerin analizi ve bulgular üçüncü bölümde, sonuçlar ise dördüncü bölümde yer almaktadır. Birinci Bölümde Kadına Yönelik Şiddetin Boyutu başlığı altında, şiddet ve tanımı yapılmakta, Türkiye'deki kadına şiddet tablosu, veriler ışığında irdelenmekte, kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik uygulanan yöntemler, devlet kurumları, barolar ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları ile medyanın etkisi ele alınmaktadır. İkinci Bölümde medya kavramına dair genel bir çerçeve çizilmekte, medyanın etkileri ve kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde incelenmekte, kamuoyu kavramı ile medya-kamuoyu ilişkisi sorgulanmakta, medyanın kadına yönelik şiddete ilişkin haberleri aktarma biçimleri anlatılmaktadır. Bu temel bilgilerden hareketle örnek olay incelemesinin yapıldığı Üçüncü Bölümde, elde edilen bulgular tartışılmaktadır. Dördüncü Bölümde çalışmadan elde edilen sonuçlara yer verilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, kadının yaşam tarzına yönelik şiddeti işleyen haberlerin, internetteki haber siteleri tarafından ele alınış tarzını bir örnek olay aracılığıyla ortaya koymaktır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede medyanın kamuoyu oluşturma rolü çerçevesinde, haberlerde kullanılması gereken dile, haberlerin sunumuna ve kadına şiddetin önlenmesi, bir bilinç yaratılması için izlenmesi gereken yola ilişkin öneriler geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışmanın, sosyoloji, medya ve meslek ilkeleri literatürlerine ve kadına yönelik şiddetle mücadele eden ilgili devlet kurumlarına, barolara, sivil toplum kuruluşları ve medyaya bir perspektif sunması hedeflenmektedir.

BÖLÜM- I

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

1.1 Şiddet ve Tanımı:

Şiddet, yaşamın neredeyse her alanında karşılaşılan bir tutum, davranış olarak kendisini göstermektedir. Dünyada ve Türkiye’de en başta gelen sorunlardan biri olduğu için hükümetlerin ve sivil toplum kuruluşlarının üzerinde durduğu hususların da başında gelen şiddet kavramı sosyolojide toplumsal bir olgu olarak incelenmektedir.

Şiddet kelimesi etimolojik olarak Arapça kökenlidir. “Bir gücün derecesi”, “sertlik”, “peklik” anlamlarını barındıran şiddet kelimesinin İngilizce ve Almanca kullanımı ise Latince birkaç kavramın birleşiminden oluşmaktadır. Buna göre şiddet, bir yandan “ihlal etmek” ve “zarar vermek” diğer yandan “kuvvet”, “hız” ve “aşırılık” anlamında kullanılmaktadır. Bu çerçevede şiddet, gücün, kuvvetin, otoritenin ve üstünlüğün kötüye kullanımı ile ortaya çıkan sınır ihlalini ifade etmektedir(Dursun, 2011:1-18).

Altekin, şiddetin “toplum sağlığı sorunu” ve bir “hak ve özgürlük ihlali” olarak ele alınması gerektiğini ifade etmektedir. Altekin’e göre; şiddet, toplum genelinde ruh ve beden sağlığını tehdit eden, sosyal gelişimi engelleyen; kişinin hayata ve insanlara olan güvenini sarsan, özgüvenini azaltan, korku ve çaresizlik hisleri yaratan bir problemdir. Altekin, şiddetin bu şekilde bireylerin sağlığının yanı sıra toplum sağlığını da tehdit ettiğini vurgulamaktadır.² Dewey’in “yanlış kullanımlı kuvvet güç ya da enerji “olarak yorumladığı şiddet, (Dursun, 2011:5). Dünya Sağlık Örgütü’nün tanımına göre de “*Bir yaralanma ya da yaralanma tehlikesi, ölüm, psikolojik hasar, gelişim bozukluğu ya da yoksunlukla sonuçlanan, bir kişiye, kişinin kendi kendisine, bir grup ya da topluma kasıtlı olarak fiziksel ya da duygusal zor kullanması, güç kullanması veya tehdididir.*”³

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın şiddet tanımı, bireyin fiziksel, cinsi, psikolojik veya ekonomik yönden zarar görmesiyle ya da acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı özgürlüğün keyfi engellenmesini içeren, fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik ter türlü tutum ve davranışı kapsamaktadır.⁴

² Altekin, S.2013.*Şiddet Nedir?* Doku Bireysel ve Kurumsal Danışmanlık Merkezi.
<http://www.dokudanismanlik.com/makaleler-siddet-nedir.php> 12Eylül2017

³ World Health Organization, 2002. Editör: Etienne G. Krug, Linda L. Dahlberg, James A. Mercy,Anthony B. Zwi and Rafael Lozano.*World Report on Violence and Health*. Geneva.06Kasım2017S:5

⁴ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. 2016. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. Ankara.
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54296cb3369dc32358ee2c51/ulusal%20eylem%20plan%C4%B1%2020.pdf>
06 Kasım 2017

Şiddet, bir kişiye, bir gruba, bir kitleye, bir ırka yönelebildiği gibi, bir hayvana, bir bitkiye, bir nesneye, bazen bir fikre ya da bir değere karşı da ortaya çıkmaktadır. Şiddet, bir kontrol kaybı bir “cinnet” hali değildir. Bilinçli, kontrollü, planlı ve sistematik bir eylemdir ve bir seçimdir. Kızgınlık, öfke ve nefret göstermek; aşağılamak ve cezalandırmak; tahakküm etmek ve kontrolde tutmak, şiddetin hizmet ettiği en temel amaçlardır (Altekin,2013). Ünsal, şiddet olaylarını, insanları korkutmak, sindirmek için ortaya çıkarılan olay ya da girişimler olarak tanımlamaktadır(1996:29). Erten ve Ardalı şiddeti; yok edici amaç taşıyan bir davranış biçiminde ifade etmektedirler. Buna göre şiddet; saldırganlık, yenmek, hakim olmak, yönetmek amacı ile güçlü, etkili bir hareket, fiil, bir işi bozma engelleme, boşa çıkarmaya karşı düşmanca, hırpalayıcı, yaralayıcı veya tahrip edici yıkıcı, yok edici amaç taşıyan bir davranış biçimidir(1996:143).

Şiddetle ilgili hukuksal tanımlamalar da bulunmaktadır. Cinayet, yaralama, tecavüz, silahlı saldırı, gasp gibi şiddet olayları ağır cezaları gerektirir. Şiddetin caydırılması için bazı mekanizmalar söz konusudur. Bu çerçevede yasal yaptırımlar uygulanmaktadır. Sivil toplum kuruluşları hükümetler de şiddetle mücadele için çalışmalar yürütmektedir. Yasal yaptırımlara neden olan hukuk alanında şiddet kavramı, kanuna uymamak, kişiye zarar vermek, hakaret etmek, birinin haklarını çiğnemek, hırpalamak, zor kullanmayı içermektedir (Erten, Ardalı, 1996:143).

Collins, şiddetin duygusal, fiziksel, bedensel yönlerine işaret ederek farklı açılardan incelenebileceğini öne sürmektedir (Collins,2012:132-151). Dünya Sağlık Örgütü ise şiddet türlerini kişinin kendine uyguladığı şiddet ve kişilerarası şiddet olarak ikiye ayırmaktadır.⁵ Kadına yönelik şiddet de kişilerarası sınıflandırma içinde yer almaktadır.

1.2. Kadına Yönelik Şiddet:

Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi, kadınlara yönelik şiddeti; “ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ızdırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma” şeklinde tanımlamaktadır.⁶ İstanbul Sözleşmesi’nde kadına yönelik şiddetin, insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılık olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca kamu ya da özel alanda kadına

⁵ World Health Organization, 2002. Editör: Etienne G. Krug, Linda L. Dahlberg, James A. Mercy,Anthony B. Zwi and Rafael Lozano.World Report on Violence and Health. Geneva. S:5

http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/02.08.2018. 06Kasım2017

⁶ Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri.1993.,<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/221-227.pdf> .05Eylül 2015

zarar veren fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik olarak uygulanan her türlü eylem de kadına şiddet olarak ifade edilmektedir (Bakırcı, 2015:148). İstanbul Sözleşmesi'ne uygun olarak hazırlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da kadına yönelik şiddet, *“kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanun'da şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış”* olarak tanımlanmıştır.⁷

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından hazırlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planında, kadına şiddet 4 başlık altında sınıflandırılmaktadır.

a. Fiziksel şiddet; başkasının vücut bütünlüğüne zarar veren, kişinin fiziksel olarak acı çekmesine neden olan her türlü eylemdir. Fiziksel şiddet, kişinin sağlıksız ve kötü koşullarda yaşamaya mecbur bırakılmasını da içermektedir.

b. Cinsel şiddet; kişinin rızası olmadan cinsel nitelikli eylemde bulunmaya zorlamaktır. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre cinsel şiddet; cinsel eylem gerçekleştirmek amacıyla, istenmeyen cinsel içerikli konuşmalar, birini cinsel amaçlı kullanmak anlamına gelmektedir.

c. Psikolojik şiddet; kişiyi küçük düşürmek, korkutmak, tehdit etmek, eve kapatmak, kişiyi baskı altına almak, kadının ev dışına çıkmasına izin vermemek, ailesi ya da arkadaşlarıyla görüştürmemek gibi davranışları içermektedir. Ayrıca kadının giyimine karışmak, çocuklarını göstermemekle tehdit etmek, silah göstermek gibi eylemleri de kapsamaktadır.

d. Ekonomik şiddet; kadının para harcamasının kısıtlanması, çalışmasına izin verilmemesi, zorla çalıştırılması, ekonomik konulardaki kararların erkek tarafından tek başına alınması, kadının parasının elinden alınması gibi kadını ekonomik olarak baskı altına alan her türlü eylemdir.⁸

1.3. Türkiye'den Seçilmiş İstatistikler:

Kadına yönelik şiddet Türkiye'de mücadele verilen en önemli sorunlar arasında yer almaktadır. En net veriler şiddetin uç boyutu olan kadının yaşam hakkının elinden alındığı cinayetler konusunda görülmektedir. Konuyla ilgili çalışmalar yapan bazı sivil toplum kuruluşlarının verileri Tablo-1'deki gibidir.

⁷ 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.2012.

http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a9758369dc31550b3ac56/ailenin_korunmasi_ve_kadina_karsi_siddetin_onlenmesine_dair_kanun.pdf 01Ekim2017

⁸ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. 2016. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020.Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.Ankara.

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54296cb3369dc32358ee2c51/ulusal%20eylem%20plan%C4%B1%2020.pdf>06Kasım2017

Tablo-1: Türkiye’de Son 7 Yılda Kadın Cinayeti Verileri

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UMUT VAKFI	177	163	155	268	302	414	367
KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURACAĞIZ PLATFORMU	180	121	210	237	294	303	328
BİANET	200	125	141	227	286	289	261

Kaynak: Umut Vakfı, BİANET, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

Tablo-1, Türkiye’de son 7 yılda işlenen kadın cinayetlerine yönelik Bağımsız İletişim Ağı (BİANET) ve iki sivil toplum kuruluşundan derlenen veriler çerçevesinde hazırlanmıştır. Kadın cinayetlerini durduracağız platformunun⁹ rakamlarına göre; cinayetler her geçen yıl artmaktadır. 2010 yılında 180 olan kadın cinayetlerinin 2016 yılına kadar kademeli şekilde yükseldiği görülmektedir. BİANET’in¹⁰ Türkiye’de ulusal, yerel ve internet basınına yansıyan haberlerden derlenerek hazırladığı verilerde ise 2010 yılında 200 olan kadın cinayetlerinin 2011 yılında 125’e düştüğü ancak 2012’den sonra yeniden yükselişe geçtiği ve 2015 yılına kadar arttığı, 2015 yılında 289’a çıkan kadın cinayeti rakamlarının 2016 yılında 261’e gerilediği gözlenmektedir. Umut Vakfı’nın¹¹ verilerinden hareketle kadına yönelik şiddette ciddi oranda bir azalma olmadığı ifade edilebilir. 2010 yılından sonra kademeli bir düşüş görülmesine karşın, 2013 yılında kadın cinayetlerinde yeniden artış dikkat çekmektedir. 2013-2015 yılları arasında yükselişe geçen kadın cinayetlerinin 2016 yılında bir miktar azaldığı görülmektedir. Umut Vakfı, BİANET ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerinden yararlanılarak hazırlanan bu tabloya göre veriler farklılık göstermekte ancak kadın cinayetlerinde ciddi oranda bir azalma gözlenmemektedir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun 2017 yılında basından derlediği veriler de, 409 kadının öldüğü, 387 çocuğun cinsel istismara uğradığı ve 332

⁹ Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu 2016 Raporu.

<https://kadincinayetleriniurduracagiz.net/veriler/2786/kadin-cinayetlerini-durduracagiz-platformu-2016-yili-raporu>
01Ekim2017

¹⁰ Aral, Ayşe.23Şubat2016.Kadına şiddet haberleri şiddeti normalleştiriyor. Hürriyet gazetesi internet sitesi
<http://www.hurriyet.com.tr/kadina-siddet-haberleri-siddeti-normallestiriyor-40059032> 01Ekim2017

¹¹ UmutVakfi2014

http://www.umut.org.tr/UserFiles/Files/Document/document_975ffcf18c7243b9b9329c031948606a.pdf 01Ekim2017

kadına cinsel şiddet uygulandığını göstermektedir. Verilere göre; 2017 Mayıs- Ekim ayları arasında 16 kadın “şort giydiği, açık giyindiği, sigara içtiği” sebeplerle saldırıya uğramıştır.¹²

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde 2013-2014 yıllarında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) ile Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması yapılmıştır. Bu çalışma 2008 yılında yapılan aynı araştırma ile karşılaştırılarak yaklaşık 6 yıl içinde kadına yönelik şiddetle ilgili değerlendirmeleri içermektedir. 2014 yılında yapılan araştırma sonuçlarına göre; Ülke genelinde hayatının herhangi bir döneminde eşinden ya da birlikte yaşadığı kişiden fiziksel şiddete maruz kaldığını belirten kadınların oranı %36’dır (KSGM,2014:10). 2008 yılında yapılan araştırma sonucuna göre bu oran %39’dur (KSGM,2008:10). Araştırmaya göre, 6 yıl içinde şiddet gören kadın sayısında %3 oranında bir azalma olmuştur.

Veriler kadına yönelik şiddetin toplumların en temel sorunlarından birisi olarak çözüm beklediğini göstermektedir. Kadına şiddet ve şiddetin önlenmesine ilişkin mücadeleler sivil toplum kuruluşları, devlet kurumlarında geniş kapsamlı olarak ele alınmaktadır. Dünya’daki veriler de sorunun boyutlarını gözler önüne sermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü’nün 2013 yılında yayımladığı raporda, 80 ülkede yapılan araştırmaya göre, kadınların %30’u eşi veya birlikte yaşadığı kişi tarafından ya da yakını olmayan bir kişi tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Dünya genelinde kadın cinayetlerinin %38’i kadınların eşi veya birlikte yaşadığı kişi tarafından işlenmektedir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, kadına şiddetin en yaygın olduğu kesimler; Afrika, Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Asya’dır. Bu bölgelerde şiddet oranının ise % 37 olduğu görülmektedir. Avrupa ve Batı Pasifik Bölgeleri’nde kadına şiddetin yaygınlık oranı % 25’tir.¹³

1.4. Kadın Cinayetlerine Yönelik Mücadelede Uygulanan Yöntemler:

Türkiye’de kadına şiddetle mücadele amacıyla hukuki, siyasi ve sosyal alanda çalışmalar yapılmaktadır.

1.4.1. İstanbul Sözleşmesi

Türkiye’nin attığı en önemli adımlardan biri “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi” ve bunlarla mücadeleye ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin

¹²Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu 2017 Veri Raporu
<http://kadincinayetlerini-durduracagiz.net/veriler/2845/kadin-cinayetlerini-durduracagiz-platformu-2017-veri-raporu08.02.2018>

¹³World Health Organization.2013. Violence against women.
[http:// www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/](http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/) 06Eylül2017

imzalanmasıdır. Sözleşme kadına yönelik şiddet, özellikle de ev içi şiddet konusunda, uluslararası alanda bölgesel olarak hazırlanmış ilk Avrupa Konseyi Sözleşmesidir ve Türkiye bu sözleşmeyi imzalayan ilk ülkedir.

Kadına yönelik ev içi şiddetle ilgili yaptırım gücü olan ilk uluslararası sözleşme olan bu belge, 2011 yılının mayıs ayında Türkiye tarafından İstanbul'da imzalandığı için İstanbul Sözleşmesi olarak adlandırılmaktadır.¹⁴

İstanbul Sözleşmesi, kadına şiddetin önlenmesine yönelik bireyden başlayıp toplumun geneline yönelik bir uygulama ve denetimi içermektedir. Sözleşme, ev içi şiddet mağduru olan çocuk, genç, yetişkin, yaşlı kadın ve erkek herkesi, ev dışında ise şiddet mağduru olan kadınları kapsamaktadır (Bakırcı,2015). İstanbul Sözleşmesi; kadınlara yönelik şiddeti uluslararası platformda raporlamak ve kadına şiddete karşı yürütülen mücadele ve yasal alt yapının değerlendirilmesi ve denetlenmesini amaçlamaktadır. Sözleşme, Türkiye, Arnavutluk, Avusturya, Bosna-Hersek, Danimarka, İtalya, Karadağ, Portekiz, Sırbistan, Andora ve Fransa'nın taraf olmasıyla 1 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.¹⁵ İstanbul Sözleşmesi, erkek şiddetinin önlenmesi, şiddete karşı tedbirlerin alınması, cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı mücadele edilmesi, şiddete maruz kalan kadınların zararlarının tazmin edilmesi ve şiddet uygulayan kişilerin şiddet eylemi ile orantılı cezalar ile cezalandırılmasını öngörmektedir. Sözleşmede, kadına ve aile içi şiddeti ortadan kaldırmaya yönelik uluslararası bir mücadelenin benimsenmesi gereği ifade edilmektedir. Sözleşme hükümlerinin taraf ülkelerde etkin bir şekilde uygulanması için özel bir izleme mekanizması kurulması da vurgulanmaktadır. Bu çerçevede Avrupa Konseyi merkezli 4 yıl süreyle görev yapan bir birim uluslararası düzeyde denetlenmektedir. Bu birime “Kadına Yönelik ve Aile İçi Şiddete Karşı Mücadelede Uzmanlar Grubu” adı verilmektedir. Avrupa devletlerinden insan hakları, kadın hakları ve kadına yönelik şiddetle mücadele uzmanı 10 ila 15 kişiden oluşan bu grup, sözleşmenin yürürlüğe girmesinin ardından, taraf devletler hakkında düzenli denetim raporları hazırlamakta, raporlarda üye devletlere kadına yönelik ve aile içi şiddetle mücadelede önerilerde bulunulmakta, uygulamalar hazırlanan raporlar yoluyla denetlenmektedir.¹⁶ Sözleşmede kadına karşı şiddet, toplumsal cinsiyete dayalı şiddete ilişkin kapsamlı tanımlamalar yapılarak, kadına yönelik şiddet, “fiziksel, cinsel, psikolojik olarak ıstırap verebilecek her türlü eylem, bu eylemler ile tehdit etme, zorlama ve keyfi olarak özgürlüğünden

¹⁴ Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği. <http://www.kadinininsanhaklari.org/kadinin-insan-haklari/yasalardaki-haklarimiz/uluslararasi-sozlesmelerde-kadinin-insan-haklari/kadina-yonelik-siddet-ve-aile-ici-siddetin-onlenmesi-ve-bunlarla-mucadeleye-iliskin-avrupa-konseyi-sozlesmesi-istanbul-sozlesmesi-2/07Eylül2017>

¹⁵ KadınCinayetleriniDurduracağızPlatformu. <https://kadincinayetleriniDurduracagiz.net/haberler/1648/istanbul-sozlesmesi-metni-07Eylül2017>

¹⁶ <http://www.barobirlik.org.tr/dosyalar/duyurular/tubakkom/avrupakonseyiistanbulsozlesmesi.pdf> 07Eylül2017

alıkoyma” olarak tanımlanmaktadır. Sözleşme toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti de “kadınlara kadın oldukları için uygulanan ve kadınları orantısız biçimde etkileyen şiddet biçimi” olarak ifade edilmektedir. İstanbul Sözleşmesi’nde “kadın” sözcüğü 18 yaşın altındaki kız çocuklarını da kapsamaktadır.¹⁷

Sivil toplum kuruluşlarının da desteklenmesine vurgu yapılan İstanbul Sözleşmesi’nde veri toplama ve araştırma yapılmasının desteklenmesi, şiddeti önleme, şiddet mağdurunu koruma, şiddet uygulayanı soruşturma ve kadına karşı şiddetin sonlandırılmasına yönelik politikalar uygulanması amaçlanmaktadır.¹⁸ Sözleşme, eğitim alanında da değişimler öngörmektedir. Bu kapsamda devlet radyo ve televizyonlarında her ay en az 90 dakika toplumsal cinsiyet eşitliğine dair yayın yapılması ve ilk, ortaöğretim müfredatına, kadının insan hakları ve kadın erkek eşitliği konusunda eğitime yönelik dersler konulması önerilmektedir (Bakırcı,2015:139).

1.4.2. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Faaliyetleri

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, aile bütünlüğünün korunması, aile içi şiddet ile kadına şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Ülke genelinde çalışmalarını yürüten bakanlık bünyesinde yardımlar yapılmakta, aileler desteklenmektedir. Bakanlık ayrıca kadın cinayetleri, kadına şiddet, çocuk istismarı gibi davalara da müdahil olmakta, Barolar ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışmalar yürütmektedir. Bakanlık bünyesinde kurulan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı Ulusal Eylem Planları ile kadına yönelik şiddetle bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde mücadele edilmesi amaçlanmaktadır. Bakanlık çalışmaları çerçevesinde ayrıca Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) açılmış, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezleri, ŞÖNİM’lerin bulunmadığı yerlerde şiddete uğrayanlara yönelik danışmanlık, rehberlik ve sosyal destek hizmetleri sunmaktadır. İl Müdürlüklerine ya da ŞÖNİM’lere başvuran ve barınma ihtiyacı bulunan şiddet mağduru kadınların ilk gözlemlerinin yapıldığı, psiko-sosyal ve ekonomik durumlarının incelendiği ve geçici kabullerinin yapılarak iki haftaya kadar kalabildiği birimler olan ilk kabul birimleri de bulunmaktadır.

Kadın Konukevlerinde de sözlü istismara veya şiddete maruz kalan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi, çocuğu olanların birlikte barınma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmektedir. Kadın

¹⁷ https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/uploads/istanbul_sozlesmesi.pdf 02Ekim2017

¹⁸ Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı.2014.İstanbul Sözleşmesi Bugün Yürürlüğe Girdi.<https://www.morcati.org.tr/tr/266-istanbul-sozlesmesi-bugun-yururluge-girdi> 02Ekim2017

konukevlerinde psiko-sosyal destek hizmetlerinin yanı sıra hukuki destek hizmetleri için Barolarla, Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Halk Eğitim Merkezleri ile gerekse Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile de koordineli bir şekilde çalışılarak işbirliği yapılmaktadır. 2016 yılı Aralık ayı itibariyle Bakanlığa bağlı 2.647 kapasiteli 101 konukevi; sivil toplum kuruluşlarına bağlı 45 kapasiteli 4 kadın konukevi; yerel yönetimlere bağlı 741 kapasiteli 32 kadın konukevi olmak üzere 137 kadın konukevi 3.433 kapasitesiyle bulunmaktadır. Şiddete uğrayan ya da uğrama riski olan kadınlar için her an ulaşabilecekleri ALO 183 Sosyal Destek Hattı da hizmet vermektedir. 5393 sayılı Belediye Kanununda, nüfusu 100.000'i aşan belediyelere konukevi/sığınma evi açma yükümlülüğü getirilmiştir.¹⁹

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı'nda da şiddetle mücadele yöntemleri yer almaktadır. Bu plan çerçevesinde "Toplumsal Şiddeti Azaltmak" hedefi kapsamında mevzuat çalışmaları, koordinasyon ve işbirliği, eğitimler, çalıştay ve şuralar, projeler gibi faaliyet ve etkinliklerle toplumsal şiddeti azaltmaya, töre cinayetlerinin, çocuk ve kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesine yönelik politikalar geliştirilmesi hedeflenmektedir.²⁰

1.4.3. Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair 6284 Sayılı Yasa

Kadına yönelik şiddette cezai yaptırımların uygulanmasının yanı sıra devletin şiddeti önleme konusunda da görevleri bulunmaktadır. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine dair yasa, şiddet gören veya görme tehlikesi içinde olan kadınları ve aile bireylerini korumayı amaçlamaktadır. Yasada koruyucu ve önleyici olmak üzere iki tedbir kararı öngörülmektedir. Koruyucu tedbirler; mülki amirler kategorisindeki valiler, kaymakamlıklar, Aile Mahkemesi hakimleri ve kolluk güçleri tarafından alınmaktadır. Şiddet uygulayana veya uygulama ihtimali bulunan kişilere karşı önleyici tedbirler de hakimler tarafından alınmaktadır. Acil durumlarda kolluk görevlileri de hakim tarafından verilmiş tedbir kararı olmadan bazı önleyici tedbirleri alabilmektedir.²¹

¹⁹ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. 2016. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. Ankara

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54296cb3369dc32358ee2c51/ulusal%20eylem%20plan%C4%B1%2020.pdf> 06.11.2017

²⁰ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı. 2012.

<http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f94f369dc31d48e42de7/ASPB%202013-2017%20%20strateji%20planı.pdf> 06Ekim2017

²¹ 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun. 2012.

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-16.htm> 06Ekim2017

1.4.4. Adalet Bakanlığı Faaliyetleri

Adli kurumlar arasında, özellikle Cumhuriyet Başsavcılığı, Aile Mahkemeleri ve Adli Tıp Kurumu şiddetle mücadele konusunda çalışmalar yürütmektedir. Şiddete maruz kalan kadınlar, diğer kurum ve kuruluşlarca yasal haklarından faydalanabilmeleri için adli kurumlara yönlendirilmektedirler. Adli kurumlar arasında, özellikle Cumhuriyet Başsavcılığı, Aile Mahkemeleri ve Adli Tıp Kurumu şiddetle mücadele konusunda etkin çalışan kurumlardır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair kanun kapsamında şiddete uğrayan kişiler, Cumhuriyet Savcılığına başvurabilmektedir. Ayrıca büyükşehirlerde savcılıklar bünyesinde kurulan “Aile İçi Şiddet Suçları Soruşturma Büroları” da konu hakkında katkı veren birimlerdir. Bu büroların görevleri arasında; şiddete karşı işlenen suçların soruşturmalarını takip etmek ve sonuçlandırmak, 6284 sayılı Kanun çerçevesinde işlemleri gerçekleştirmek, koruyucu-önleyici tedbir kararlarının etkin bir şekilde uygulanmasını denetleyip, takip etmek bulunmaktadır. 6284 sayılı Kanuna dayanarak yapılan başvurular, Aile Mahkemesi tarafından karara bağlanmaktadır. Şiddet mağdurları bir dilekçe ile Aile Mahkemesine, eğer bulundukları yerde Aile Mahkemesi yoksa Asliye Hukuk Mahkemesine başvurabilmektedir. Adalet Bakanlığı’na bağlı olarak kurulan Adli Tıp Kurumu da adalet işlerinde bilirkişilik görevi yapmakta, adli tıp uzmanlığı, yan dal uzmanlığı programları, diğer adli bilimler alanlarında sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemekte, eğitimler vermektedir.

Türkiye’de kadın erkek eşitliğinin güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında protokoller imzalanmıştır. Bu çerçevede 71.000 polis, 65.000 sağlık personeli, 47.566 din görevlisine eğitimler verilmiş; Aile Mahkemesi Hakimi ve Cumhuriyet Savcıları, mülki idare amirleri, kamu kurum ve kuruluşlarından çeşitli düzeyde çalışanlar, medya mensupları ve üniversite öğrencilerine yönelik seminerler düzenlenmiştir.²²

1.4.5. Sivil Toplum Kuruluşları Faaliyetleri

Türkiye’de sivil toplum anlayışı ve örgütlenmesi 1990 yılların başından itibaren çeşitlenmiş ve artmıştır. Sivil toplum, kitle iletişim araçlarını, gönüllü kuruluşları ve toplumsal hareketleri içeren sosyal ilişkiler bütününe ifade etmektedir (Keane,1989).

²² Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. 2016. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020.Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.Ankara.
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54296cb3369dc32358ee2c51/ulusal%20eylem%20plan%C4%B1%202020.pdf>06.11.2017

Kadının korunması ve kadına şiddetle mücadele edilmesi için kurulan sivil toplum kuruluşları da bulunmaktadır. Bu kuruluşlar kadınların sesini duyurabilmek için davaları takip etmekte, seminerler düzenlemekte, kadına şiddetin önlenmesine yönelik medyada programlara katılmaktadır. Bu kuruluşlar katıldıkları programlar ve etkinlikler aracılığıyla kadın sorunlarına çözüm bulmaya çalışmakta, kadının güçlendirilmesini kadın emeğinin değerlendirilmesi ve desteklenmesini amaçlamaktadır (Esin,2003:1-3).

Kadına şiddet 1980 sonrasında Türkiye’de bir sorun alanı olarak tanınmaya, özel alan gerekçesiyle dokunulmaması gereken bir sorun gibi algılanan kadına şiddet kamusal ve siyasal alanda tartışılmaya başlanmıştır. Kadına yönelik şiddetle mücadele amacıyla kurulan ilk bağımsız kadın kuruluşları Mor Çatı ve Kadın Dayanışma Vakfı’dır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye’de yaşayan kadınların yaşamını iyileştirmek, onlara meslek edindirmek ve eğitim imkanları sağlamak amacıyla faaliyet gösteren kuruluşların ilki 1924 yılında kurulan Türk Kadınlar Birliği’dir. Türk Anneler Derneği, Üniversiteli Kadınlar Derneği de benzer çalışmalar yürüten kuruluşlar arasındadır (Esin,2003:1-3). Son yıllarda yaptıkları çalışmalarla gündeme gelen kadın haklarını savunan kuruluşlar arasında Mor Çatı, Uçan Süpürge, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, Kadın Girişimcileri Derneği, Kadın ve Demokrasi Derneği bulunmaktadır.

1.4.6. Baroların Faaliyetleri

Şiddet gören ve kendisine şiddet uygulayan kişiden şikayetçi olmak isteyen kadınlar adli kurumlara başvurmaktadır. Avukat ücretini karşılayamayacak olan kadınlar Baro bünyesinde bulunan Adli Yardım Bürosuna başvurarak kendilerine ücretsiz avukat tayin edilmesini talep edebilmektedir. Barolar bünyesinde kurulan “kadın hakları kurulları” kadınların yasal hakları konusunda bilgilendirilmelerini sağlamaktadır. Bazı illerde barolar tarafından, şiddete maruz kalan ya da risk altındaki kadınlara hukuki destek ve rehberlik sağlamak amacıyla “kadın danışma/dayanışma merkezleri” de bulunmaktadır.

1.4.7. Medyanın Etkisi

Kamuoyunu oluşturan unsurlar arasında medyanın rolü göz önüne alındığında kadına yönelik şiddeti önlemede medya yararlanılan en etkili araçlar arasındadır. Medya, şiddetle mücadelede yapılması gerekenleri aktaran programlar ve haberlere yer vermekte, şiddetin caydırıcı unsurlarına yönelik yayınlar yapmaktadır. Medya bu şekilde kullanıldığında şiddeti önlemede ve şiddeti caydırmada büyük rol oynamaktadır. Kadına şiddetle mücadeleye yönelik yayınlara medyanın doğru içeriklerle yer vermesi, şüpheli ya da sanıklara uygulanan cezai

yaptırımları, soruşturma ve kovuşturma süreçlerini bile etkilemektedir. Ancak medyaya yöneltilen bazı eleştiriler bulunmaktadır. Bu da kamuoyu oluşturma konusunda en başarılı araçlardan biri olmasına rağmen, bunu yanlış kullandığı yönündedir. Yapılan eleştiriler medyanın şiddeti önleme ve şiddetle mücadeleye ilişkin yayınlara az yer verdiği ve şiddeti caydırıcı değil, meşru hale getiren mesajlar iletmediği, kadın cinayeti ve kadına şiddetin bir toplumsal sorun olduğu bilinciyle ele alınmadığına yöneliktir.

BÖLÜM-II

MEDYA, KAMUOYU VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET

2.1. Medya Kavramına Ait Genel Çerçeve

Türkçede “medya” olarak kullanılan sözcük İngilizce araç, orta, ortam, aracı anlamlarına gelen “medium” sözcüğünün çoğuludur. “Medium”un Latincesi ise “medius”tur (Nalçaoğlu, 2005:51). Medya denildiğinde ulaştığı kitle, aktardığı içerik ve bu içeriği üreten kurumsal yapı anlaşılmaktadır. Kitle iletişim araçlarından ise araçların kendisine atıf yapılmakta, medya kelimesinde bu araçlar ile birlikte, araç sahipleri, çalışanlar, kurumsal yapıdan söz edilmektedir. Medya kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan ayrıca onların hedef kitlesi, içerikleri, kurumsal yapıları ve sahiplik ilişkilerinin dahil olduğu bir ortamdır. Medya aynı zamanda kar amacı gütmesi, güç, sahiplik ilişkileri nedeniyle ticari ve siyasi bir oluşumdur (Burton,2008). Nalçaoğlu, medya sözcüğünün kitle iletişim araçlarıyla çoğunlukla aynı anlamda kullanıldığını vurgulamaktadır (2005:52-53). Bu nedenle medya, kitle iletişim araçları ile eş anlamda kullanılarak, kitlesel iletişime olanak sağlayan her türlü ortamı içeren vurgulandığı genel bir kavram olarak da kabul edilmektedir.

Herhangi bir olay ya da konunun geniş kitlelere aktarılması kitle iletişim araçlarıyla mümkündür. Kitle iletişim süreci, profesyonel iletişimcilerin, homojen bir yapı göstermeyen çok sayıda değişik izleyici kitlesini etkilemek amacıyla ileti oluşturmaları ve bu iletileri kitle iletişim araçları yoluyla aktarmalarını içerir (Yüksel ve diğerleri,2013).

Kitle iletişiminde bir kurum, kuruluş ya da organizasyon tarafından ileti gönderilmektedir. Bu ileti de kitle iletişim aracının muhabirleri, editörleri, sermaye sahipleri, kurumun benimsediği mesleki etik ilkeler ve ticarileşme derecesi çerçevesinde oluşmaktadır. Kurumsal kimliği güçlü olan araçlar, örneğin bazı ulusal ve uluslararası televizyon ya da radyo kanalları daha fazla kitleye ulaşma imkânına sahiptir (Burton,2008).

Kitle iletişim araçlarının birden fazla işlevi bulunmaktadır. Haber ve bilgi akışı sağlamak, eğlendirmek, toplumsallaşmaya katkıda bulunmak, farkındalığı artırmak, eğitmek söz konusu işlevlerin başlıcalarıdır. Bu araçların haber verme işlevi ile bireyler toplumsal, ekonomik, siyasi olaylar hakkında bilgi sahibi olur. Onlardan gelen iletiler bireylerin ilgisini belirli bir alana yönlendirir ve bu da o alanla ilgili kamuoyu oluşumuna katkıda bulunur.

Medyada sunulan içeriğin bireyleri yönlendirmesi, bireyin toplumsallaşması sürecinde de kendini gösterir. Kişinin toplumun bir parçası haline gelmesi, toplumdaki gelenek görenek

değerleri öğrenmesi toplumsallaşma olarak tanımlanmaktadır. Toplumsallaşmayı sağlayan faktörler başta aile, okul yakın çevredir. Toplumsallaşma araştırmalarında kitle iletişim araçlarının da bu faktörler kadar etkili olduğu tespiti yer almaktadır. Siyasal ve tüketici toplumsallaşması çerçevesinde yapılan araştırmalarda ise kitle iletişim araçlarının aile ve okuldaki önce geldiği kanıtlanmıştır. Tokgöz, bu değerlendirmeler ışığında kitle iletişim araçlarının aynı zamanda istenilmeden öğrenilmeyi gerçekleştirdiğini ve kişinin yaşamını şekillendirdiğini vurgulamaktadır.²³

2.2. Medyada Etki Çalışmaları

Kitle iletişim araçlarının amacının insanları bilgilendirmek, izleyici ya da okuyucunun davranışında, düşüncesinde bir değişiklik yaratmak olduğu göz önüne alındığında bu araçlardan gönderilen mesajların nasıl bir etki yaptığına dair incelemeler de önem kazanmaktadır. Medyanın insanların duygu ve düşüncelerini oluşturma, yönlendirme gibi işlevleri olduğu düşüncesi, medyanın etkilerine yönelik araştırmaların temelini oluşturmuştur. Etki araştırmaları çerçevesinde kuramlar geliştirilmiştir.

Medyanın etkileri üzerine yapılan iletişim araştırmalarını Denis Mcquail 3 döneme ayırmaktadır: Güçlü Etkiler, Sınırlı Etkiler ve Yeniden Güçlü Etkiler Dönemi (Yüksel ve diğerleri, 2013:61).

Güçlü Etkiler Dönemi: 1800'li yılların sonları ile 1930'lu yıllar arasında kapsayan bu çalışmalar kitle iletişimi sürecinde en önemli gücün göndericide olduğu görüşünü savunmaktadır. Alıcının mesaja vereceği anlamın gönderici tarafından belirlendiği ifade edilmekte, medyanın tutum ve kanaat geliştirmede güçlü etkileri olduğuna inanılmaktadır. Bu dönemde kabul gören anlayış, medyanın insanların düşünce, görüş, inanç ve yaşam biçimlerini değiştirdiği yönünde şekillenmekteydi. Bu çerçevede Sihirli Mermi başka bir adıyla Hipodermik iğne kuramı geliştirilmiştir. Siyaset bilimci ve iletişim kuramcısı Harold Laswell 'in bu yaklaşımı kitle iletişim araçlarının propaganda aracı olarak kullanıldığını ve bu şekilde kitlelerin etkilendiğini kitle iletişim araçlarından gönderilen mesajlar çerçevesinde görüşler oluştuğunu öne sürmektedir (Yüksel ve diğerleri, 2013:61).

Sihirli Mermi Kuramına göre; gönderici tarafından iletilen mesaj bir mermi ya da şırınga gibi deri altına nüfuz ederek alıcıları anında etkilemektedir. Bu düşüncenin oluşmasında Nazilerin, kitleleri etkilemek ve kitleleri yönlendirmek konusunda kitle iletişim araçlarını

²³ Tokgöz, Oya. Kitle İletişim Araçlarının İstenilmeden Öğrenilen Rolü ve Önemi. eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/download/5783/1910/ 06 Haziran2017 S-24-25

propaganda amacıyla kullandıkları ve bu etkiyi onlarla sağladıkları gözlemi etkili olmuştur (Yaylagül, 2014:54).

Sınırlı Etkiler Dönemi: 1940 ile 1960'lı yılların başına kadar olan dönemde ise tutumların oluşumu ve değişimine yönelik çalışmalar yapılmıştır (Yüksel ve diğerleri, 2013:61). Göndericinin mesajı yorumlamaya başladığı, kendi süzgecinden geçirdikten sonra anlamlandırdığı, bazen mesajlara karşı direndiği gözlenmiştir. Bu dönemde geliştirilen Kullanımlar Doyumlar Yaklaşımı izleyicinin medyayı kendi zevkleri için kullandığını iddia eder. Bu yaklaşım izleyiciyi medya seçiminde ve kullanımında aktif kabul etmekte, medyanın tüketiciler tarafından gereksinimlerinin karşılanması üzerine kullanıldığına dikkat çekmektedir (Laughey, 2010:59). Kişinin rahatlamak, günün stresinden arınmak için televizyon izlemesi, trafikten bunalan bir kişinin radyo dinlemesi, bilgi almak amacıyla gazete okuması bu yaklaşım çerçevesinde değerlendirilmektedir (Yaylagül, 2014:73). Ancak Yaylagül, medyanın etkileri üzerine yapılan çalışmaların alanda ya da laboratuvar koşullarında sınırlı sayıda kişi üzerinde yapılan çalışmalar olması nedeniyle, medyanın etkisi için yapılacak genellemelerin her zaman doğru olanı yansıtmayabileceğini de hatırlatmaktadır. (2014:52).

Yeniden Güçlü Etkiler Dönemi:1960'lı yıllardan sonra medyanın etkileriyle ilgili sınırlı etkilerden daha güçlü tepkiler alınmıştır. Suskunluk Sarmalı, Gündem Belirleme kuramları bu dönemde geliştirilmiş; medyanın güçlü etkilere sahip olduğunu ortaya koyan çalışmalar yapılmıştır. Bu dönemde özellikle televizyonun neredeyse her evde olması, kitle iletişim araçlarına yönelik istatistiksel çalışmaların artması, bu araçların ekonomik, siyasi ve sosyal alanda etkili olabilmek için kullanılması da sınırlı etkinin sorgulanmasına neden olmuştur. Medya mesajlarının sürekli yinelenmesi de medyanın etkisinin artmasına zemin hazırlamaktadır (Yüksel ve diğerleri, 2013:22).

2.3. Medyanın Etkilerine Yönelik Kuramsal Yaklaşımlar

Medyanın kamuoyu oluşturmadaki etkisi çeşitli kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde incelenmektedir. Televizyon, internet, gazete, dergi, radyo, sosyal medya gibi araçlar yoluyla gerçekleşen kitle iletişiminin kişisel ve toplumsal etkileri üzerine sistematik bakış açılarını içeren kuramsal yaklaşımlar bulunmaktadır. Suskunluk sarmalı, Gündem belirleme ve Ekme-Yetiştirme, kamuoyu oluşumunda medyanın rolünü açıklama gücüne sahip kuramsal çalışmaların en önemlilerindendir. İlerleyen alt başlıklarda her üç yaklaşım için özet bilgiler verilmektedir.

2.3.1. Suskunluk Sarmalı

Kitle İletişim araçları, bireylerin kendi görüşlerinin, inançlarının, düşüncelerinin toplumda ne kadar kabul gördüğünü anlamak amacıyla başvurdukları ortamlardır. Alman sosyolog Elisabeth Neumann tarafından geliştirilen Suskunluk Sarmalı Kuramı kitle iletişim araçlarının bireyleri susturma ya da cesaretlendirmesi üzerinde durmakta, güçlü etkilere dönüşü temsil etmektedir (Boz,1999:42).

Kurama göre; toplum genel uzlaşmanın dışına çıkan bireyleri dışlamakla tehdit eder. Bireyler de toplumdan dışlanma ve yalıtılma korkusu yaşarlar. Bu nedenle sürekli çevrelerini gözlemlemekte onların düşüncelerini sorgulamaktadırlar. Bu saptamalar sonucunda kendi görüşlerinin yaygın olduğu sonucuna varırlarsa görüşlerini açıkça ifade ederler; ancak kendi fikirlerinin desteklenmediğini tespit ederlerse görüşlerini gizleme yoluna giderler (Mutlu,2012). Neumann, bu varsayımların kamuoyunun oluşması, sürdürülmesi ve değişmesinde etkili olduğunu ifade etmektedir (İrvan,1997:234). Bireyleri bu düşünceye yönlten medyanın ele aldığı konuların, çoğunluğun görüşünü yansıttığı, egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda sunulan konuları şekillendirdiği düşüncesidir. Bu görüşlere karşı çıkmak ve farklı görüşleri savunmak bazı bireyler için daha zordur. Onlar da kendi görüşünü belli etmezler. Çünkü farklı görüşleri savunanlar toplumdan dışlanmaktadır. Buna maruz kalmak istemeyenler de sessiz kalmayı tercih eder. Kuramın temelinde insanların dışlanma korkusuyla toplumdaki egemen görüşe uydukları düşüncesi bulunmaktadır.

Bireyler hangi görüşlerin kuvvetli hangi görüşlerin daha az geçerli olduğunu yakın çevrelerinin yanı sıra medyadan anlayabilmektedir. Medyada yapılan yayınlarda kendi görüşleri tepki görüyorsa bu kişiler ve onlarla aynı görüşte olanlar sessiz kalacak ve azınlık durumuna gelecektir. Kamuoyu oluşumunda medyanın etkisi göz önüne alındığında medyada yer bulan konular, bireyler tarafından çoğunluğun görüşü gibi algılanmaktadır.

Bireyler, medyayı farklı görüşlerin kamuoyundaki dağılımını gözlemlemek için kullanmaktadır. Medya suskunluk sarmalını üç şekilde etkilemektedir. Baskın olan düşünceler hakkında bilgi verir. Çoğalmakta olan düşünceler hakkında bir fikir oluşmasını sağlar. Toplumda söylenebilecek düşüncelerle ilgili izlenimlerin oluşmasını sağlar (Yüksel ve diğerleri, 2013:65).

Medyanın kitlelere ulaştığı göz önünde bulundurulduğunda, ön plana getirdiği görüşler daha fazla kişiye aktarılmaktadır. Bu da o görüşün toplumda genel kabul gördüğünün düşünülmesi anlamına gelmektedir. Böylelikle bireyler medyada daha fazla yer alan görüşün çoğunluğu temsil ettiğini düşünerek bu görüşe yönelmekte, bu görüşü destekleyenler

artmaktadır. Kendi görüşüne medyada az verilen kişiler de giderek suskunlaşmakta bir suskunluk sarmalı içine girmektedir (Temizel, 2000:144).

2.3.2. Gündem Belirleme

Medya haberler aracılığıyla dünyada ve yakın çevrede yaşananlar hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlamaktadır. Bunu yaparken de belirli bir çerçevede ve seçerek haberleri sunmaktadır. Hedef kitlenin hangi konulara ilgi göstereceği medyanın bu seçme işlevi doğrultusunda şekillenmektedir.

Gündem, “belli bir zaman noktasında önem hiyerarşisine göre dizilmiş olaylar ve konular listesidir” (Atabek,1998:159). Gündem belirleme kuramı da iletişim araçlarındaki gündemin toplum üzerindeki etkilerine yöneliktir (Mutlu, 2012:127). Gündem belirleme kuramına göre; hedef kitle seçilen haberler sonucu bilgilenmenin yanı sıra o haberlerde yer alan hususların önemlilik derecesi hakkında fikir sahibi olmaktadır. İstihbarat şefleri, yayın müdürleri, muhabirler ya da editörlerin haberleri seçmesi hedef kitlenin de olayları algılama biçimi üzerinde etkilidir (Atabek, 1998). Gündem belirleme kuramının öncüleri Maxwell McCombs ile Donald Shaw’dır. İkili bu kuramın temellerini siyaset bilimci Walter Lippmann’ın 1922’de yayımlanan Kamuoyu eserine dayandırmaktadır. Lippmann’a göre; bireyin zihninde resmedilen dünya, yaşam pratikleri ile kitle iletişim araçlarından aktarılan bilgilerden beslenmektedir (Yaşın, 2008:70). Kuram, bireylerin yaşadığı çevre, kişiler arası ilişkiler ve dünyaya ilişkin düşünme biçimlerinin uzun vadeli etkilerini ortaya koymaya çalışır (Laughney, 2010:49). Bu çerçevede medyada yer alan konuların önemlilik derecesi ile kamuoyundaki aynı konuların önemlilik derecelerini sorgulayan araştırmacılar, olumlu bir sonuç elde etmektedir. Bernard Cohen “The Press and Foreign Policy” isimli eserinde medyanın insanlara genellikle ne düşüneceğini değil; ne hakkında düşüneceklerini söylediğini ifade etmektedir. Cohen’in bu tespitinin ardından ikinci düzey gündem belirleme çalışmaları yapılmış ve bir konunun medyada sunulan niteliği ile kamuoyunda sunulan niteliği test edilmiştir. McCombs ve arkadaşları da medyada işlenen konu ya da kişilerle ilgili özelliklerin kamuoyunun algısıyla benzer olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Medyanın bireylere ne hakkında ve nasıl düşünceleri gerektiği ile birlikte bununla ilgili ne yapılması gerektiğini de söylediği vurgulanmaktadır (Yüksel ve diğerleri, 2013:66-75). Bu çerçevede medyanın fikirleri oluşturmaya yön veren ve düşünceleri pekiştiren bir unsur olduğu görülmektedir.

Atabek, sınırlı etkilere sahip olduğu düşünülen kitle iletişim araçlarının “bildirme ve farkına vardırma” gücüne odaklandıklarını ifade etmektedir (1998:161).Medyanın bir konuyu

tartışmaya değer kılma gibi bir işlevi vardır. Medya gündeminde yer alan konular, kamunun da tartıştığı konular olmaktadır. Atabek, kitle iletişim araçlarının izleyiciler üzerindeki etkisini açıklamak için ortaya atılan gündem belirlemeyi, “*kitle iletişim araçlarının okuyucuların ne hakkında düşüneceklerini, neyi önemli algılayacaklarını zamanla etkilemesi*” olarak tanımlamaktadır (1998:159). Gündem belirleme hipotezinin öncüleri arasında olan Norton Longile Kurt Long ve Gladys Engel Lang, gazetenin gündem sınırlarını oluşturmada harekete geçirici birinci unsur olduğunu, insanların sorunlarla mücadele etmede hangi yolu kabul edeceğine karar verme konusunda belirleyici rolü olduğunu vurgulamaktadır (Atabek,1998:160).

2.3.3. Gündem Belirleme Süreci

Medyanın mülkiyet yapısı, gücü gibi konular nedeniyle bazı gelişmeler medya tarafından görmezden gelinmektedir. Bu nedenle genellikle egemen sınıfın, sermayenin çıkarları doğrultusunda bir gündem şekillenmektedir. Bu şekillenen gündem de neredeyse tüm kitle iletişim araçlarında benzer sıralamayla verilmektedir. Gündem belirleme süreciyle ilgili yapılan bazı çalışmalarda medya gündeminin kamu gündemini belirlediği bundan da siyasal gündemin etkilendiği ortaya konmuştur. Medya gündeminin oluşmasına muhabirler, editörler, yazı işleri müdürü, istihbarat şefi, haber müdürünün aralarında bulunduğu medya çalışanları karar vermektedir. Yaşamda meydana gelen ve haber değeri taşıyan sosyal olaylar medya gündeminin oluşmasında etkili olmaktadır. Ayrıca medya çalışanlarının yakın çevreleri ya da iş çevreleriyle ilişkileri çerçevesinde şekillenen olaylar da gündem başlıkları arasında yer alabilir. Rogers ve Dearing’in çalışmalarına göre; siyasal gündem de medya gündemini belirlemektedir (Atabek, 1998:170). Demokratik rejimlerde medya, kamunun talepleri çerçevesinde siyasilerin çeşitli politikaları hayata geçirmesini sağlamaktadır. Bu nedenle hem toplumu gözlemler onu siyasilere aktaran bir araç görevi yapar hem de siyasilerin söylemlerini topluma aktararak taleplerinin ne oranda karşılandığının cevabını almalarını sağlar. Toplum, medyanın desteği ile siyasileri yönlendirmeye çalışabilir ancak siyasilerin de medyayı kendi çıkarları doğrultusunda kullandığı görülmektedir (Yüksel ve diğerleri, 2013:70-73).

İnsanlar düzenli olarak medyayı takip etmeseler de bireysel ilişkileri yoluyla medyanın içeriğinden haberdar olmaktadır. Medyada yer alan bir mesajın kamuya yönelik etkisi mesajın tekrarlanma sıklığıyla ilgilidir. Yapılan araştırmalar medyada mesajların tekrarlanarak kamu gözünde önemlilik derecelerinin arttığını, medyayı güvenilir bulanların daha fazla medya içeriğine maruz kaldığını göstermektedir. İzleyenlerin bilgi sahibi olmadığı ya da farkındalığının yüksek olmadığı bir konuyla ilgili alternatif kaynakları yoksa medya

gündeminin kamu gündemini belirleme etkisinin de arttığı görülmektedir (Yüksel ve diğerleri, 2013:70-73).

Medya kuruluşları arasındaki gündem, medyanın tamamını etkilemektedir. Herhangi bir kitle iletişim aracında ses getiren bir gündem maddesi, diğer medya organlarında da yer bulmaktadır. Medya kuruluşları arasındaki rekabet nedeniyle bu kez o haberin ayrıntılarına yönelik bir gündem oluşturma yarışı başlamaktadır. Ani gelişen afet, suikast, terör gibi olaylar da medya gündemini belirlemektedir.

Gündem belirleme sürecinde tek yönlü bir akış söz konusu değildir. Kamu da medya ve politika gündemini belirleyebilir. Kamuda cereyan eden olay ya da olaylar medya gündeminde yer alabilir ya da ilk olarak politika gündemine gelir siyasiler bu konuda fikirlerini beyan eder ve bu beyanlar, konunun medya gündeminde yer almasına neden olabilir.

2.3.4. İkinci Düzey Gündem Belirleme

Medya gündemindeki olayların kamu gündemindeki etkileri ikinci düzey gündem belirleme araştırmaları çerçevesinde incelenmektedir. McCombs, medyanın insanların nasıl düşüneceklerini belirleme gücü olduğunu iddia ederek buna “İkinci Düzey Gündem Belirleme” adını vermiştir. Bu araştırmalarla yakın ilişki içinde bulunan önceleme ve çerçeveleme medya gündeminin nasıl şekillendiği konusuna ışık tutan unsurlardır.

Önceleme, öne çıkarma ya da önemli hale getirme anlamına gelmektedir (Yüksel ve Diğerleri, 2013:74). Iyengar ve Kinder’e göre; medya bazı sorunları görmezden gelmekte bazılarını öne çıkarmaktadır. Medyanın bu şekilde kamuoyunu bilgilendirmesi, fazla sayıda haberler yapması kamuoyunun konuyla ilgili yönlendirilmesine neden olmaktadır. Bu durum medyanın herhangi bir konuyla ilgili toplumun zihninde hangi fikirlerin oluşacağını etkilediği anlamına gelmektedir.

Çerçeveleme de ise medyada bir konunun bazı boyutlarının ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Konunun bazı yönleri seçilerek kamuoyunun o yönle odaklanması sağlanmaktadır. Önceleme ve çerçeveleme kavramlarının kullanıldığı araştırmalar, medyanın kamuoyu üzerindeki etkisinin gündem belirlemenin yanı sıra bireylerin sorunlara ilişkin bakışını yönlendirdiğini de ortaya koymaktadır. Medyanın öne çıkardığı olayların seçilen yönleri her zaman doğru mesajları içermeyebilir. Bazen medya o konuyla ilgili gelişmeler takip edilsin diye konunun manevi boyutlarını değil, magazinsel boyutlarını seçerek ön plana çıkarır. Haberlerin önceleme ve çerçeveleme sürecinde medya mülkiyetini elinde bulunduranların egemen sınıfın ya da hükümetin baskısını dikkate aldıkları görülmektedir. Bu gerekçelerle

haberlerin belli yönleri seçilip belli yönleri görmezden gelinmektedir (Yüksel ve diğerleri, 2013:75).

2.3.5. Ekme-Yetiştirme Kuramı

Amerika Birleşik Devletlerinde 1960'lı yılların ortalarında George Gerbner tarafından geliştirilen “Kültürel Göstergeler Projesi” üç başlık altında incelenmektedir. Bunlar kurumsal süreç çözümlemesi, mesaj sistem çözümlemesi, yetiştirme çözümlemesidir. Kurumsal süreçte medyanın mülkiyet ilişkileri, medya çalışanlarının metinlerini nasıl ürettikleri, bu üretim ilişkisine müdahale ve baskılar incelenmektedir. Mesaj sistem çözümlemesinde ise mesajların neleri kapsadığı, neleri dışarıda bıraktığının üzerinde durulur. Burada en çok yinelenen mesaj örnekleri irdelenir. Yetiştirme çözümlemesi ise televizyonun insanların sosyal dünyayı algılama rolüne odaklanmaktadır. Televizyon içeriğinde en çok yinelenen mesajlar ile izleyicinin sosyal gerçekliği algılama ilişkisi incelenmektedir. Yetiştirme kuramına göre, televizyonu çok seyredenler ile az seyredenler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Televizyon izleyicisi televizyonda yansıtılan gerçekleri öğrenir, bu da kişinin değerleri, düşünceleri üzerinde etkili olmaktadır (Yüksel ve diğerleri, 2013:76).

Medya insanları birbirine bağlayan değerlerin sürmesini sağlamakta, bireylerin içinde bulunduğu toplumun kültüründe var olan değer ve tutumları ekmektedir. Bu da egemen değer ve tutumların yayılmasına neden olmaktadır. (Yaylagül, 2014:74-75).

2.4. Kamuoyu Kavramı

Kamuoyu kavramı 1588 yılında ilk kez Fransızca olarak “l'opinion publique” şeklinde kullanılmıştır. İngilizce’de ise kamuoyu kavramını ilk kullanan Jeremy Bentham’dır. Kamuoyu, 18’inci ve 19’uncu yüzyılda şehirleşme, endüstrileşme, medyanın yaygınlaşması sonucu yoğun olarak dile yerleşmeye başlamıştır. 20’nci yüzyılda sosyal bilimcilerin artan ilgisi ile beraber kamuoyu oluşturma, kamuoyu araştırmaları gibi sosyal, siyasal ve psikolojik incelemelere de konu olmuştur.²⁴

Kamuoyu; Türk Dil Kurumu Sözlüğünde, “bir konuyla ilgili halkın genel düşüncesi, halk oyu” şeklinde ifade edilmektedir. ²⁵Mutlu, kamuoyunu “kamunun herkesi ilgilendiren konulara ilişkin kanıların toplamı ya da kamunun büyük bir kesiminin desteklediği görüş ve tavırlar” biçiminde tanımlamaktadır (2012:173).

²⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Public_opinion 16Mart2017

²⁵ TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ “kamuoyu”, “oy”, “kamu yararı” www.tdk.gov.tr 16Mart2017

Lippmann ise kamuoyunu; “insan grupları ya da gruplar adına hareket eden bireyler tarafından dile getirilen imajlar” olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede Lippmann, içinde bulunulan çevre hakkında bilinenlerin, bireylerin deneyimleri sonucu değil; kitle iletişim araçları gibi dolaylı yollardan geldiğini ifade etmektedir (Atabek, 1998:159).

Kamuoyuna bakış sosyal psikologlar, sosyologlar ve siyaset bilimciler tarafından farklı şekillerde ele alınmaktadır. Sosyal psikologlar kamuoyunu “ kişisel”; sosyologlar “bir grup olayı”; siyaset bilimciler ise “kitle olayı” biçiminde değerlendirmektedir (Bektaş:56). Farklı değerlendirme biçimlerine karşın kamuoyunun siyasi ve hukuki karar alma süreçlerindeki etkileri göz önüne alındığında siyasal yönünün ağır bastığını ifade etmek mümkündür. Gerdards ve Neidhardt, kamuoyunu modern demokrasilerin temel anayasal bir organı olarak görmektedir. Bu da kamuoyunun doğrudan siyasal sistemde ilişkisini anlatan bir durumdur (Kılıç, 2009:152). Key’in tanımına göre; “kamuoyu hükümet dışı özel çevrelerden hükümete doğru yönelen ve hükümetçe göz önünde bulundurulması doğru olan kanaatlerdir” (1963:114). Kamuoyunda yer alan bir olay ya da kişi ile ilgili herhangi bir sorunda bazen hükümet yetkililerinin devreye girdiği görülmektedir. Albig’e göre; kamuoyu bir grubun bireylerinin tartışmalı bir konuda birbirleri üzerindeki karşılıklı etkileşimleri sonucu ortaya çıkan kanaatlerdir. Bu, grup içinde egemen bir kanaat olabileceği gibi farklı kanaatleri de içerebilmektedir (Yüksel ve diğerleri, 2013:62). Albig gibi Blumer’de grubun özelliklerinden birinin fikir ayrılığı olduğunu, fikir ayrılığı konusundaki tartışmaların ardından grubun kanaatlerini etkileyen bir yorumun ortaya çıktığını vurgulamaktadır (Bektaş, 2013:45).

Kamuoyu denilince, toplumun bütün yetişkin üyeleri tarafından paylaşılan ortak bir düşüncenin akla gelmesinin sosyolojik gerçeklere aykırı olduğu düşünülmektedir (Kapani, 2015:160). Bu nedenle Kapani, kamuoyunu “belirli bir zamanda, belli bir tartışmalı sorun karşısında, bu sorunla ilgilenen kişiler grubuna veya gruplarına hakim olan kanaat” olarak tanımlamaktadır (2015:161). Grup üyelerinin her zaman aynı görüşü paylaşımları mümkün olmayabilir. Toplum hayatı ile ilgili ortaya çıkan sorunlar hakkında bütün vatandaşların bilgi sahibi olmaları ya da ilgilenmeleri mümkün değildir. Bu durumda Kapani yoğunluk ile etkinlik unsurunun, çoğunluk unsurunun önüne geçtiğini vurgulamaktadır (2015:161). Bazı durumlarda azınlığın kanaatleri, durumun farkında olmayan çoğunluktan daha baskın olabilir ve azınlığın kamuoyunu oluşturmaya neden olur. Bu da sayısal çoğunluğun her zaman etkili olmadığını göstermektedir.

Kamuoyu tanımlarına bakıldığında daha çok halkı ilgilendiren bir kavram, olarak yorumlandığı gözlenmektedir. Kamunun ise devlet organlarını çağrıştıran bir boyutu bulunmaktadır. Kamuoyu yerine halkoyu terimi de kullanılabilir. Zira kelimenin

kökeninde de halka atıf yapılmaktadır. Ancak “halkoyu” terimi zaman zaman kamuoyunu karşılamak için kullanılsa da 1961 ile 1982 anayasalarında “halk oyu” terimi “referandum” karşılığı olarak kullanıldığından kavram kargaşası meydana gelmiştir (Bektaş, 2013:41).

Kamu kavramının, Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre üç farklı anlamı bulunmaktadır: İlki “halk hizmeti gören devlet organlarının tümü”, ikincisi “Bir ülkedeki halkın bütünü, halk, amme”, üçüncü ise “Hep, bütün” biçiminde belirtilmiştir.²⁶

1950’li yıllardan itibaren yapılan araştırmalarda, sosyal bilimciler kamu ile grup terimlerini eş anlamlı kullanabilmekte, belirli bir durum veya soruna özgü olarak yan yana gelmeyi temel özellik olarak kabul edebilmektedir. Kamunun bir grup olduğu kabul edildiğinde bir grup ya da birçok grup söz konusu olabilir. Her sorun ya da olay kendi kamusunu yaratmaktadır. Herhangi bir sorun karşısında oluşan kamunun üyeleri ile farklı bir sorun karşısında oluşan kamunun üyeleri aynı kişiler olabileceği gibi farklı kişiler de olabilir (Bektaş, 2013:45). Kapani de kamu teriminin sosyolojik anlamda “grup” yerine kullanıldığını vurgulayarak, toplum sorunlarının çeşitliliği ölçüsünde, onların karşısında farklı kamulardan bahsetmenin yerinde olduğunu ifade etmektedir (2015:161).

Kamuoyu kavramının diğer unsuru olan oy sözcüğü Türk Dil Kurumu sözlüğünde iki anlama gelmektedir. İlki “Seçimlerde kişinin herhangi bir aday veya partiye ait yaptığı tercihtir.” İkincisi, düşünce ve kanaat olarak tanımlanmaktadır.²⁷ Kanaatler sözlü olarak da; davranışsal olarak da ifade edilebilir. Kapani; oy kavramının, rasyonel, kesin bilgiye dayanan bir fikirden öte, az çok belirli bir eğilim, bir görüş, bir kanaat olduğunu ifade etmektedir (2015:161).

Kamuoyunun gündemindeki konular toplumun geleceği, toplumu oluşturan bireylerin yaşamı açısından önemlidir. Bu nedenle kamunun gündemindeki konular belirlenirken, kamu yararı da gözetilmektedir.

2.5. Kamu Yararı

Kamu yararı, kamusal konuların hukuka uygun olup olmadığını ölçmek için kullanılmaktadır. Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Devletin gereksinimlerine cevap veren ve bu ihtiyaçları karşılayan, devlete yarar sağlayan değerler bütünü” şeklinde tanımlanmıştır.²⁸ Kamu yararı kavramının İngilizce karşılığı “*public interest*” ya da “*public purpose*” biçimindedir.

²⁶ TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ “kamu”<http://www.tdk.gov.tr> 18Mayıs2017

²⁷ TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ “kamuoyu”, “oy”, “kamu yararı” www.tdk.gov.tr 16Mart2017

²⁸ TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ “kamuoyu”, “oy”, “kamu yararı” www.tdk.gov.tr 16Mart2017

Hukuksal olarak kamu yararı, bir işleme ya da eyleme, “devlet” ya da “kamu” faaliyeti özelliği kazandırmakta; onun kamu hukukuna uygunluğunun bir ölçüsü olarak kabul edilmektedir.

Tekin’e göre; kamu yararı dar anlamda kullanılırsa mülkiyet hakkının sınırlandırılmasında ve özüne yapılacak müdahalelerde bir ölçüdür. Geniş anlamda ise bütün toplumsal değerleri kucaklayan bir nitelik ve kapsam kazanabilmektedir. Anayasa Mahkemesi pek çok kararında kamu düzenini, toplum yararını, genel sağlığı kamu yararı kapsamında görmektedir (1991:14). Anayasa Mahkemesi kamu yararına ilişkin olarak verdiği kararlarda her olayda somut koşullara göre bir değerlendirme yapmaktadır. Belirli bir tanım yerine olayın kendisine göre bir belirleme söz konusudur.²⁹

Yasama organının her yasa ile kamu yararını amaçladığı varsayılmaktadır. Bazı durumlarda kamu yararı toplum yararından üstün olabilir. Yasayla temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasının topluma sağlayacağı yararın, kişiler için getireceği yarara ağır basması durumunda kamu yararının varlığı kabul edilmektedir. Kamu yararı genel düşüncedir. Yalnızca özel çıkarlar ya da belli kişilerin yararı için yasa konulamaz (Akıllıoğlu,1991:14).

Yasama, yürütme ve yargı, kamu yararını esas alır. Medya yasama, yürütme ve yargıdan sonra toplumda dördüncü güç olma özelliği taşımaktadır (Poyraz, 2002:13). Kamu yararını esas alan bu üç gücün yanında medyanın da yer alması onun da kamu yararını esas alması gerektiğini göstermektedir. Çünkü ülkede huzur ve güvenliği sağlayan, kurulu düzenin sürdürülmesine neden olan yasama, yürütme ve yargı kadar medyanın yaptıkları da ülke için aynı önemi taşımaktadır. Bu nedenle medyadan, yayınları ile halkta bir bilinç oluşturmak ve farkındalık yaratmak amacının öncelikli olması beklenir. Bu da ancak medya profesyonellerinin tarafsız, özgür, ahlaklı, doğru habercilik ilkeleri çerçevesinde yayınların aktarılması prensiplerine sahip olmasıyla mümkündür.³⁰

Kamu yararı kavramı ile demokratik bir toplumda yayıncı kuruluşun halkın özgür iradesini kullanmasına yardımcı olacak nitelik ve içerikte yayın yapmasının sağlanması kast edilir. Bu çerçevede medyanın bir ekonomik faaliyet olan yayıncılık işlevini yerine getirirken, halka karşı da sorumlu olduklarını, yayıncılığın aslında bir kamu hizmeti sayıldığını unutmamaları gerekmektedir (Işık, 2007:63).

²⁹Saraç,Osman.KamuYararıKavramı.MaliyeDergisi

https://dergiler.sgb.gov.tr/calismalar/maliye_dergisi/yayinlar/md/md139/O.%20SARAC.pdf 15Mart2017

³⁰ Zabcı,Filiz.Kamu Yararı Üzerine Bir Değerlendirme.

http://www.academia.edu/10087006/Kamu_Yarar%C4%B1_%C3%9Czerine_Bir_De%C4%9Ferlendirme 23Nisan2017

2.6. Kamuoyunun Oluşumu

Kamuoyunu oluşturmak ya da yaratmak, halkın dikkatini belli bir noktaya çekmek, o noktada düşüncelerin oluşmasını sağlamak anlamına gelmektedir. Her grup kendi kamusunu oluşturmaktadır. Örneğin; seçmenler, işçiler, öğretmenler gibi farklı grupların kendi kamusu olabilir (Bektaş, 2013:89-91). Onların sorunlarının yoğunluğu da kamuoyunun oluşmasında etkilidir.

Kamuoyu siyasal sistemle ilişkili bir kavramdır. Bu çerçevede siyasal sistemin hangi sorunlara öncelik vermesi ve çözüm üretmesi gerektiği konusunda kamuoyu etkin rol oynamaktadır. Kamuoyu siyasal sistemin alacağı kararlara doğrudan ya da dolaylı katkı sağlamaktadır. Kamuoyunun toplumun beklentileri çerçevesinde siyasal sistemin sorunlara çözüm üretmesine yönelik oluşabilmesi ancak kamuoyunun nesnel koşullarda ortaya çıkmasıyla mümkündür (Kılıç, 2009:152).

Demokratik rejimlerde kamuoyunun gücü, siyasal iktidarlara, sivil toplum örgütlerine ekonomik ve siyasal çıkar çevrelerine ait karar alma süreçlerinde dikkate alınmasından ve bu süreçleri denetleyebilmesinden kaynaklanmaktadır (Atabek, 2002:234).

Bireylerin bir konuyla ilgili belirli bir kanaate sahip olması çerçevesinde kamuoyunun oluşmasında sosyal ve psikolojik etkenler ile kitle iletişim araçları rol oynamaktadır (Anık, 1994:83-110). Kanaatlerin biçimlenmesinde rol oynayan sosyal çevredeki birincil ve ikincil gruplar, bireylerin davranışları üzerinde etkili olmaktadır (Kapani, 2015:162).

1950'li yılların sonunda John ve Mathilda Riley, iletişim sürecine etki eden toplumsal grupların önemini vurgulamıştır. Birincil ve ikincil grupların iletişim sürecine etki ettiğini ortaya koymuşlardır. Birincil gruplar, yüz yüze iletişimin gerçekleştiği akrabalar, arkadaş ve aile olarak tanımlanırken, ikincil gruplar da insanların daha çok resmi ve hukuki ilişkiler içinde bulunduğu kurum ve kuruluşlardır. Riley ve Riley'e göre bu gruplar, bireylerin değerlerini, düşüncelerini şekillendirmektedir. Kitle iletişim araçları tarafından mesajı alan kişi birincil ve ikincil grupların parçası olarak belirli bir toplumsal yapının içindedir. Bu gruplar iletinin alıcı tarafından anlamlandırılmasını, iletiye karşı vereceği tepkiyi belirlemektedir. Bu anlamlandırma iletiyi alanın yer aldığı toplumsal yapı içinde şekillenmektedir. Toplumsal yapı sadece alıcının iletileri anlamlandırmasında değil; göndericinin de etkilenmesinde rol oynamaktadır. Alıcı gibi gönderici de bir toplumsal yapının içinde ve birincil ikincil gruplarla ilişki içindedir. Riley ve Riley'e göre; kitle iletişim sürecinde toplumsal yapı, birincil ve ikincil gruplar ile gönderici ve alıcıyı kapsamaktadır. Kitle iletişimi geniş toplumsal sürecin bir parçasıdır. Kitle iletişiminin toplumsal yapıdan ayrı düşünülmemesi gerekmektedir (Yaylagül, 2014:65). Bu çerçevede medyanın toplumsal yapıyı etkilediği; toplumsal yapıdan da medyanın

etkilendiği bir ilişki söz konusudur. Kamuoyu oluşumu açısından bu modele bakıldığında medyada yer alan haberlerin kamuoyu oluşurmada bir etkisi olduğu öylenebileceği gibi; kamuoyunda meydana gelen olayların da medyayı yönlendirmesi söz konusudur.

Kamuoyu oluşumunda etkili olan unsurlardan biri de baskı gruplarıdır. Siyasi partiler dışında başka grupların siyasi kararların alınması ve politika sahnesinde oldukları görölmektedir (Kapani, 2015:207). Bu gruplar ortak menfaatler etrafında birleşebileceği gibi ortak amaçlar, fikirler için de birleşebilir. Ortak menfaatler denildiğinde ekonomik çıkarlar söz konusudur. Gruplar üyelerinin ekonomik menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacıyla çalışmalarını sürdürürler. İşveren birlikleri, işçi kuruluşları, memur sendikaları, barolar, mimar ve mühendis odaları bu gruba örnek olarak gösterilebilir. İkinci kategoride ise toplumu ilgilendiren bir olay ya da korunmak istenen manevi bir değer söz konusudur. İş kazaları, hayvan haklarının korunması, kadına şiddetle mücadele, çevrenin korunmasına yönelik gruplar bu kategoriye örnek verilebilir (Kapani, 2015:208). Baskı grupları üyeleri olduğu örgütlerin çıkarlarını korumak zaman zaman da kendi ilgi alanları dışındaki bir olayla ilgili farkındalık yaratmak amacıyla kamuoyu oluşurmaya çalışmaktadır (Bektaş, 2013:113). Kendi faaliyetleri üzerine dikkatleri toplamak isteyebilecekleri gibi kendi alanları dışındaki grupların da sesini duyurmaları için abalayabilirler. İş güvenliğinin arttırılmasına yönelik bir eyleme işçi sendikaları dışındaki gruplar da katılabilir. Bu grupların üyeleri medyayla yakın ilişki içerisinde olabilir. Yapacakları açıklamalar öncesinde sosyal paylaşım siteleri ya da mail, fax, telefon aracılığıyla medyayı bilgilendirmekte, medya mensuplarının o eylemleri aktarması için çalışmaktadırlar. Amaçları medya aracılığıyla seslerini duyurmak ve kamuoyu oluşurmaktır. Bu hem kendi gruplarının tanıtımını, üye artışını sağlamakta hem de ilgilendikleri konu hakkında farkındalığın yaratılmasına neden olmaktadır.

Baskı gruplarının her zaman politika ile ilgili olması gerekmez. Her sosyal grup, kurum veya kuruluş kendi menfaatlerini ilgilendiren bir konu olduğuanda baskı grubuna dönüşebilmektedir. Baskı grupları yasama, yürütme, yargıyı etkileyebilmek için ya onlara ait kurumların çevresinde ya da dikkat çekmek istedikleri konuyla ilgili alanda ya da meydanlarda seslerini duyurmaya çalışır. Bu örgütlerin genel amacı siyasi kararları etkileyebilmektir (Kapani, 2015:208-209). Baskı grupları bu amaçla eylemler yapabilirler, köşe yazarlarına, editörlere, muhabirlere ulaşarak amaçları hakkında bilgi verebilirler. Bu eylemler gösteri, yürüyüş, grev şeklinde olabilir. Böylelikle baskı grupları siyasi ve hukuki kararların etkilenmesinde rol oynar.

2.7. Kamuoyunun Oluşmasında Medyanın Rolü

Toplumu oluşturan bireyler gazete, radyo, televizyon, internet, sosyal medya gibi araçlarla siyasal ve sosyal konulardan haberdar olmaktadır. Medya aracılığıyla kamuoyu oluşturulması o konudan bir anda milyonların bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır (Bektaş, 2013). Medya, bireylere hangi konularda düşünce sahibi olmaları gerektiğini söylemektedir. Bu nedenle bazı konulara bu araçlar tarafından yapılan yayınlarda daha fazla ağırlık verilmekte, konuyla ilgili gelişmeler daha sık gündeme gelmektedir. Bu da okuyucu, izleyici ya da dinleyicinin ilgisini o konuya vermesini sağlamak için yapılmakta, kamuoyunun o konu çerçevesinde oluşması amaçlanmaktadır. (Kapani, 2015:170).

Belirli bir sorun hakkındaki kamuoyu görüşünün gerek kamuoyu araştırma kuruluşları gerekse medya tarafından nesnel olarak tespit edildiği ve topluma duyurulduğu düşünülse bile, ortaya çıkan kamuoyunun çeşitli güç odakları tarafından ne ölçüde yönlendirilmiş olduğu sorusu her zaman yanıt beklemektedir. Burada medyanın kamuoyunu etkilemesi bakımından iki temel görüş açısından söz edilebilir. Birincisi, liberal demokratik siyasal sistemlerde medya kuruluşlarının sayısal olarak çokluğunun ve çeşitliliğinin vatandaşlara farklı kaynaklardan bilgilenme olanağı sağlayacağını; böylece en doğru, en geçerli bilgiye ulaşılabilceğini, bunun da kamuoyunun doğru görüşler etrafında oluşmasına ve dolayısıyla toplumsal yararın ortaya çıkmasına hizmet edeceğini düşünmektir. İkincisi ise, ekonomik, teknolojik ve siyasal alanlarda ortaya çıkan gelişmelerin medya sektöründe tekelleşme eğilimlerini arttırdığını, dolayısıyla kamuoyunun ekonomik ve siyasal güç odaklarının yoğun yönlendirmesi altında olduğunu, serbestçe oluşmasının mümkün olmadığını dile getirmektir (Atabek, 2002: 230-232).

Kurtböke, sağlıklı bir kamuoyu oluşumu için ülkede farklı görüş açılarına sahip çok sayıda yayın organı olması ve bu yayın organları yöneticilerinin haberleri seçme işlemini sadece mesleki kaygılarla yapması gerektiğini vurgulamaktadır (1986:50). Medyanın kişilerin fikirlerini açıklamada ya da sessiz kalmada bir ölçüt olduğu düşünüldüğünde, farklı görüşlerin yer bulması koşuluyla oluşması söz konusu olan sağlıklı kamuoyu inşasında medyanın rolü ön plana çıkmaktadır.

Medya, hem siyasilerin hem de sivil toplum kuruluşlarının kamuoyu oluşturmak amacıyla en sık başvurdukları unsurlar arasındadır. Çünkü medya aracılığıyla iletilen mesaj milyonlarca kişiye aynı anda ulaşabilir. Bilgi akışı çok kısa sürede sağlanabilir. Kamuoyunun görüşü, belirli sorunlar karşısında kendiliğinden ortaya çıkmamaktadır. Görüşün oluşabilmesi için kamuoyunun bir sorun hakkında bilgilendirilmesi ya da haberdar edilmesi gerekmektedir. (Atabek, 2002:230-232). Medya çoğunlukla olayın hangi yönüyle ele alınması gerektiği hususunda da yönlendiricidir.

Kamuoyunun gücü yasama, yürütme ve yargıyı etkileyebilecek şekildedir. Yasama, yürütme ve yargıdan sonra medyanın dördüncü güç olma (Bat ve Kayacan, 2016:51) özelliği, medya yoluyla oluşturulan kamuoyunun gerektiğinde siyasi ve hukuki erk üzerindeki dönüştürücü gücü düşünüldüğünde anlaşılmaktadır.

2.8. Kadına Yönelik Şiddet ve Medyanın Tutumu

Medyada kadın ve kadına şiddete yönelik haberlerin veriliş şekilleri önemli tartışma konularındandır. Medyaya yöneltile eleştiriler şiddet haberlerinin sorunun çözümüne herhangi bir katkı sağlamadığı; şiddeti meşrulaştırıcı bir rol oynadığı yönündedir. Bu çerçevede medyanın daha çok, şiddetin magazinsel tarafıyla ilgilendiği ve bu biçimde kamuoyuna duyurduğu öne sürülmektedir.

Yılmaz, kadına yönelik şiddet haberlerinin aktarılma biçimi, dili ve hedef kitlesi göz önünde bulundurulduğunda problemlili olduğunu ifade etmektedir. Medyanın zaman zaman şiddeti meşrulaştıran bir dil kullandığını bu nedenle haberciliğin sorgulanması gerektiğini öne süren Yılmaz, bu tür haberlerin aktarımında asıl amacın kadına yönelik şiddetle ilgili farkındalığın arttırılması, toplumsal bilincin aşılması olması gerektiğini söylemektedir. Özellikle kadın cinayetlerine yönelik haberlerde cinayetin ayrıntılı tarifinin yapılması, odak noktasını mağdura değil; faile yönlendirmektedir.³¹

Kamuoyunu yönlendirmede kamunun düşünce ve fikirleri üzerine medyanın etkisi dikkate alındığında haberlerin veriliş ve içeriğinin de şiddete yönelik toplumsal bilincin arttırılması çerçevesinde olması beklenirken, kadına şiddet konusu adli bir olay ya da magazin haberi gibi yansıtılmaktadır. Bu durum ise kadına şiddet olgusu ile toplumsal bir ilgi kuracak çözümlerin geliştirilmesine katkı sunacak bakış açılarının önündeki engellerdendir. Dolayısıyla şiddetin önlenmesine ilişkin geliştirilmesi gereken politikalardan bahsedilmemesi ifade edilen durumun bir sonucudur.

Kadına şiddet olaylarının hemen her gün gazete manşetlerinde ve sosyal medyada yer alması da eleştirilmekte bunların mağduru hedef alarak olayı normalleştirdiği, yavaş yavaş hayatın rutin akışı içinde görüldüğü vurgulamakta ve bu durum tehlikeli bulunmaktadır. Habercilikte şiddetin aşk, kıskançlık, tahrik gibi nedensellik bağıyla birlikte verilmesi failin eylemlerini meşrulaştırdığı gerekçesiyle eleştirilmekte, şiddetin detaylandırılarak kadın bedeni üzerinden işlenmesi, şiddetin normal karşılanmasına sebep olmaktadır. Aksine faili ön plana çıkaran bir dil kullanıldığında ise, zaman içerisinde faili kahramanlaştırarak mağdurun

³¹ Aral,Ayşe.23.02.2016.Kadına Şiddet Haberleri Şiddeti Normalleştiriyor.
<http://www.hurriyet.com.tr/kadina-siddet-haberleri-siddeti-normallestiriyor-40059032> 07.Ekim2017

unutulmasına yol açmaktadır. Kadına yönelik şiddet haberlerini, toplumsal bir olgu olarak ele alan ve inceleyen uzman görüşlere yer verilerek, şiddetin tüm boyutları ile ele alınması, asıl nedenler üzerinde durmak, haberleri magazinselleştirmeden, kadın odaklı habercilik ve yayın anlayışı ile haberlerin yapılması toplumsal bilinç yaratmak açısından önem taşımaktadır.

Gürgen, şiddete yönelik görüntü ve videoların yayınlanmasıyla ilgili “şiddet fotoğrafları şiddeti özendirir” yorumunu yapmaktadır. Bu tür görüntülerin hangi amaçla yayınlandığı önemlidir. Reyting ya da tiraj artırma mı, şiddeti önlemeye yönelik bir kanıt niteliğinde kullanılması kaygısının mı önemli olduğunun iyi düşünülmesi gerekmektedir. Bu tür görüntüler toplumun duyarlılığını arttırabilir ve devletin önlem alması konusunda bir baskı aracına dönüşebilir. Gürgen, şiddet görmüş bir kadının görüntüsü yerine şiddet uyguladığı için ağır ceza almış failin görüntüsünün haberlerde yer almasının daha etkili olacağını iddia etmektedir.³²

Kadına şiddetin toplumsal bir sorun olmasına rağmen basına yansıyan haberlerin sayısında azalma gözlenmektedir. Ajans Press'in gerçekleştirdiği medya araştırmasına göre; 2016 yılının ilk yüz gününde kadına yönelik şiddet ve cinayetle ilgili 4 bin 90 haber basına yansırken, 2017'nin aynı döneminde bu sayı 2 bin 44 olarak belirlenmiştir. Bu da özellikle kadın odaklı sivil toplum kuruluşlarının tepkilerine neden olmaktadır. Beklenti, kadına şiddetle mücadelenin en etkili araçlarından biri olan medyanın bu alanda etkili kullanılması için doğru içerikli yayınlara daha fazla yer vermesi yönündedir.³³

2.8.1. Kadına Şiddet Haberlerinin Aktarımındaki Sorunlar

Kadın Cinayetleri Acil Eylem Planında yer alan araştırma sonuçlarına göre; medyada kadına şiddet vakalarının yaklaşık yüzde 60'ı adli olay olarak haberleştirilmektedir. Bu haberler medyada sayısı ve konumu itibarıyla yeterince görünür değildir. Haberler genellikle olay odaklı olmakla birlikte, adliye tutanakları ve faillerin ifadelerine dayandırılmaktadır. Kadına şiddet ve kadın cinayeti haberlerindeki faillerin bahanelerinin çoğunlukla mahkemelerdeki sanıklar tarafından ceza indiriminden yararlanmak için kullanıldığı gözlenmektedir.

Kadın Cinayetleri Önlenebilir Kampanya ekibi medyanın kadına şiddet haberlerindeki söylemi bu nedenle değiştirmesi gerektiğini vurgulayarak Kadın Cinayetlerini Haberleştirme Kılavuzu hazırlamıştır. Bu kılavuzda haberlerin nasıl işlenmesi gerektiği anlatılmakta ve

³² Gürgen, Haluk. 2012. Kadına Şiddetin Medyadaki Yeri. <https://bau.edu.tr/icerik/1324-kadina-siddetin-medyadaki-yeri> 02.08.2018

³³ Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu 2017 Mayıs Raporu. <https://kadincinayetleriniurduracagiz.net/07ekim2017>

gazetecilere “siz o kadın katiline bahane üreten gazeteciler olmak istemezsiniz muhakkak” ifadeleri yer almaktadır.³⁴

Kadınların medyada yer aldığı haber türlerinin başında eğlence ve magazin gelmekte, ikinci olarak da suç ve şiddet içerikli haberlerde kadınlar yer bulabilmektedir. Şiddet haberlerinde ise teşhir edilen erkek değil, kadın olmaktadır. Kadınlar medyada genellikle bedenleri, mağduriyetleriyle gündeme gelmekte, başarı öyküleri ya da kimlikleri ön plana çıkacak şekilde haberler medyada fazla yer bulmamaktadır.³⁵

Kadına şiddet haberlerinin cinsiyetçi kodlarla sunulduğu da eleştirilen noktalardan biridir. Benedict’in Amerika basını üzerinde yaptığı araştırma, kadına şiddet haberlerinin vamp ve bakire olmak üzere 2 anlatı üzerinden aktarıldığını ifade etmektedir. İki anlatı da kadının aleyhine bir neden-sonuç ilişkisi geliştirmektedir. Taciz ya da tecavüzden kadının bazı davranışları sorumlu tutulmakta ya da bakire kadının taciz edilmesinde kamuoyu erkeği canavarlaştırmakta ve olay sapıklık düzeyinde ele alınmaktadır. Yapılan haberlerdeki anlatılarda, kadın kendisine uygulanan şiddetten bir şekilde sorumlu tutulmakta ya da utanma ve aşağılanma duyguları ile baş başa bırakılmaktadır (Dursun, 2010:23).

Kadına şiddet, gündemi belirleyen haberler arasında yer almamaktadır. Bu da o haberlerin günlük olaylar gibi algılandığı, sıradanlaştırıldığı, ciddiye alınmadığını göstermektedir.

Kadınların medyada temsilinde sahip oldukları beceriler ve başarıların değil mağdur kimlikleri ile ön plana çıkarılması temsil sırasında kullanılan dile de yansımaya neden olmaktadır. Bu oluşan haber dili kamuoyunun kadına ve erkeğe tanımladığı rollere de yansımakta, verili kodlar etrafında kadına yönelik cinsiyetçi söylem yeniden üretilmektedir. Haberlerin birçoğunda mağdur ya da maktul kadınların fotoğraflarına yer verilirken failin yüzünün gizlendiği, özel hayatına dair ayrıntılara girmekten kaçınıldığı, şiddet gören kadının ise kanlar içindeki fotoğraflarının yayınlandığı görülmektedir. Taciz, tecavüz, haberlerinde pornografik bir anlatım biçimi olması da dikkat çekmektedir. Bu pornografik anlatımın suçu teşvik edici, suç işlemeye özendirici bir etkisi de bulunmaktadır. Failin ifadeleri haberleştirilmekte, bu da gerçeğin failin gözünden, onun anlattıkları çerçevesinde algılanmasına neden olmaktadır. Bu durum mağdurun ya da kendini savunma şansı olmayan maktulün yaşadıklarının failin ifadelerine dayandırılması sonucunu beraberinde getirmektedir.

³⁴ <http://www.filmmor.org.tr/basin/339-kadin-cinayetleri-onlenebilir-kampanya-kitap14Ekim2017>

³⁵ <http://www.tgc.org.tr/bildirge.html> 11Ekim2017

Böylelikle hedef kitle, suçun niteliğinden çok mağdurun yapılanı ne kadar hak ettiğine odaklanmaktadır.³⁶

Tecavüz ya da saldırı ile ilgili haberlerde, “boşanmak istediği eşi tarafından öldürülen kadın”³⁷ fail ile ilgili “cinnet getiren koca” “kıskanç koca” “Sevgilisini ‘Çocuk Benden Değil’ Şüphesiyle vurmuş”³⁸ gibi ifadeler konulması kadını haksız, erkeği haklı konuma getiren aktarım biçimleridir. Bu tür tanımlamalar kadınların kendilerine yapılan saldırıları hak ettikleri, saldıran kişiyi kışkırttıkları gibi bir mesaj içermektedir.

Tanrıöver, medyanın temsil biçimleri ile kadına yönelik ayrımcılığı yeniden ürettiğini vurgulamaktadır. Kadınların medyada temsil edilme biçimleri, medyanın kadınlara bakışını meşru kılmakta ve toplumun kadınlara yönelik algısını biçimlendirmektedir.³⁹ Kadına şiddet olayları haberleştirilirken, olaylara ilişkin yürütülen kampanya ya da mücadelelere haberlerde geniş yer verilmemektedir.⁴⁰

2.8.2. Türk Medyasında Kadına Yönelik Şiddette Meslek İlkeleri

Türk basınında şiddet, insan hakları, mahremiyet gibi konuların aktarımı çeşitli basın meslek örgütlerinin ilkelerinde düzenlenmiştir. Bunlar yalnızca kadına şiddet haberleri ile ilgili değildir; ancak bu haberlerin sunumu ve işleniş biçimi hakkında yol göstericidir. Basın Konseyi Meslek İlkelerinde, yapılan yayınlarda kimsenin ırkı, cinsiyeti, sosyal düzeni ve inançları nedeniyle aşağılanmayacağı, kişilerin özel yaşamının, kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında yayın konusu yapılamayacağı, şiddeti özendirici ve zorbalığı teşvik eden yayınların yapılmaması gerektiği vurgulanmaktadır.⁴¹

Çağdaş Gazeteciler Derneği gazetecinin şiddet, zorbalık ve savaş kışkırtıcılığının aracı olmaktan kaçınması gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca yayınlarda kimsenin ırk, renk, cinsiyet, dil, din, inanç ya da inançsızlıkları, sosyo-kültürel yapıları nedeniyle küçük düşürücü sözcükler kullanılamayacağı ifade edilmektedir.⁴²

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Hal ve Sorumluluk Bildirgesinde, gazetecilerin milliyet, etnisite, ırk, cinsiyet ayrımı yapmadan tüm ulusların, tüm halkların ve tüm bireylerin haklarını ve saygınlığını tanıması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Bildirgede, kamuya mal olmuş bir

³⁶ <http://www.tgc.org.tr/bildirge.html> 11Ekim2017

³⁷ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/753811/Bosanmak_istedigi_esi_tarafindan_oldurulen_kadin_topraga_verildi.html 12Ekim2017

³⁸ <http://www.milliyet.com.tr/otopside-sok-hamile-oldugu-gundem-1972318/14Ekim2017>

³⁹ Medya Cinsiyetçiliğine Son.2008.Medya İzleme Grubu(MEDİZ) <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/109733-mediz-in-medyada-cinsiyetcilige-son-kitabi-cikti> 06.11.2017

⁴⁰ Film Mor-Medya Kılavuzu.<http://www.filmmor.org.tr/kadin-cinayetleri-onlenebilir/210-medya-kilavuzu>.14Ekim2017

⁴¹ <http://basinkonseyi.org.tr/basin-meslek-ilkeleri/11Ekim2017>

⁴² <http://www.cgd.org.tr/index.php?Did=242&Page=1> 11Ekim2017

kişi bile olsa, izni olmadan kimsenin özel hayatın gizliliği ilkesinin ihlal edilemeyeceği de vurgulanmaktadır. “Gazetecinin Doğru Davranış Kuralları” başlığı altındaki ifadelerde, cinsel saldırılara yönelik haberler için gazetecinin dikkat etmesi gerekenler sıralanmaktadır. Bu çerçevede cinsel saldırı mağdurlarının, fotoğrafları, görüntüleri, kimliklerinin açık olarak kamu yararı olmadıkça yayınlanmaması gerekmektedir. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, kadına yönelik şiddetin haberleştirilmesinde hangi hususlara dikkat edilmesi gerektiğini ifade eden “Medya ve Çeşitlilik Kılavuzu” isimli öneriler hazırlamıştır. Burada, cinsiyet ayrımcılığına yönelik şiddetin meşru gösterilmemesi, toplumsal önemini azaltacak kullanımlardan kaçınılması, mağduru küçük düşürücü durumlarda gösteren fotoğraflar kullanılmaması, taciz ve tecavüz gibi cinsel suçların haberleştirilmesinde ifadelere ve görsellerin özendirici çağrışımlar yaratıp yaratmadığına dikkat edilmesi gerekmektedir.⁴³

Türkiye, yasal bağlayıcılığı olan uluslararası alanda Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair CEDAW Sözleşmesini 1985 yılında imzalamıştır. Sözleşmede medyadaki kadın temsillerinin ayrımcı nitelikte olmaları yasaklanmıştır. Ayrıca 1998 yılında Başbakanlık Kadın Sorunları Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı Ulusal Eylem Planında da kadınlar ve medya konusunda hedefler belirlenmiştir. Bu çerçevede kitle iletişim araçları ve yeni iletişim teknolojileri içinde kadınların karar alma süreçlerine katılımı ve ulaşılabilirliğinin artırılması, medyada kadına yönelik işbirliği alanlarının oluşturulması kararlaştırılmıştır. Bunların yanında medya çalışanlarının da kadınlara karşı etik ilkeler çerçevesinde yayınlar yapması gerekmektedir.⁴⁴Gerek yasalar, gerek sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları kadına yönelik şiddetin engellenmesinde nasıl bir yol izlemesi gerektiğinin anlatılması ve kamuoyunda kadına şiddetin önlenmesine yönelik bir zihniyet oluşması açısından önemlidir. Buradaki sorun, önerilerin dikkate alınması, yasaların uygulanmasındadır.

⁴³ <http://www.tgc.org.tr/bildirge.html> 11Ekim2017

⁴⁴Çelenk, Sevilay.2010.Televizyon Haberciliğinde Etik.

http://fbemoodle.emu.edu.tr/pluginfile.php/39390/mod_resource/content/1/Kadinlarin%20medyada%20temsili%20ve%20etik%20sorunlar.pdf08.02.2018

BÖLÜM- III

ÖRNEK OLAY ANALİZİ

3.1. Örnek Olay Öyküsü:

12 Eylül 2016 tarihinde Kurban Bayramının ilk gününde Maslak'ta bir hastanede hemşire olan 23 yaşındaki Ayşegül Terzi mesaisi bittikten sonra Çekmeköy'de bulunan evine gitmek için bindiği otobüste 35 yaşındaki Abdullah Çakıroğlu isimli kişinin saldırısına uğramıştır. Kamera kayıtlarına göre, Çakıroğlu, bir anda yerinden kalkıp Terzi'ye tekme atmaktadır. Terzi ve görgü tanıklarının ifadelerine göre de Çakıroğlu “O şeytan, ölmeli. Yaşamaya hakkı yok” diye bağırdıktan sonra otobüsteki tutunma yerlerinden destek alarak Ayşegül Terzi'ye saldırıyı gerçekleştirmektedir. Olaydan 5 gün sonra yakalanan Çakıroğlu, ilk ifadesinde “Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım” demiş ve gözaltına alındıktan bir süre sonra serbest bırakılmıştır. Karara yurt genelinde vatandaşlardan, siyasilerden, sivil toplum kuruluşlarından tepkiler olmuş, bu tepkiler medyaya yansımıştır. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı üzerine 19 Eylül günü yeniden gözaltına alınan Çakıroğlu, tutuklanmıştır. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede, Abdullah Çakıroğlu'nun Terzi'nin yüzüne tekme atması nedeniyle yaralandığı anlatılarak, hakkında “İnanç düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme”, “Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama”, “Kasten yaralama” ve “Hakaret” suçlarından 2 yıl 7 aydan 9 yıl 4 aya kadar hapis cezası istemiyle dava açılmıştır.

3.2. Araştırma Yöntemi:

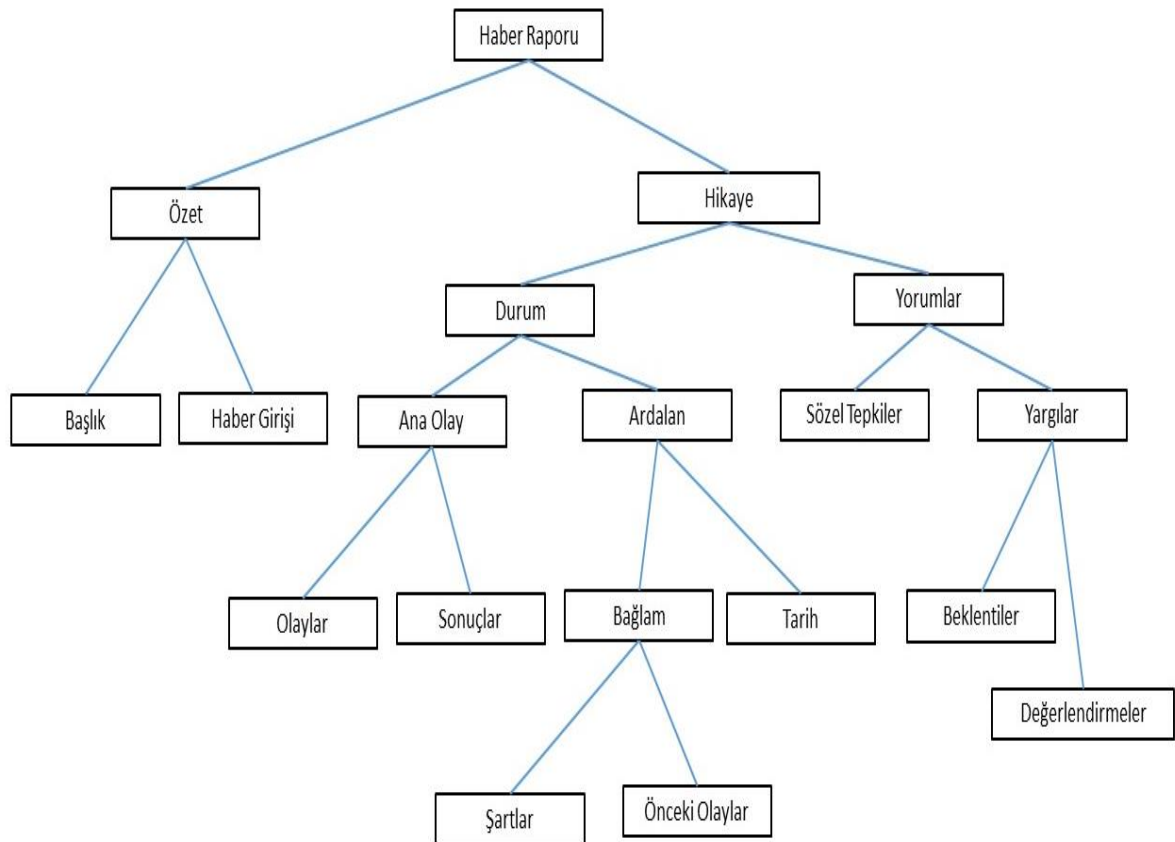
Bu çalışmada, haberi oluşturan yapıların ve haber söyleminde yer alan ideolojik unsurların ortaya konulması için diğer yaklaşımlardan daha kapsamlı ve sistematik bir yaklaşım sunması ve dilbilimi bulgularına dayanarak haberleri inceleyen ve haberi kamu söyleminin bir biçimi olarak gören Teun A. van Dijk'ın modeli kullanılmaktadır (van Dijk, 1988:9). Bu bağlamda, çalışma yöntemi olarak Eleştirel Söylem Analizinin (Critical Discourse Analysis) seçilmesinin amacı, kadına yönelik bir şiddetle ilgili haberlerin ele alınış biçimine eleştirel çözümlemelerle bakmaktır. Haberlerin oluşturulmasında kullanılan ifadelerin sadece biçimsel olarak incelenmesi değil, yarattıkları anlamın ortaya konulması açısından söylemin incelenmesi gerekmektedir.

3.2.1. Eleştirel Söylem Analizi

Teun A. van Dijk, Eleştirel Söylem Analizi, bilinen söylem analizi nosyonlarının yanı sıra güç, egemenlik, hegemonya, ideoloji, sınıf, cinsiyet, ırk, ayrımcılık, çıkarlar, yeniden üretim, kurumlar, toplumsal yapı ya da toplumsal düzen gibi nosyonları da içermektedir (van Dijk, 2015: 468). Bu analiz, güçler arasındaki ilişkilerin, değerlerin, ideolojilerin, kimliklerin dilsel kurgulamalar ile bireylere ve topluma nasıl yansıtıldığı ve işlendiği ile ilgilenmektedir. Haber yapıları, muhabirlerin söylem ve anlam üretiminin bilişsel ve sosyal süreçlerinin bir sonucu olarak ya da okuyucuların veya TV izleyicilerinin yorumlama süreçleri ve medya kullanımlarıyla ilgili olarak analiz edildiğinde yeterince anlaşılabilir (van Dijk 1988a: 9). Eleştirel Söylem Analizi, metin yapılarını incelemekle sınırlı kalmamakta; anlamları, fikirleri de ortaya koymayı amaçlamaktadır (Sözen,2014: 122).

Teun A. van Dijk'ın geliştirdiği bu analiz yöntemi, metnin içeriği, retorik, semantiği ve anlatı yapısını içermektedir. Bir haber söyleminin unsurlarının doğrusal ve hiyerarşik sıralaması kurallara veya stratejilere göre belirlenmekte ve ağaç benzeri bir şemada temsil edilmektedir (Şekil 1).

Şekil-1 Haber Şemasının Yapısı (Teun A. van Dijk, 1988b: 55)

Çözümleme yöntemi, iki boyuttan, makro yapı ve mikro yapıdan oluşmakta; tutarlı bir çözümleme için öncelikli olarak makro yapıyla başlanması gerekmekte ve birtakım kurallara göre metin çözümlemesi yapılmaktadır. Makro yapı kapsamında metnin teması, tematik yapısı ve konusu ele alınmakta, bölümlerin ve paragrafların söylemleri çözümlenmektedir. Makro yapı çözümlemesi, haber üretiminde kullanılan şemanın incelenmesidir. Her gün sürekli olarak üretilen ve mesleki koşulların kısıtlamaları altında hazırlanan haberlerin üretimi, bir şema altında gerçekleştirilmektedir (Van Dijk, 1988a: 15). Mikro yapı kapsamında ise metnin sesleri, sözcükleri, cümle yapıları ve anlamları incelenmektedir (Devran:2010,64). Bu amaçla sentaktik (sözdizimsel) uyum, kelime (lexical) seçimleri ve haberin retorik ele alınmaktadır.

Makro yapı çözümlemeleri temel olarak tematik ve şematik çözümleme olarak sınıflandırılmaktadır. Makro yapı kapsamındaki tematik çözümlemede, metin genel olarak değerlendirmekte ve başlığı, girişi, spot gibi metnin bölümleri ve bu bölümlerin birbirleriyle olan ilişkisi ele alınmaktadır. Bir anlamda, metin içerisinde yer alan sebep sonuç ilişkisine ve başlıktan en alt düzeydeki detay konulara kadar metni oluşturan hususlara değinilmektedir. Makro yapı çözümlemelerinin ikinci düzeyi olan şematik çözümlemede olayın ele alınış biçimi, öznelliği, nesnelliğine odaklanılmaktadır (Özer Ömer, 2011:83).

Teun A. van Dijk, haberleri, metin analizi, anlambilim (semantik), yerel ve küresel bütünlük, etkiler, üst yapılar (haber şemaları), kullanılan üslup ve retorik, sosyal bilişim ve sosyokültürel bağlamları ele alarak keşfetmektedir (Sözen, 2014:120). Bu bağlamda mikro yapı çözümlemelerinde metin, sözcükler, cümleler ve retorik (sözbilim) olarak üç düzeyde incelenmektedir. Cümlelerin yapısı, seçilen sözcükler, kullanılan terimler, noktalama işaretleri, yazı tipi boyutu, fotoğraflar ayrıntılı olarak ele alınmaktadır (Özer, 2011:84). Vurgu yapılan, önemsizleştirilen ya da önemli hale getirilen unsurlar dikkate alınarak metin çözümlenmektedir. Metinlerdeki sözcüklerin düz ve yan anlamları, benzer sözcükler yerine niçin diğer sözcüklerin tercih edildiği üzerinde durulmaktadır. Belirli sözcüklerin tercih edilmesi, yazarın niyetini ve ideolojisini açıkça ortaya koyabilmektedir. Cümlelerin yalınlığı ya da karmaşıklığı, cümle içerisindeki sözcüklerin düzeni ya da sıralaması, etken ya da edilgen cümle kullanımı da incelenmektedir (Devran,2010:65).

3.2.1.1. Makro Yapı

Tematik Yapı Çözümlemesi

a. Başlık/lar

Başlıklar, hem haber üretiminde hem de haberin okunmasında etkili rol oynamaktadır. Altta yatan semantik makro yapıların çatısını ifade ederler (van Dijk 1988a: 188). Haber

başlıkları okuyucunun ilgisini ve merakını uyandırmada etkili olmaktadır. İnsanlar başlığın ilgi çekiciliği oranında haberin içeriğini okumaya karar vermektedir. Çünkü okuyucu haberin metnini okumadan önce ilk olarak başlıklara bakmakta, başlık yeteri kadar ilgi oluşturduğunda metni okumaya başlamaktadır. Başlıkların metinle ilgili öz bilgi verdiği, olayın içeriğine yönelik okuyucuda bir fikir oluşturduğu ve ana temaya yönlendirme sağladığı için okuyucunun haberi okumasına ya da okumamasına neden olmaktadır. Bu sebeple tematik çözümlemede başlıklar öncelikle ele alınmaktadır. Başlıklardaki eksiltilmiş bilgi, neyin haberinin verildiğinin, kimin ne söylendiğinin ve içeriğin anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Böylece okurların haberi okuması sağlanmaktadır.

b. Haber Girişi

Başlık ile birlikte haber girişleri/spotlar, haberin makro yapısının ifadesi olarak stratejik işlev gören haberin özetini oluşturur (van Dijk 1988a: 226). Haber girişleri ya da spotlar, çoğunlukla başlıklardan küçük, haber metninden daha büyük puntolarda yazılmakta ve başlıklara göre daha fazla bilgiyi içermektedir. Başlıkla uyumlu olarak okuyucunun ana metne yönelmesini sağlayacak çekicilikte olması arzulanmaktadır. Haber girişleri, başlıktan ana metne geçişte aracılık yapar, ana fikri sunar ve yeni ek bilgiler içerir. Haber girişleri, başlıkların hemen arkasından gelerek haberin şemasını oluşturmakta ve bütünlük göstermektedir. Bu nedenle haber girişleri, metnin temasının ortaya konmasında başlıklar gibi ele alınarak incelenmektedir. Her haberde spot kullanılmayabilir. Bu ana metnin kısa olmasından ya da editoryal bir tercihten kaynaklanabilmektedir.

c. Fotoğraf

Fotoğrafların analizi, durumun ve katılımcıların temsil edildiği yollardan başka çıkarımlar yapılmasını sağlar. Tıpkı metnin kavranması için olduğu gibi, fotoğrafları yorumlamak için model ve bilgi şemalara (senaryo) ihtiyaç vardır (van Dijk 1988a: 282). Makro yapı içinde ele alınan fotoğraflar haberle ilgili tematik yapının bir unsuru olarak yer almaktadır. Fotoğraf, haberin anlatımındaki ifadelerin gerçekliğine dair bir kanıt işlevi görmekte, bu anlamda haberi desteklemekte, inandırıcılığı artırmakta ve haberin metnine görsellik kazandırmaktadır. Bu bağlamda, fotoğraflar ve sanal ortam olan haber sitelerine konan videolar, başlıklar ve haber girişlerine ek olarak değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Şematik Yapı Çözümlemesi

Durum ve yorum olmak üzere iki bölümde inceleme yapılmaktadır. Durum bölümünde haber ana olayın sunumu ve sonuçlar, ardalın ve bağlam bilgisi; yorum bölümünde haber

kaynakları ve olay taraflarının olaya getirdikleri yorumlar çerçevesinde değerlendirme yapılmaktadır.

a. Durum

Haberler, başlık, haber girişi, ana olay, ardalan, bağlam gibi geleneksel kategorilerden oluşan hiyerarşik bir şemayı takip etmektedir (van Dijk, 1991: 114) Durum, haber olayı hakkındaki bilgileri içerir ve ana olayın ele alış biçimini değerlendirir. Bağlam ve ardalan bilgilerini içerebilir. Önceki olayların ifade edilmesiyle olayların anlaşılır olmasını kolaylaştırırken, ardalan bilgisinin olmaması olayla ilgili meydana gelen gelişmelerin bütünlük içinde anlaşılmasına neden olur. Sonuç, ana olayın sonuçlarının değerlendirilmesini içerirken, haber kaynakları ve olayın taraflarının sözlü tepkilerine yer verilen yorum bölümleri makro çözümlemenin son kısmını oluşturmaktadır (Keskin, 2004: 392-393, Van Dijk, 2001: 354).

Ana olayın sunumu ve sonuçlar: Ana olay, tematik yapıya hâkimdir ve ardalan bilgisi, bağlam bilgisi ve sonuçlardan önce gelmektedir (van Dijk 1988a: 76). Başlıklarda ve haber girişinde kurulan anlam, haber metnindeki ana olay anlatımı ile ilişkilidir. Ana olay, ilk olarak haber başlıklarında, sonra haber girişlerinde ve daha sonra da paragraflarda ifade edilmektedir. Ana olayla ilgili sonuçlar da aynı zamanda ortaya konulmaktadır. Olayın sonuçları da haber değerliliği ile yakından ilgilidir. van Dijk’a göre olayların sonuçlarının önemi, haber olmalarında etkilidir (Özer, 2011: 92).

Ardalan ve bağlam bilgisi: Ardalan bilgisi, olayların sosyal ve politik yönüne işaret etmektedir (van Dijk,1991:115). Haber metinlerinde yer alan unsurlar, haberin üretim sürecindeki arka plan yani bağlam çerçevesinde yer almaktadır. “Haber bir söylemdir ve bu da ancak içinde olduğu bağlamla ilişkilendirilerek anlamlandırılabilir.”⁴⁵ Ardalan ve bağlam bilgilerine, çoğu haber metinlerinde yeterince yer verilmemekte ya da hiç değinilmemektedir.

b. Yorum

Haber kaynakları: Haber metinlerinin hangi kaynaklardan alınarak oluşturulduğu, haber anlatısının hangi kaynağa dayandığı metinlerde yer almaktadır. Muhabirin kendisi haber anlatısının birinci kaynağı olmaktadır. Haber Ajansları, olayın tarafları, devlet kurum ve kuruluşlarından yapılan açıklamalar da ikincil kaynaklar arasındadır. Kaynakların güvenilirliği haber metninin inandırıcılığı açısından önem taşımaktadır.

Olay taraflarının olaya getirdikleri yorumlar: Haberde nesnelliğin sağlanması amacıyla meydana gelen olay ya da durumla ilgili tarafların görüşlerine yer verilmektedir. Bu anlamda

⁴⁵ Yüksel, Erkan. 2013. İletişim, Medya ve Habercilik Üzerine Notlar
<http://medyavehabercilik.blogspot.com.tr/2013/10/haberde-objektiflik-ne-demek.html>

nesnellik, habercinin haber kaynağına, olaya ya da duruma mesafeli yaklaşmasıyla sağlanmaktadır.⁴⁶

3.2.1.2. Mikro Yapı

Haber metninin mikro yapısının çözümlenmesinde; sentaktik çözümleme, bölgesel uyum, sözcüklerin incelenmesi ve retorik çözümleme gerçekleştirilmektedir. Cümlelerin yapıları, cümlelerin basit/karmaşık/etken/edilgen durumları, sözcük seçimleri, birbirini izleyen cümleler arasındaki neden, işlev ve referans ilişkileri, sayısal veriler, taraf ve tanık ifadeleri, fotoğraflar, tırnak içinde aktarılan görüşler gibi unsurlar ele alınmaktadır (Özer, 2001a: 83, 84).

Sentaktik Çözümleme

Haberlerde kullanılan cümlelerin etken/edilgen ya da basit/bileşik olduğu incelenmektedir (van Dijk, 1988a: 78–81). Etken ve edilgen cümle yapılarında eylemi yapanı tespit etmek amaçlanmaktadır. Haberlerde olayla ya da durumla ilgili kimlerin ya da hangi kurumların eylemlerinin aktif ya da pasif yapıyla verildiği ideolojik bir tercihi göstermektedir.

- a. Cümle Yapılarının Etken ya da Edilgen Olması
- b. Cümle Yapılarının Basit ya da Karmaşık Olması

Bölgesel Uyum

Bölgesel uyumda, metin içinde birbirini izleyen cümlelerin ve cümle içeriklerinin ilişkilerine bakılmaktadır. Cümleler arasındaki nedensel bağlara, genel ifadeli bir cümlenin bir sonraki cümlede açıklanıp açıklanmadığına, bir cümlede yer alan bir kavramla, sonraki cümle arasında bağ kurulup kurulmadığına bakılmaktadır (Özer, 2011:84).

- a. Nedensel İlişki
- b. İşlevsel İlişki
- c. Referansal İlişki

Sözcük Seçimleri

Sözcük seçimleri, muhabirin ya da editörün ana olaya yaklaşımındaki dünya görüşünü ortaya koymaktadır. Sözcük seçimleri çoğunlukla söylemle ilişkilidir; bu da muhabirin ya da medya organizasyonunun ideolojisinin anlaşılabilmesi açısından önemlidir. (van Dijk 1988b: 80-81).

⁴⁶ Millî Eğitim Bakanlığı, Gazetecilik, Haberin Nitelikleri, Ankara, 2013. s:7

Sözcük seçimleri, haber söylemindeki gizli görüşlerin veya ideolojilerin yüzeye çıkmasını sağlamaktadır. “Direnişçiler” veya “göstericiler” yerine “holiganlar” kullanımı gibi örnekler verilebilir (van Dijk 1988b: 177).

Haber Retoriği

Haber retoriğinde, fotoğraf, inandırıcı bilgiler ve görgü tanıklarının ifadeleri irdelenmektedir. Teun A. Dijk’a göre haber retoriği, olayların, durumların ve aktörlerin nasıl anlatıldığı ile ilgilidir. Haberin retoriği, iletişimin tasarlanmış ve amaçlanmış etkilerine bağlıdır. İki boyutu bulunmaktadır: Haberin inandırıcı olması gerekliliği ve haberin, okuyucunun davranışını istenen yönde değiştirebilmesi (Özer, 2011:172-173).

- a. Fotoğraf
- b. İnandırıcı Bilgiler
- c. Görgü Tanıklarının İfadeleri

3.3. Veri Toplama

Çalışma kapsamında 16-19 Eylül 2016 tarihleri arasında yer alan Ayşegül Terzi olayına ait haberler incelenmiştir. Haberlerin elde edildiği haber siteleri, IAB (Interactive Advertising Bureau)’ın yaptığı ve çalışmamıza konu olan olayın yaşandığı döneme (Eylül 2016) ait İnternet Ölçümleme Araştırması (Gemius) verileri esas alınarak belirlenmiştir. Haber sitelerinin seçiminde, araştırmadaki Site Geneli Aylık Trafik sayısının 250.000.000 ve yukarısı ile Gerçek Kullanıcı sayısının 4.000.000 ve üzeri olan 4 haber sitesi çalışma kapsamına alınmıştır (Tablo-2).

Bu haber siteleri, üyesi oldukları haber ajanslarından haber oluşturmaktadır. Ulusal haber ajanslarının oluşturduğu bu sitelerin haberlerinin güvenilirliği bir varsayım olarak değerlendirilmektedir. Çalışmada, haberler, güvenilirlik ya da güvenilir olmama açısından değil sunuluşları açısından ele alınıp incelenmektedir.

HABER SİTELERİ* (Eylül'16)							
Site İsmi	Site Geneli Aylık Trafik (Impression)	Sitede Geçirilen Süre (ayda)	Gerçek Kullanıcı	Erişim	Ağustos 16 Impression	Değişim	
milliyet.com.tr	823.643.513	01:38:10	6.271.258	31%	1.071.654.932	-23%	▼
hurriyet.com.tr	548.601.616	01:35:46	6.304.631	31%	701.581.324	-22%	▼
mynet.com	309.949.501	01:18:40	4.676.660	23%	-	-	-
haberturk.com	293.710.044	00:58:10	4.277.438	21%	302.705.402	-3%	▼
sabah.com.tr	247.891.107	00:38:21	3.988.958	20%	259.145.983	-4%	▼
sozcu.com.tr	242.840.800	01:26:06	3.194.230	16%	-	-	-
haber7.com	231.234.455	01:38:56	2.631.960	13%	296.378.239	-22%	▼
gazetevatan.com	219.618.802	00:44:58	1.788.037	9%	255.680.965	-14%	▼
ntv.com.tr	94.350.979	00:20:09	1.886.893	9%	79.208.033	19%	▲
haberler.com	88.923.759	00:52:13	3.307.320	16%	140.175.649	-37%	▼
memurlar.net	68.711.275	00:48:24	2.443.080	12%	92.675.809	-26%	▼
onedio.com	65.407.836	00:40:09	2.994.552	15%	82.311.075	-21%	▼
ensonhaber.com	52.009.776	01:42:02	1.284.049	6%	76.735.559	-32%	▼
takvim.com.tr	47.217.236	00:27:25	719.636	4%	43.796.811	8%	▲
cumhuriyet.com.tr	32.666.945	00:56:33	1.330.724	7%	46.637.933	-30%	▼

*Baz olarak kişisel bilgisayar verileri alınmıştır.
Kaynak: IAB İnternet Ölçümleme Araştırması Gemius, Eylül 2016

connectedvivaki.com

Tablo-2 IAB İnternet Ölçümleme Araştırması (Gemius), Eylül 2016

3.4. Bir Kitle İletişim Aracı- İnternet Haber Siteleri

İnternet haberciliğinde gazetenin tüm içeriği ile yer almasını sağlayan ilk medya kuruluşu, Milliyet gazetesi olmuş; diğer gazeteler onu izlemiştir. Bu arada gazetelerin dışında da bağımsız haber siteleri ortaya çıkmıştır. İlk yıllarda haber siteleri sadece o günkü gazetenin içeriğine yer verirken, bugün haber sitelerinin 24 saat güncelliği sağlanmaktadır. İnternet sayesinde bir haber ya da haberle ilgili her türlü gelişme, çok kısa sürede milyonlarca kişiye ulaşabilmektedir.⁴⁷

Bununla birlikte, insanlar, haber sitelerine her an ve her yerde ulaşabilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumunun Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmasına göre, İnternet kullanım amaçları dikkate alındığında, 2016 yılının ilk üç ayında İnternet kullanan bireylerin % 69,5'inin online haber, gazete ya da dergi okuduğu tespit edilmiştir.⁴⁸

Ayrıca İnternet haber siteleri, okurların arşivlerdeki haberlere ulaşabilmesine ve okurların haberlerle ilgili yorum yapabilmesine olanak sağlamaktadır. Haberler ile ilgili kamuoyu araştırmaları, anketler, forumlar yapılabilmektedir. Böylece haber, okurlarla olan bu etkileşim sayesinde yeniden oluşturulabilmektedir.

Haber ajanslarının kullanıma sunduğu haberlerin çok azı gazete, radyo ve televizyonlarda yer almakta, diğerleri ise ilgi çekmediği, olağan görüldüğü veya yer olmadığı için

⁴⁷ Milli Eğitim Bakanlığı, İnternet Haberciliği, 2011. Ankara

⁴⁸ <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21779> 9 Kasım 2017

kullanılmamaktadır. İnternet haber sitelerinde ise haberlerin tamamına yakını kullanılabilmektedir.

Diğer medya araçlarından farklı olarak haberler, metin, fotoğraf ve video görüntülerinin aynı ortamda verilmesiyle oluşturulmaktadır. Bir haberin gerektiğinde düzeltilebilme şansı vardır.⁴⁹

İnternet haber sitelerinin sayılan bu özellikleri nedeniyle, haberlerde verilen mesajlar okurlar tarafından daha kolay benimsenmektedir. Bu özellikler, kamuoyunun oluşum sürecinin daha süratli ve daha etkili gerçekleşmesini sağlayabilmektedir.

3.5. Bulgular

Bu çalışmamızda Ayşegül Terzi olayı ile ilgili haberlerin metinleri, nitel araştırma yöntemlerinden söylem analizi yöntemiyle ele alınmaktadır. Teun A. van Dijk'in Eleştirel Söylem Analiz sistematiğinden yararlanılarak haberler çözümlenmekte; haberlerin internet sitelerinde ne şekilde yer aldığı, neden sonuç bağlantıları kurularak, karşılaştırmalı olarak irdelenmektedir. Araştırma kapsamına alınan dört haber sitesinin olayla ilgili haberleri, Eleştirel Söylem Analizi çerçevesinde incelenmiştir. İnceleme, IAB İnternet Ölçümleme Araştırmasındaki (Gemius - Eylül 2016) site ziyaretçi trafiğinin sayıları temel alan sıralama ile yapılmıştır.

Tablo 3'de de görüldüğü gibi en çok haber Hürriyet Haber sitesinde yer almış, onu 7 haberle Milliyet, 4'er haber ile Habertürk ve Mynet izlemiştir. Hürriyet'in 13 haberinin sadece birinde, Milliyet'in 5 haberinde, Habertürk ile Mynet'in tüm haberlerinde haber girişi (spot) kullanılmıştır. Hürriyet'in 13 haberinden 9'unda, Milliyet'in 7 haberinin 6'sında, Habertürk ile Mynet'in tüm haberlerinde görsel materyal kullanılmıştır. Tüm haberlerde ana olay açıkça yer almaktadır. Ardalan bilgisi doğal olarak ilk haberlerde bulunmamakta; haber sitelerinin ilk haberi izleyen haberlerinde olayla ilgili geçmişe yönelik açıklamalar yer almaktadır. Haberlerde bağlam bulunmamaktadır. Olayla ilgili 28 haberin ana olayından sonuç elde etmek mümkün olmaktadır. 9 haberde ise kamuoyu ve siyasi tepkilerin sonuçları görülmektedir.

⁴⁹ Milli Eğitim Bakanlığı, İnternet Haberciliği, 2011. Ankara

Tablo-3: Haber Sitelerindeki Haberlerin Şematik Kategorileri (16-19 Eylül 2016)

Haber Sitesi	Tarih	Başlık	Haber Girişi	Fotoğraf	Ana Olay	Ardalan	Bağlam	Sonuçlar	Tepkiler
Hürriyet									
1	17 Eylül 2016	+	+	+	+			+	
2	17 Eylül 2016	+		+	+	+		+	
3	18 Eylül 2016	+		+	+	+		+	
4	18 Eylül 2016	+		+	+	+			
5	18 Eylül 2016	+		+	+	+			
6	18 Eylül 2016	+		+	+	+			
7	18 Eylül 2016	+			+	+		+	
8	18 Eylül 2016	+		+	+	+			+
9	19 Eylül 2016	+		+	+	+			
10	19 Eylül 2016	+			+	+		+	+
11	19 Eylül 2016	+		+	+	+		+	
12	19 Eylül 2016	+			+	+		+	+
13	19 Eylül 2016	+			+	+			
Milliyet									
1	16 Eylül 2016	+	+	+	+			+	
2	17 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	
3	17 Eylül 2016	+			+	+		+	

4	18 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	
5	19 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	+
6	19 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	+
7	19 Eylül 2016	+		+	+	+		+	+
Habertürk									
1	16 Eylül 2016	+	+	+	+			+	
2	17 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	
3	18 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	
4	19 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	
Mynet									
1	17 Eylül 2016	+	+	+	+			+	
2	18 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	+
3	19 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	+
4	19 Eylül 2016	+	+	+	+	+		+	+

3.5.1. Milliyet Haber Sitesi

3.5.1.1. Makro Yapı Çözümlemesi:

Tematik Yapı İncelemesi:

a. Başlıklar/ Manşetler:

	Tarih	Haber Başlıkları
1	16.09.2016	“Genç hemşire şort giydi diye otobüste saldırıya uğradı “
2	17.09.2016	“Tekmeci saldırgan yakalandı”

3	18.09.2016	“Genç Hemşireye Otobüste saldırı güvenlik kamerasında”
4	18.09.2016	“Hemşireye Saldıran Zanlı Adliye Sevk Edildi”
5	19.09.2016	“Şort tekmesine yakalama kararı”
6	19.09.2016	“Hemşireye tekme atan saldırgan tutuklandı “
7	19.09.2016	“CHP Kadın Kollarından Kınama”

Milliyet haber sitesinde yer alan haber başlıkları incelendiğinde yer, dönem, zaman gibi bilgilere yer verilmediği ve bilgilerde eksiltme yapıldığı belirlenmiştir. Genel kavramlar etrafında bir genelleştirme ve kurgulama yapılarak okuyucuların haberi belli bir bakış açısı çerçevesinde okumalarının sağlandığı görülmektedir. Bazı başlıklarda, Ayşegül Terzi’nin ne zaman, nerede ve neden saldırıya uğradığı belirtilmemektedir.

1 ve 3 numaralı haber başlıklarında, Ayşegül Terzi “genç hemşire” olarak tanımlanarak mesleğine vurgu yapılmıştır.

2 numaralı haber başlığında “tekme saldırgan”, 6 numaralı haber başlığında “saldırgan” nitelemesi yapılırken, 4 numaralı haber başlığında “zanlı” olarak niteleme yapılmıştır. 1 numaralı haber başlığında “şort giydi diye” 5 numaralı haber başlığında “şort tekmesine” ifadeleri kullanılmıştır. Şiddet değerlendirmesine yönelik olarak “tekme” sözcüğü kullanılmıştır. 7 numaralı haber başlığında ise kadına şiddetin önlenmesine yönelik kamuoyu oluşturmak amacıyla açıklama yapan baskı grubu yer almaktadır.

Milliyet haber sitesi kullandığı haber başlıklarıyla, meydana gelen şiddet olayı ile sınırlandırmamakta; incelenen 7 haberde de olayın farklı boyutlarını başlıklara taşıyarak konuyu yakından takip ettiğini göstermekte ve okuyucusunu bilgilendirmektedir.

b. Haber Girişleri/Spotlar:

	Tarih	Haber Girişleri
1	16.09.2106	İstanbul Maslak'ta 23 yaşındaki bir hemşire şort giydi diye otobüste saldırıya uğradı. Güvenlik kameralarına da yansıyan olayda yüzünden yaralanan hemşirenin anlattıkları dehşete düşürdü.

2	17.09.2016	İstanbul'da halk otobüsünde yolculuk eden bir kadına hakaret edip yüzüne tekme attıktan sonra kayıplara karışan saldırgan yakalandı. Abdullah Ç. adlı saldırganın ilk ifadesinde “Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım” dediği öne sürüldü.
3	18.09.2016	Sarıyer’de hemşire Ayşegül Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğramış, saldırgan dün akşam yakalanmıştı. O anlar ise güvenlik kameralarına yansdı.
4	18.09.2016	Belediye otobüsünde bir hemşireyi darp ettikten sonra dün akşam saatlerinde gözaltına alınan A.Ç., emniyetteki sorgusundan sonra adliye sevk edildi.
5	19.09.2016	Otobüste bir kadına şort giydiği için tekmeyle saldıran Çakıroğlu gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldı. Daha sonra saldırgan için ‘Halkı düşmanlığa teşvik etmek’ suçlamasıyla yakalama kararı çıkarıldı.
6	19.09.2016	Çekmeköy’de, belediye otobüsünde bir hemşireyi darp ettiği iddiasıyla savcılıkça serbest bırakılmasının ardından yeniden gözaltına alınan Abdullah Çakıroğlu, çıkarıldığı Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğince ”halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama” ile “inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme” suçlarından tutuklandı.
7	19.09.2016	CHP Malatya Kadın Kolları Başkanı Güllü Tuncer, İstanbul Sarıyer’de hemşire Ayşegül Terzi’ye yapılan saldırıyı kınadı.

Milliyet gazetesi haber sitesindeki olayla ilgili haberlerde, haber metnini özetleyen ve okuyucunun dikkatini çekmeye yönelik haber girişleri olduğu görülmektedir. Şiddet olayı merkezinde şekillenen haber girişlerinde, yargı süreci ve saldırıya ilişkin tepkilere de yer verilmektedir.

1 numaralı haber girişinde diğerlerinden farklı olarak, sadece bir bilgilendirme değil aynı zamanda “dehşete düşürdü” gibi klişe ifadelerle başvurularak okuyucuda merak uyandırmaya yönelik bir amaç güdülmüştür.

Olayın aktörlerinin kimliklerini metin içinde kullanmada tutarlı olunmamıştır. 2 numaralı haberde “Abdullah Ç.” ve “saldırgan”, 3 numaralı haberde “kimliği belirsiz bir erkek”, 4 numaralı haberde “A.Ç.”, 6 numaralı haberde “Abdullah Çakıroğlu” ifadeleri kullanılmıştır. Ayşegül Terzi ile ilgili olarak “hemşire”, “otobüste yolculuk eden bir kadın”, “Ayşegül Terzi”, “23 yaşındaki bir hemşire” ve “kadın” kelimeleri kullanılmıştır.

1, 2, 3 ve 5 numaralı haberlerin girişlerinde saldırının nerede gerçekleştiği ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. 2 numaralı haber girişinde failin kullandığı saldırı gerekçesiyle ilgili ifadeler kullanılmış, olayın karşı tarafının ifadelerine yer verilmemiştir.

Haber girişlerinde eylem, “saldırı”, “tekme” ve “darp etme” sözcükleriyle anlatılmıştır. 1 ve 5 numaralı haber girişlerinde “şort giydi diye” ve “şort giydi için” ifadeleri kullanılmıştır. 6 numaralı haberin girişinde uzun bir cümle kullanılması, metnin anlamının bozulmasına neden olmaktadır.

Olay sonrası ile ilgili 2, 4, 5 ve 6 numaralı haberlerde yargı süreci, 7 numaralı haberde siyasi tepkilere yönelik gelişmeler hakkında bilgi vermektedir.

c. Fotoğraflar:

	Tarih	Fotoğraflar
1	16.09.2016	Haberde video kullanılmıştır. Ayşegül Terzi’nin üzerinde mini bir eteğin olduğu, asansörde poz verirken kendi fotoğrafını elindeki telefonla çektiği görüntü videonun başlangıç karesidir.
2	17.09.2016	Haberde, saldırı anına ilişkin videonun sağ tarafına mağdurun saldırı nedeniyle çenesinden yaralandığını göstermek için başını yukarı doğru kaldırdığı bir fotoğraf yerleştirilmiştir. Abdullah Çakıroğlu’nun Emniyet Müdürlüğü içinde polislerle yürürken çekilmiş fotoğrafı, Ayşegül Terzi’nin saldırganı teşhis için Emniyete gelişiyile ilgili video ve Ayşegül Terzi’nin asansörde çektiği mini etekli fotoğrafının giriş olarak kullanıldığı video yer almaktadır. Terzi’nin asansördeki fotoğrafının olduğu videonun üzerinde Terzi’nin ağzından “Şort Giydiğim İçin Tekmelediler” sözü fotoğrafın üstünde yazmaktadır. Videonun içine bakıldığında Terzi’nin böyle bir söz söylemediği görülmektedir.

3	18.09.2016	Bu haberde görsel kullanılmamıştır.
4	18.09.2016	Haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun ellerinde kelepçe ile gülümseyerek polisle birlikte Emniyet Müdürlüğünün merdivenlerinden indiği video ile Ayşegül Terzi'nin Emniyete gelişini gösteren bir video kullanılmıştır.
5	19.09.2016	Haberde, Ayşegül Terzi'nin asansörde çektiği fotoğrafının giriş olarak kullanıldığı bir video ile Çakıroğlu'nun Emniyet Müdürlüğünden çıkışta gülümsediği görüntüsü de diğer videonun girişinde kullanılmıştır. Videonun üzerinde "Dehşet Anlarını İzlemek İçin Tıklayın" yazmaktadır. Terzi'nin asansördeki fotoğrafının olduğu videonun üzerinde Terzi'nin ağzından "Şort Giydiğim İçin Tekmelediler" sözü fotoğrafın üstünde yazmaktadır. Videonun içine bakıldığında Terzi'nin böyle bir söz söylemediği görülmektedir.
6	19.09.2016	Haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun Emniyet Müdürlüğünden çıkışta gülümsediği görüntüsü videonun girişinde kullanılmıştır. Videonun üzerinde bu kez " İzlemek İçin Tıklayın" yazmaktadır.
7	19.09.2016	Haberde, Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırıyı kınayan CHP Malatya Kadın Kolları Başkanı Güllü Tuncer'in fotoğrafına yer verilmiştir.

Milliyet haber sitesinde, olay anına ilişkin haber metinlerini destekleyen video ve fotoğraflar kullanılmıştır. Bu görsel materyallerde olayla ilgili kişilerin kimlikleri açık olarak anlaşılmaktadır. Çakıroğlu'nun Emniyet Müdürlüğünden çıkışındaki video kaydı ve Emniyet Müdürlüğü içinde çekilen fotoğrafına yer verilmiştir. Ayşegül Terzi'nin asansörün aynasından kendisini çektiği fotoğraf, olayla ilgili videonun girişine konulmuştur.

Ayrıca teşhis için Emniyet Müdürlüğünde çekilen videosu ile olayı kınayan Cumhuriyet Halk Partisi Malatya Kadın Kolları Başkanı'nın fotoğrafı kullanılmaktadır.

Milliyet haber sitesinde ağırlıklı olarak video görüntülerine yer verilmiştir. 3 numaralı haber dışında diğer haberlerde görsel materyal kullanılmıştır.

Şematik Yapı İncelemesi:

a. Ana olayın sunumu ve sonuçlar:

	Tarih	Ana Olaylar	Sonuçlar
1	16.09.2016	Ayşegül Terzi'nin saldırıya uğraması	Kadına fiziksel şiddet yaşanması

2	17.09.2016	Şüphelinin yakalanması	Ayşegül Terzi'nin şüphelinin yakalanmasından duyduğu memnuniyet.
3	18.09.2016	Saldırıya ilişkin güvenlik kamera görüntülerinin ortaya çıkması	Hukuksal kanıtın ortaya çıkması.
4	18.09.2016	Şüphelinin sorgusunun ardından serbest bırakılması	Savcılığın takdir hakkını şüphelinin serbest kalması yönünde kullanmıştır.
5	19.09.2016	İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının şüpheli hakkında yakalama kararı çıkarması, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun şüphelinin serbest bırakılmasına tepki göstermesi.	Olayla ilgili kamuoyu oluşması
6	19.09.2016	Şüphelinin tutuklanması	Hukuki sürecin devam etmesi
7	19.09.2016	Cumhuriyet Halk Partisi Malatya Kadın Kolları Başkanı Güllü Tuncer'in saldırı çerçevesinde kadına şiddeti kınayan bir açıklama yapması.	Siyasi gündem oluşması

Ana olaylar, haber girişleri ve haber başlıklarında vurgulanan konulardan oluşmaktadır. Ayşegül Terzi'ye saldırı, olayın hukuki ve siyasi süreci ile kamuoyundaki tepkisi çerçevesinde haber metinleri işlenmiştir.

b. Ardalan ve Bağlam Bilgisi:

	Tarih	Ardalan Bilgisi
1	16.09.2016	-
2	17.09.2016	Saldırı olayı, saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi'nin şikayeti, polisin araştırma başlatması, güvenlik kamerası, görüntülerinden fotoğraf elde edilmesi, saldırganın kimliğinin belirlenmesi.
3	18.09.2016	Saldırı olayı ve saldırganın yakalanması

4	18.09.2016	Saldırı olayı, şüphelinin emniyetteki sorgusu, Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na şüphelinin sevk edilmesi.
5	19.09.2016	Saldırı olayı, şüphelinin yakalanması, nöbetçi savcılık tarafından şüphelinin serbest bırakılması
6	19.09.2016	Saldırı olayı, şüphelinin savcılık sorgusunun ardından serbest bırakılması ve yeniden gözaltına alınması
7	19.09.2016	-

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili haberlerinde bağlam bilgisi bulunmamaktadır. Aşağıdaki ifade ve gelişmeler göz önüne alındığında toplumsal, ideolojik, hukuki ve siyasi bağlam olduğu değerlendirilmektedir.

- Görgü tanığının saldırıyı doğruladığı ifadelere yer verilmesi,
- Haberde yargı süreci ve sivil toplum kuruluşunun tepkisine yer verilmesi,
- Şüphelinin yeniden gözaltına alınması ve tutuklanması,
- CHP Malatya Kadın Kollarının, kadına şiddeti kınayan açıklaması.

c. Haber Kaynakları:

Milliyet Haber Sitesinde, Show TV, Anadolu Ajansı, İhlas Haber Ajansı, Gazetenin kendi muhabir ve editörleri haber kaynakları olarak kullanılmıştır. Haberlerde ağırlıklı olarak ikincil kaynaklar kullanıldığı görülmektedir.

5 numaralı haber gazetenin muhabirleri tarafından yazılmıştır. Bu haberde birincil kaynaklar kullanılmıştır. 6 numaralı haberde, kaynak belirtilmemiştir. Bu da haberin sitenin editörleri tarafından çeşitli kaynaklardan derlenerek yayınlandığını göstermektedir. 1 numaralı haberin kaynağı Show Tv'dir. 2,3 ve 4 numaralı haberlerin kaynağını ise haber ajansları oluşturmaktadır.

d. Olay Taraflarının Değerlendirmeleri:

1 Numaralı haberde, Çakıroğlu'nun "Şort giyenler ölmeli, sen şeytansın" diyerek bağırması,

2 Numaralı haberde, Çakıroğlu'nun ağabeyinin "Kardeşim şizofren, doktorlar tedavi olması gerektiğini söyledi, ancak o kabul etmedi" sözleri,

Çakıroğlu'nun "Her şeyin izahı var. Pişman olacak bir durum yok, saldırı yok. Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" ifadesi,

Ayşegül Terzi'nin "Şüpheli yakalandığı için çok mutluyum. O gün bana bayramı yaşatmadı, bugün benim bayramım." ifadesi,

Görgü tanığı Mahir Kır ile ilgili Terzi'nin "Otobüste, beni tanımadığı halde bana yardımcı oldu. Bana yardım eden tek kişi. Kendisine çok teşekkür ediyorum" ifadesi,

Mahir Kır'ın "Emniyette şüpheliyi bize gösterdiler. Ben de daha önceden yüzünü gördüğüm için tandım, teşhis ettim." sözleri,

Ayşegül Terzi'nin babası Temel Terzi'nin "Şüphelinin yakalandığı için ben de çok mutluyum. Adaletin yerini bulacağına inanıyorum. Emniyet teşkilatından, bize yardımcı olan herkesten Allah razı olsun" ifadesi,

4 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun basın mensuplarına yaptığı açıklamada "Her şey kontrolüm altında. Her şey yolunda. Sıkıntı yok. Gerektiği zaman açıklamayı yapacağım. Ben vandalların saldırısına uğradım" diye cevap vermesi,

Nöbetçi savcılıkta Çakıroğlu'nun "Ben vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediğim insanları döverim. Devlet bunlara ceza vermiyor. Devlet bunları cezalandırmalı" ifadesi,

5 Numaralı haberde, Çakıroğlu'nun "Psikolojik tedavi görüyorum. Bir anda istemdişi tekme attım" sözleri. Emniyetten çıkışta basın mensuplarına "Vandalların saldırısına uğradım, 20 solcu terörist saldırdı. Her şey İslam hukukuna göre oldu" demesi,

Nöbetçi savcılıkta verdiği ifadede "Vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediklerimi döverim" sözleri,

Ayşegül Terzi'nin emniyet çıkışında gazetecilere, "Bulunduğu için çok mutluyum. Bugün benim bayramım" ifadesi,

5 numaralı haberde, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun "Şort giyen kadınlar ölmeli diyen Çakıroğlu'nun serbest bırakılması tüm kadınlar için bir tehdittir" açıklaması,

6 Numaralı haberde, Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin saldırıyla ilgili "Vahim bir hadise. En kararlı şekilde üzerine gidilmesi gerekiyor. Buna benzer hadiselerde tutuklamayı zorunlu hale getirecek bir çalışma Adalet Bakanlığı'mız tarafından yapılıyor" sözleri,

7 Numaralı haberde, Cumhuriyet Halk Partisi Malatya Kadın Kolları Başkanı Güllü Tuncer'in "Kadını her alanda esir alan bu anlayış, bu kez otobüsün içinde kendini göstermiştir. Cumhuriyet Halk Parti'li kadınlar olarak laiklik, çağdaşlık ve demokrasi vazgeçilmezdir. Biz inançların ve fikir özgürlüklerinin siyasete alet edilmesine karşıyız. Biz Atatürk devrimlerinin uygulayıcısı ve savunucusu kadınlar olarak, kadın-erkek eşitliği temelinde mücadelemizi sürdürmeye, başı örtülü veya açık tüm kadınlarımızın haklarını, sonuna kadar aramaya

kararlıyız. Kadınların toplumda, eşit ve özgür bireyler olarak yaşamalarının önündeki her türlü engel, bizim mücadele alanımız olacaktır. Ayşegül'e atılan tekme laikliğe, özgürlüğe, insan haklarına atılan tekmedir. Adalet önünde, hak arama yolunda yalnız değilsin Ayşegül. Biz kadın erkek eşitliğinin, laik, çağdaş ve demokratik bir toplumun en temel belirleyici unsuru olduğuna inanmaya ve mücadelesini vermeye devam edeceğiz” sözleri.

3 Numaralı haberde, olay taraflarının ifadelerine yer verilmemiştir.

3.5.1.2. Mikro Yapı Çözümlemesi:

a. Sentaktik Çözümleme:

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili haber metinleri incelendiğinde etken cümleler kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, cümledeki öznelerin eylemlerindeki kararlılığa işaret etmektedir (Özer, 2011: 94).

“Kimliği belirsiz şahıs, 'Şort giyenler ölmeli' diye bağırdıktan sonra genç kadının yüzüne tekme attı.”

“Çekmeköy'de, belediye otobüsünde bir kişi tarafından darbedilen hemşire Ayşegül Terzi, gözüne alınan şüpheliyi teşhis etti.”

İkincil kaynaktan edinilen bilgilerle ilgili cümlelerde edilgen cümle yapısı kullanılmaktadır. Bunun muhabirin bilgi kaynağını açıklamak istememesi olarak değerlendirilebilir.

“İstanbul Çekmeköy'de belediye otobüsünde yolculuk yapan bir hemşireye şort giydiği için tekme atan saldırgan A.Ç, emniyetteki işlemlerinin tamamlanmasının ardından adliyeye sevk edildi. Zanlı adliyedeki işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.”

b. Bölgesel Uyum:

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili haber metinlerinde nedensel ilişkiler tespit edilmiştir.

“Hemşire Ayşegül Terzi'nin 12 Eylül Pazartesi günü Alemdağ Polis Merkezi'ne giderek bir erkek şahsın aniden yüzüne tekme attığını belirtip şikayette bulunması üzerine çalışma başlatan Asayiş Şube Müdürlüğü ekipleri, otobüsteki güvenlik kamera kayıtlarını inceledi.”

“Ayşegül Terzi'ye yönelik eylemde Terzi'nin çenesinde ödem oluşacak şekilde yaralandığı doktor raporlarıyla belirlenen olayda savcılık suçun niteliği yönünden Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasına karar verdi. Çakıroğlu hakkında 'Basit yaralama' suçundan işlem yapılırken, suçun tutuklanmayı gerektirir katolog bir suç olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldığı da kaydedildi.”

Metinlerde cümleler arasında işlevsellik tespit edilmiştir.

“Otobüste bir kadına şort giydiği için tekmeyle saldıran Çakıroğlu gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldı. Daha sonra saldırgan için ‘Halkı düşmanlığa teşvik etmek’ suçlamasıyla yakalama kararı çıkarıldı.”

c. Sözcük Seçimleri:

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili 1 numaralı haberin başlığında “şort giydi diye” ifadesi kullanılırken 5 numaralı haber metninde ise 2 kez “şort giydiği” için ifadesi yer almıştır. İlk haberde saldırıya eleştirel bir bakış açısı getirirken diğer haberlerde kullanılan ifade ile bu bakış açısı kaybedilmiştir. Ancak diğer haber metnlerinde saldırı nedeni ifade edilmeden “belediye otobüsünde bir kişi tarafından darbedilen hemşire Ayşegül Terzi...”, “Sarıyer’de hemşire Ayşegül Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğramış...”, “Hemşireye saldıran zanlı gibi metinler de yer almıştır.

Ayşegül Terzi’nin adı ve soyadının gizli olarak (A.T.) 1 numaralı haber metninde yer alırken Milliyet haber sitesinin diğer 6 haber metninde ad ve soyadın açık olarak (Ayşegül Terzi) yazıldığı tespit edilmiştir. Abdullah Çakıroğlu’nun adı açık, soyadının baş harfi ile (Abdullah Ç.) 2; adı ve soyadı gizli (A.Ç.) 3 ve 4; adı ve soyadının açık olarak (Abdullah Çakıroğlu) 5 ve 6 numaralı haberlerde belirtildiği görülmektedir. 2 numaralı haberde Abdullah Çakıroğlu’ndan söz ederken hem adı açık, soyadının baş harfi ile (Abdullah Ç.) hem de adı ve soyadının gizli olarak (A.Ç.) yazıldığı tespit edilmiştir. Burada kimlik gizleme ya da ifşa etme gibi editoryal bir prensipten çok muhabirlerin kendi anlayışlarını metinlere yansıttıkları ve bu konuda hassasiyet ve özen göstermedikleri değerlendirilmektedir.

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili 1 numaralı haberin girişinde “Güvenlik kameralarına da yansıyan olayda yüzünden yaralanan hemşirenin anlattıkları dehşete düşürdü” cümlesinde “dehşete düşürdü”; 5 numaralı haberin metninde “Aracın demirine tutunarak Terzi’nin yüzüne uçan tekme atan saldırgan Terzi’nin bayılmasına sebep oldu.” cümlesinde “uçan tekme” ifadeleri kullanılmaktadır. Bu ifadelerle, okuyucunun ilgisinin çekilmeye çalışıldığı, ancak ana olayın değerini düşürdüğü değerlendirilebilir.

d. Haber Retoriği:

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili haberlerini muhabirlerin ikinci el bilgilere ve tarafların emniyet müdürlüğü ve adliyedeki açıklamalarına dayanarak oluşturduğu anlaşılmaktadır. Olayla ilgili kişilerin isimlerinin yazılımı ile ilgili farklılıklar, “şort giydi diye”,

“şort giydiği için”, “saldırgan” ve “zanlı” gibi farklı ifadeler olayla ilgili yedi haberin ayrı muhabirler tarafından yazıldığı, bunu da bazı haberlerde kimin tarafından kaleme alındığının isimle belirtilmesi kanıtlamaktadır. Haber sitesinde genel ve ortak bir editoryal yaklaşım olmadığı ve muhabirlerin kendi oluşturdukları haberlerin direkt olarak siteye konduğu değerlendirilmektedir.

Haberde video ve fotoğraflar kullanılmıştır. Ayşegül Terzi’nin üzerinde mini bir eteğin olduğu, asansörde poz verirken kendi fotoğrafını elindeki telefonla çektiği görüntü videonun başlangıç karesi ile videonun sağ tarafına Ayşegül Terzi’nin saldırı nedeniyle çenesinden yaralandığını göstermek için başını yukarı doğru kaldırdığı bir fotoğraf yerleştirilmiştir. Haberin içeriği ile video ve fotoğraf arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Ayşegül Terzi’nin bir asansörün aynasından kendi fotoğrafını cep telefonu ile çektiği, mini etekli, poz verdiği fotoğraf ise kendi özeline ait bir çekimdir.

5 Numaralı haberde, Ayşegül Terzi’nin asansörde çektiği fotoğrafının giriş olarak kullanıldığı bir video ile Çakıroğlu’nun Emniyet Müdürlüğünden çıkışta gülümsediği görüntüsü de diğer videonun girişinde kullanılmıştır. Videonun üzerinde “Dehşet Anlarını İzlemek İçin Tıklayın” ifadesinin yazılarak okuyucu ilgisinin çekilmesi amaçlanmış olmakla birlikte saldırıyı bir sinema filmi gibi gösterdiği ve ana olayın değerini düşürdüğü değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Terzi’nin ağzından “Şort Giydiğim İçin Tekmelediler” sözü fotoğrafın üstünde yazmasına rağmen video izlendiğinde Terzi’nin böyle bir söz söylemediği görülmektedir. Bu, haberdeki şiddet konusunun magazin haberine dönüştürülmesine yol açmaktadır.

Diğer haberlerde, Milliyet haber sitesinin haber metni ile fotoğrafların birbirlerini tamamlayacak şekilde kurgulandıkları görülmektedir.

Haber metinlerinde inandırıcılığı artırmak için Üsküdar, Kartal gibi yer isimlerine, İstanbul Anadolu Adliyesi, Asayiş Şube Müdürlüğü ve Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi gibi kurumların isimlerine yer verilmiştir.

Milliyet haber sitesinin olayla ilgili haberlerinde bir görgü tanığının görüşlerine yer verilmektedir. Otobüste Ayşegül Terzi’ye yardım eden Mahir Kır da vatandaşlık görevini yaptığını dile getirmiş ve “Emniyette şüpheliyi bize gösterdiler. Ben de daha önceden yüzünü gördüğüm için tandım, teşhis ettim” demiştir. Bu görüşün yer alması, otobüsteki saldırının kamera görüntüsü ile birlikte Ayşegül Terzi’nin şikayet beyanını destekleyici mahiyettedir.

3.5.2. Hürriyet Haber Sitesi

3.5.2.1. Makro Yapı Çözümlemesi:

Tematik Yapı İncelemesi:

a. Başlıklar/ Manşetler:

	Tarih	Haber Başlıkları
1	17.09.2016	“Polis Hemşireyi Döven Caninin Peşinde”
2	17.09.2016	“Şort giydiği için genç hemşireye saldıran şüpheli emniyete getirildi”
3	18.09.2016	“Saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi, şüpheliyi teşhis için emniyete geldi”
4	18.09.2016	“Genç hemşireye otobüste saldırı güvenlik kamerasında”
5	18.09.2016	“Şort giyen genç kadına tekme atan Abdullah Çakıroğlu adliyeye sevk edildi”
6	18.09.2016	“Hemşireye saldırıda ilginç tişört benzerliği”
7	18.09.2016	“Genç kadını şort giydiği için otobüste onlarca kişinin gözü önünde tekmeleyen saldırganın suçu: Basit yaralama”
8	18.09.2016	“Ayvalık’ta kadınlardan şortlu protesto”
9	19.09.2016	“Şort giydiği için hemşireye tekme atan kişi tekrar gözaltına alındı”
10	19.09.2016	“Bakan Kaya’dan şort giydiği için saldırıya uğrayan hemşireye telefon: Takipçisi olacağız.”
11	19.09.2016	“Hemşireye otobüste “şort tekmesi” atan saldırgan mahkemeye sevk edildi”
12	19.09.2016	“Adalet Bakanlığı Harekete Geçti”
13	19.09.2016	“Şort giydiği için genç hemşireye tekme atan şüpheli tutuklandı”

Hürriyet haber sitesinde yer alan haber başlıkları incelendiğinde yer, dönem, zaman gibi bilgilere yer verilmediği ve bilgilerde eksiltme yapıldığı belirlenmiştir. Genel kavramlar etrafında bir genelleştirme ve kurgulama yapılarak okuyucuların haberi belli bir bakış açısı çerçevesinde okumalarının sağlandığı görülmektedir. Bazı başlıklarda, Ayşegül Terzi’nin ne zaman, nerede ve neden saldırıya uğradığı belirtilmemektedir.

Ayşegül Terzi, 1, 2, 4, 6, 9, 10, 11 ve 13 numaralı haber başlıklarında “hemşire” sözcüğü, 5 ve 7 numaralı haber başlıklarında ise “genç kadın” ifadesi ile tanımlanmaktadır.

13 haberin 1’inde “şort giyen” ifadesi ve 5’inde ise “şort giydiği için” ifadesi ön plana çıkarılmaktadır. Ayşegül Terzi’den söz ederken bir kez adı “Ayşegül Terzi” olarak haber

başlığında yer almış; diğer haber başlıklarında “genç hemşire” ve “genç kadın” ifadesi kullanılmıştır. 2 kez de “saldırıya uğrayan” olarak niteleme yapılmıştır.

1 numaralı haber başlığı saldırgan için “cani” ifadesi kullanılmış; sonraki haber başlıklarında 2 defa “saldırgan”, 3 defa “şüpheli” ifadeleri ve bir kez de “Abdullah Çakıroğlu” ismi yer almıştır.

“Genç kadını şort giydiği için otobüste onlarca kişinin gözü önünde tekmeleyen saldırganın suçu: Basit yaralama” haber başlığı diğerlerine göre daha fazla bilgi unsuru içermektedir. Genç bir kadının saldırıya uğradığı, saldırının nedeninin kadının şort giymesi olduğu, olayın bir otobüste meydana geldiği, olaya birçok kişinin tanık olduğu, kadına tekme atıldığı, suçun basit yaralama olarak belirlendiği ifade edilmektedir.

8’inci haber başlığında olay karşısında toplumsal bir reaksiyon oluştuğu, 10 ve 12 numaralı haber başlıklarında hükümet yetkililerinin de olayla ilgili yaklaşımları sunulmaktadır. 5, 7, 9,11 ve 13 numaralı başlıklarda şiddet değerlendirmesine yönelik olarak “tekme” sözcüğü kullanılmıştır.

Haber başlıkları bütüncül bir bakış ile incelendiğinde, olayların meydana geliş hikâyesi ortaya çıkmaktadır. Polisin kişiyi yakalaması, emniyete getirilmesi, teşhis edilmesi, mahkemeye sevk edilmesi, tekrar gözaltına alınması, ikinci kez mahkemeye sevk edilmesi ve tutuklanması şeklinde hikâye oluşmaktadır. Ayşegül Terzi’ye şiddet uygulayan kişinin yakalanması için başlatılan operasyon, kişinin gözaltına alınması, tutuklanması, serbest bırakılması, serbest bırakılmasının sivil toplum kuruluşları tarafından protesto edilmesi, yeniden gözaltına alınması ve tutuklanması, olay anına ilişkin güvenlik kamera görüntüsünün ortaya çıkması, Ayşegül Terzi’nin şüpheliyi teşhis için emniyete gelmesi, Terzi ile şüphelinin üzerinde aynı tişörtün olması, hükümetten konu ile ilgili yapılan açıklamalar, haber başlıklarında yer alan konulardır.

Hürriyet haber sitesinin kullandığı haber başlıkları, şiddet olayını çeşitli yönleriyle ele almakta; üretilen 13 haberde olayın farklı boyutlarını haber başlıklarına taşıyarak konuyu yakından takip ettiğini göstermekte ve okuyucusunu bilgilendirmektedir.

b. Haber Girişleri/Spotlar:

	Tarih	Haber Girişleri
1	17.09.2016	Çekmeköy’de, belediye otobüsünde bir hemşireyi darbeden şüphelinin yakalanmasına çalışıldığı bildirildi.

2	17.09.2016	MASLAK'ta, bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme attığı ileri sürülen 35 yaşındaki Abdullah Ç. gözaltına alındı. Abdullah Ç'nin ilk ifadesinde, “Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım” dedi.
3	18.09.2016	MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yaptığı esnada şort giydiği için saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi, şüphelinin yakalanması üzerine, teşhis için Asayiş Şube Müdürlüğü'ne geldi.
4	18.09.2016	Sarıyer'de hemşire Ayşegül Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğramış, saldırgan dün akşam yakalanmıştı. O anlar ise güvenlik kameralarına yansdı.
5	18.09.2016	MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu polisteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildi.
6	18.09.2016	MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu savcılıktaki ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
7	18.09.2016	MASLAK'ta, bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu savcılıktaki ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
8	18.09.2016	İSTANBUL'da bir otobüste yolculuk yaparken şort giydiği için tekmeli saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi'ye destek veren Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi, yaşanan olayı ve saldırganı şort giyerek protesto etti.
9	19.09.2016	MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu bugün çıkarıldığı İstanbul Anadolu Adliyesi'nde savcılık tarafından serbest bırakıldı.
10	19.09.2016	“Bakan Kaya'dan şort giydiği için saldırıya uğrayan hemşireye telefon: Takipçisi olacağız.” haberinde giriş kullanılmamıştır.
11	19.09.2016	Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu tutuklama istemiyle mahkemeye sevk edildi.

12	19.09.2016	Belediye otobüsünde şort giydiği için bir kadına saldıran kişinin serbest bırakılması tepkilere neden olurken, Adalet Bakanlığı harekete geçti.
13	19.09.2016	MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu “Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama” ve “İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme” suçlarından tutuklandı.

Hürriyet haber sitesinde yer alan ve olayla ilgili olan 13 haberin 1’inde üst başlık (spot) kullanılmıştır. Bu nedenle, incelemede haberler birkaç paragraftan oluşuyorsa ilk paragrafı, tek paragraftan oluşuyorsa ilk cümleleri haber girişi olarak değerlendirmeye alınmıştır. Haber girişleri ile ilgili yapılan incelemede önce ne, ne zaman, nerede, nasıl, neden ve kim sorularına yanıt olup olmadığı irdelenmektedir.

Haber girişlerinin çoğunluğunda 5N1K kuralına göre metin oluşturulduğu görülmektedir. Girişlerde haber anlatısındaki ana olayların bir özeti verilmektedir. 2, 5 ve 9 numaralı haberlerde ana olay özetlenirken şiddet uygulayan kişinin yaşı vurgulanmıştır.

Hürriyet haber sitesinin haber girişlerinde, ana olay ile ilgili özet bilgi sunmakta ve başlıkların duyurduğu ilk bilgileri genişleterek bir hiyerarşi izlediği görülmektedir. Bu hiyerarşik düzen kapsamında eksiltilmiş bilgi dikkat çekici ifadelerle başlıkta sunulmakta, başlıktan daha ayrıntılı ve açıklayıcı olarak da haber girişlerinde verilmektedir.

c. Fotoğraflar:

	Tarih	Fotoğraflar
1	17.09.2016	Haberde güvenlik kamerası kaydındaki saldırı anından bir görüntü fotoğraf olarak yer almaktadır. Fotoğrafın bir bölümüne de Ayşegül Terzi’nin bir fotoğrafı yerleştirilmiştir.
2	17.09.2016	Haberde başlığa uygun olarak Ayşegül Terzi’nin emniyete girişinde çekilen bir fotoğraf kullanılmaktadır. Terzi’nin fotoğrafta emniyete girmek üzere yürüdüğü görülmekte, ayrıca kendisini çeken kameraman ve foto muhabir de kadrajda yer almaktadır.

3	18.09.2016	Haberde Ayşegül Terzi'nin emniyetten çıkışına ait fotoğraf kullanılmaktadır. Haber metninde de Terzi'nin emniyet çıkışında gazetecilere yaptığı açıklamalara yer verilmektedir.
4	18.09.2016	Haberde fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir. Saldırı anının kamera görüntüsüne ilişkin bir video kullanılmıştır.
5	18.09.2016	Haberde Abdullah Çakıroğlu'nun polis memurlarının kolunda elleri kelepçeli emniyet müdürlüğünün merdivenlerinden inerken çekilmiş görüntüsü yer almaktadır.
6	18.09.2016	Ayşegül Terzi ile Abdullah Çakıroğlu'nun tesadüfen "London" baskılı benzer tişört giydiklerine vurgu yapılmaktadır. Çakıroğlu'nun o tişörtle olan bir fotoğrafı haberde kullanılmıştır.
7	18.09.2016	Haberde fotoğraf ve video kullanılmamıştır.
8	18.09.2016	Haberde şort giyen kadınların ellerinde pankartlarla Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırıyı protesto ettiklerini gösteren bir fotoğraf kullanılmıştır.
9	19.09.2016	Haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun elleri kelepçeli olarak bir polis tarafından polis aracına bindirilmek üzere olduğu görülmektedir.
10	19.09.2016	Haberde fotoğraf ve video kullanılmamıştır.
11	19.09.2016	Haberde fotoğraf ve video kullanılmamıştır.
12	19.09.2016	Haberde fotoğraf ve video kullanılmamıştır.
13	19.09.2016	Haberde fotoğraf ve video kullanılmamıştır.

Hürriyet Haber Sitesinde incelenen 13 haberin 5'inde hiçbir görsel materyal kullanılmamıştır. 4 numaralı haberde saldırı anını gösteren video kullanılmıştır. 4 numaralı haber dışında 1,2,3,5,6 ve 9 numaralı haberlerde ise haber konularıyla ilgili fotoğraf kullanılmıştır. 8 numaralı haberde saldırıyı protesto eden kadınların, bir tepki olarak üzerlerinde şortla yaptıkları eylemin fotoğrafı kullanılmıştır.

Gazetenin incelenen haberlerinde kullanılan görseller materyallerde tekrara düşülmemiş, görsel materyaller gelişmelere uygun olarak kullanılmıştır. Görsel materyallerde olayın kişilerinin yüzleri, kimlikleri tanınacak şekildedir.

Şematik Yapı İncelemesi:

a. Ana olayın sunumu ve sonuçlar:

	Tarih	Ana Olaylar	Sonuçlar
1	17.09.2016	Belediye otobüsünde tanımadığı bir kişi tarafından şiddet gören Ayşegül Terzi'nin polis merkezine şikayetçi olarak başvurusu	Polis inceleme başlatmıştır.
2	17.09.2016	Abdullah Ç.'nin gözaltına alınması ve sorgulanması	Hukuksal sürecin başlaması
3	18.09.2016	Ayşegül Terzi'nin Emniyete gelmesi	Ayşegül Terzi'nin şüpheliyi teşhis etmesi
4	18.09.2016	Saldırı anına ilişkin güvenlik kamera görüntüsünün ortaya çıkması	Saldırıyla ilgili kanıtın ortaya çıkması
5	18.09.2016	Şüphelinin adliyeye sevk edilmesi	Suçun sabit olması
6	18.09.2016	Polis arama sırasında elde ettiği görüntülerde saldırganın giydiği tişört ile saldırganı teşhis için gelen Ayşegül Terzi'nin tişörtünün birbirine benzemesi	
7	18.09.2016	Şüphelinin nöbetçi savcılıkta ifade vermesi	Hukuksal sürecin devam etmesi
8	18.09.2016	Şüphelinin serbest bırakılmasının protesto edilmesi	Kamuoyu tepkisinin oluşması
9	19.09.2016	Şüphelinin yeniden gözaltına alınması	Kamuoyu tepkisinin hukuk süreci üzerindeki etkisi
10	19.09.2016	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'nın Ayşegül Terzi'yi telefonla araması	Kamu gündeminin siyasi gündeme etkisi
11	19.09.2016	Şüphelinin mahkemeye sevk edilmesi	Hukuksal sürecin devam etmesi
12	19.09.2016	Adalet Bakanlığı'nın vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlarla ilgili yasa tasarısı hazırlığının gündeme gelmesi	Kamuoyu tepkisinin siyasi gündeme etkisi

13	19.09.2016	Şüphelinin tutuklanması	Kamuoyu tepkisinin hukuk süreci üzerindeki etkisi
----	------------	-------------------------	---

Ana olayla bağlantılı olarak bazı haberlerde sonuca ulaşılmışken, bazı haberlerde bir sonuç yer almamakta, sadece gelişme hakkında bilgi verildiği görülmektedir. 1,2,3,7,10 ve 12 numaralı haber metinlerinde ana olayın ardından bir sonuç ortaya çıkmaktadır.4,5,6,8,9,11 ve 13 numaralı haberlerde ise olaylarla ilgili son gelişmeler vurgulanmaktadır.

Ana olaylar, Ayşegül Terzi'ye saldırı, olayın hukuki ve siyasi süreci ile kamuoyundaki tepkisinden oluşmaktadır. Haber girişleri ve haber başlıklarında ana olayların işlendiği görülmektedir.

b. Ardalan ve Bağlam Bilgisi:

	Tarih	Ardalan Bilgisi
1	17.09.2016	-
2	17.09.2016	Abdullah Çakıroğlu'nun bekar olduğu ve ailesi ile yaşadığı, kendisi için manik depresif teşhisi konulduğu, tedavi olmak için bir süre önce hastaneye sevk edildiği ancak hastaneye gitmediği iddiası.
3	18.09.2016	Ayşegül Terzi'nin saldırıya uğraması ve şüphelinin yakalanması
4	18.09.2016	Ayşegül Terzi'nin otobüste saldırıya uğraması, saldırganın şizofreni olduğu iddiası, otobüste bulunan diğer kişilerin şaşkınlıkla olayı izlemesi
5	18.09.2016	-
6	18.09.2016	Polisin Abdullah Çakıroğlu ile ilgili arama yapması
7	18.09.2016	Saldırı olayı, şüphelinin savcılıktaki ifadesinin ardından serbest bırakılması, akıl hastalığı nedeniyle 3 kez yatılı ve medikal tedavi görmesi, Terzi'nin darp raporu alması.
8	18.09.2016	-
9	19.09.2016	Savcılık tarafından şüphelinin serbest bırakılması.
10	19.09.2016	Ayşegül Terzi'ye saldırı olayı
11	19.09.2016	Saldırı, şüphelinin nöbetçi savcılık tarafından serbest bırakılması, Başsavcılığın talimatıyla yeniden gözaltına alınması.
12	19.09.2016	Şüphelinin serbest bırakılmasına yönelik tepkiler, basit kasten yaralama gibi suçlara yönelik yasaya yönelik bilgilendirme.

13	19.09.2016	Saldırı olayı
----	------------	---------------

Haberlerde bağlam bilgisi yer almamaktadır. Ancak aşağıdaki hususlar göz önüne alındığında toplumsal, siyasal ve hukuki bağlamın yer aldığı değerlendirilmektedir.

a. “Ayşegül Terzi, şort giydiği için saldırganın kendisini darp ettiğini söylemişti.” İfadesi,

b. “Giydiği şort ortama uygun değildi.” İfadesi,

c. Şüphelinin, savcılıktan tutuklamayı gerektirir katalog bir suç olmaması nedeniyle serbest bırakılması,

d. Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi adına açıklama yapan Zehra Tanrıverdi, “...Devlet kadınları değil, kadına şiddet uygulayanları koruyor... Eşit yaşam hakkı için Ayşegül Terzi’nin sesi olalım.” İfadesi,

e. İstanbul Anadolu Başsavcısının talimatıyla şüphelinin yeniden gözaltına alınması,

f. Aile ve Sosyal Bakanı’nın Ayşegül Terzi’ye her türlü desteğin verileceğini açıklaması,

g. Şüphelinin yeniden gözaltına alınıp, mahkemeye sevk edilmesi,

h. Yasal düzenlemeyle ilgili bir haber verilmesi,

Haberlerin, toplumsal baskı, toplumun kadına bakışı, toplumsal cinsiyet ayrımı, hukuksal ve siyasal bağlamda üretildiği görülmektedir

c. Haber Kaynakları:

Hürriyet Haber Sitesinde, Anadolu Ajansı, Doğan Haber Ajansının İstanbul, Ankara ve Balıkesir muhabirleri ile İhlas Haber Ajansı haber kaynakları olarak yer almaktadır.

Hürriyet Haber Sitesi Doğan Haber Ajansı, İhlas Haber Ajansı ve Anadolu Haber Ajansı kaynaklarından aldığı bilgileri haberleştirmiştir. Diğer medya kaynaklarından aldığı haberlerin ağırlıklı olması nedeniyle sitenin ikincil kaynaklara daha fazla yer verdiği görülmektedir. Bu kaynaklardan alınan metinler, sitenin editörleri tarafından düzeltilip, başlıklar eklenerek sitenin formatına uygun hale getirilmiştir.

d. Olay Taraflarının Değerlendirmeleri:

2 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu’nun gözaltındaki “Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım” ifadesi.

3 Numaralı haberde, Ayşegül Terzi’nin “Bulunduğu için çok mutluyum. Bugün benim bayramım. O gün bana bayramı yaşatmadı, yaşayamadım” ifadesi ile babası Temel Terzi’nin

“Adaletin yerini bulacağına inanıyorum. Emniyet teşkilatına ve bize yardımcı olan herkese teşekkür ediyorum” sözleri.

7 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu’nun , “Ben vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediğim insanları döverim. Devlet bunlara ceza vermiyor. Devlet bunları cezalandırmalı” ifadesi.

8 Numaralı haberde, Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi’nin, “İstanbul’da şort giydiği için bir kadını tekmesiyle bayıltan zorba serbest. Ne garip bayram tatili boyunca gözaltındaki gazetecilerin ifadesini alacak savcı ve yargıç bulmayan adalet bu adam için çok hızlı hareket edip salıvermiş bugün. Devlet kadınları değil kadına şiddet uygulayanları koruyor. Bu kıyafetle sokağa çıksam taciz edilir miyim diye düşünmemek için Ayşegül Terzi’nin sesi olalım, eşit yaşam hakkı için Ayşegül Terzi’nin sesi olalım. Ellerinizi bedenlerimizden çekin demek için, İstediyimi giyerim sana ne demek için istediğim saatte sokağa çıkarım demek için buradayız. Önceki gün bir erkek kadının şort giymesini istemediğinden dün ise bir erkek reddedildiği için şiddet uyguladı. Erkekliğiniz batsın. Kimsenin namusu olmayacağız” ifadesi.

10 Numaralı haberde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının, “Bakanlık olarak olayın takipçisi olacağız” ifadesi.

13 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu’nun “O gün kurban bayramıydı. Benim de milli ve manevi duygularım üst düzeydeydi. Ülkemizde bazı manevi değerler her gün aşındırılıyor. O gün de öyle bir gündü. Yaptığım eylemi doğru bulmuyorum. Müspet bulmuyorum. Kadının normal giyim tarzı yoktu. Bu da benim manevi duygularımı tahrik etti. Bir kadının iffetli gözükmesi için en azından kendisini taşıyabileceği normlarda giyinmesi ve pozisyon alması gerekir. Sonuç itibari ile böyle olmasını istemedim. O anki manevi duyguların coşması ile bu harekette bulundum. Ülkemizden şunu istiyorum. Anayasamız doğrularını birinci derecede İslam’dan almak zorundadır. Şayet bir kişi ben Gayrimüslimim diyorsa da yine bizleri tahrik etmeyecek manevi değerlerimizi aşındırmayacak şekilde giyinmelidir. Başka bir diyeceğim yoktur. Ben daha önce psikolojik tedavi gördüm. Ben şu anda sağlıklı bir insanım. Ancak o zaman manevi duygularımın coşması nedeni ile davrandım. İslam hukukunda seksi giyinen bayana kırbaç vurulur. Bu kişilere de en azından bir para cezası verilmesi gerekir. Bizim akıl ve ruh kimyamızı bozuyorlar. Ben 4 senedir oruç tutuyorum. Ancak bu insanlar yüzünden yüzümü ahirete dönemiyorum. Dinimle barışık yaşayamıyorum. Mevcut ortamdan gayrimüslimlerin belirli bir standarda çekilmesi gerekiyor. Bunlar belirli standartlara çekilip gerekli önlemler alınmazsa dinden uzaklaşıyoruz. İnsanlar şeytanlaşıyor ve şehvet ortamı oluşuyor. Bundan dolayı Müslümanlığı yaşamaktan her gün uzaklaşıyoruz. Devletimizden İslamı resmi din olarak benimsemesini istiyoruz” şeklinde mahkemedeki ifadesi.

Hürriyet Haber Sitesinin olayla ilgili incelenen 13 haberine bakıldığında, şüphelinin ifadelerine, bu anlamda dünya görüşüne daha çok yer verildiği görülmektedir. Çakıroğlu'nun sorgusunda verdiği ifadeler ayrıntılı bir şekilde haber metninde yer almış, haberin Ayşegül Terzi'nin ise tek bir haberde sözleri kullanılmıştır.13 ve 7 numaralı haberlerde Çakıroğlu'nun savcılık sorgusundaki, saldırıyı neden gerçekleştirdiğine ilişkin ifadeleri ayrıntılarıyla kullanılmıştır.

3.5.2.2. Mikro Yapı Çözümlemesi:

a. Sentaktik Çözümleme:

Hürriyet haber sitesinin olayla ilgili haber metinleri incelendiğinde etken cümleler kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, cümledeki öznelerin eylemlerindeki kararlılığa işaret etmektedir (Özer, 2011: 94).

“Ayşegül Terzi, 12 Eylül Pazartesi günü Alemdağ Polis Merkezi'ne başvurdu.”
“Çakıroğlu çıkışta tutarlı görünmeyen sözler sarf etti.”

İkincil kaynaktan edinilen bilgilerle ilgili cümlelerde edilgen cümle yapısı kullanılmaktadır. Bunun muhabirin bilgi kaynağını açıklamak istememesi olarak değerlendirilebilir.

Bu cümlede edilgen bir yapı kullanılmıştır. “Olayla ilgili şüpheli şahsın kimliğinin tespitine ve yakalanmasına çalışıldığı öğrenildi.” Bu edilgen cümlede, öznenin kim olduğu verilmemekte; ancak yapılan eylemden öznenin emniyet görevlileri olduğu anlaşılmaktadır.

“Bekar ve ailesiyle yaşadığı öğrenilen Abdullah Ç'nin için “Manik Depresif” teşhisi konulduğu, ancak tedavi olmak için sevk edildiği hastaneye gitmediği iddia edildi.” Cümlesi edilgen yapıda oluşturulmuştur. Kimin tarafından teşhis koyduğu ve sevk edildiği belirtilmemektedir.

Saldırı olayı anlatılırken karmaşık cümle yapıları kullanılmaktadır. “Terzi, aynı gün sabah saatlerinde bindiği, plakasını bilmediği belediye otobüsünde, eşkâlini hatırlayamadığı bir erkek şahsın aniden yüzüne tekme attığını belirtti. O esnada otobüste kargaşa yaşandığını, kendisine geldiğinde hastaneye giderek darp raporu aldığını aktaran Terzi, şahıstan davacı ve şikâyetçi olduğunu beyan etti.”

“Görüntülerde, şüphelinin otobüse binmesi, otobüsün içerisinde arkaya doğru ilerlemesi, Yerinden kalkarak genç kadına tekme savurması, Otobüste yaşanan kargaşa, Genç kadının ön kapıdan otobüsten inmesi.” cümlesinde noktalama işaretleri, büyük harf kullanımı ve yüklem kullanımındaki maddi hatalar nedeniyle cümle yapısı karmaşık hale gelmiştir.

Haberin girişlerinde, tek cümlede olayı anlatma çabası uzun ve karmaşık cümlelere sebebiyet vermektedir. “MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu polisteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildi.”

b. Bölgesel Uyum:

Hürriyet haber sitesinin olayla ilgili haber metinlerinde nedensel ve işlevsel ilişkiyi gösteren bir anlatım tarzı seçildiği tespit edilmiştir.

Aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi işlevsel bir ilişki çerçevesinde meydana gelen olaylardan bir hikâye oluşturulmaktadır.

“Maslak'ta 12 Eylül 2016 tarihinde hemşirelik yapan Ayşe Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğradı. Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirledi. Ardından bu akşam saatlerinde Üsküdar'da düzenledikleri operasyonda Abdullah Ç.'yi yakalayarak gözaltına aldı. Abdullah Ç. Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilerek sorguya alındı.”

Hürriyet haber sitesinin olayla ilgili 13 haberinden alınan aşağıdaki alıntılarda ise saldırı ile ilgili nedensellik ilişkisi kurulabilmekte ve okuyucu yönlendirilmektedir.

“Abdullah Ç'nin için “Manik Depresif” teşhisi konulduğu, ancak tedavi olmak için sevk edildiği hastaneye gitmediği iddia edildi.”

“Çakıroğlu'nun 'Bipolar duygu durum bozukluğu' adlı akıl hastalığı nedeni ile Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 15 gün yatılı tedavi gördüğü, yakınlarının isteği üzerine olaydan kısa bir süre önce hastaneden taburcu edildiği öğrenildi. Daha önce de hastanede yatılı olarak 2 kez daha tedavi gördüğü öğrenilen Çakıroğlu'nun ilaç tedavisi gördüğü belirtildi.”

c. Sözcük Seçimleri:

Hürriyet haber sitesinin olayla ilgili ilk haberinin başlığında “cani” ifadesi kullanılmış; sonraki haber başlıklarında “şüpheli”, “saldırgan” ve “tekme atan kişi” ifadeleri yer almıştır. İlk haberde kullanılan “cani” ifadesi “cinayet işlemiş kişi” anlamına gelmektedir. Diğer haber başlıklarında ve metinlerde kullanılan “şüpheli” ifadesi, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre “Soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiyi” tanımlamaktadır.

“Polis hemşireyi döven caninin peşinde” başlığında “döven” ifadesi yer alırken, diğer başlık ve metinlerde “darbeden”, “saldıran” ve “tekme atan” olarak yer almaktadır. Haber dilinde eylem tarif edilirken ilk ifadelerde sert tanımlamalar yapılmış sonrasında eylem daha

basit bir ifadeyle betimlenmiştir. Bu yaklaşım “yüzüne tekme attığını” ifadesinden eylemin Ayşegül Terzi’nin hangi uzvuna geldiğinin belirtilmediği “tekme attığı” ifadesinin kullanımına geçilmesinde görülmektedir.

İkinci haberin “Şort giydiği için genç hemşireye saldıran şüpheli emniyete getirildi” başlığı ile kullanılmaya başlanan “şort giydiği için” ifadesi diğer 11 haberin de metninde ve 2, 5, 7, 9, 10 ve 13 numaralı haberlerin haber başlıklarında yer almıştır. Olayla ilgili her haberde saldırının nedeni “şort giydiği için” ifadesi olarak okuyucuya iletilmiş olmaktadır.

Ayşegül Terzi’nin adı ve soyadının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 numaralı haber başlık ve metinlerinde açıkça yazıldığı tespit edilmiştir. Buna karşın saldırıyı gerçekleştiren Abdullah Çakıroğlu’nun adı açık, soyadının baş harfi ile (Abdullah Ç.) 2, 3; ad ve soyadının baş harfleri ile (A.Ç.) 4; adı ve soyadının açık olarak (Abdullah Çakıroğlu) 5, 6, 7, 9, 11, 12 ve 13 numaralı haberlerde belirtildiği görülmektedir. İlk dört haberde saldırıyı yapan kişinin kimliği gizlenirken mağdurun adı açıkça yer almaktadır.

2 numaralı haberde Ayşegül Terzi’nin adı ve soyadı iki kez “Ayşe Terzi” olarak yazılmıştır.

Ayşegül Terzi’nin mesleğinin “hemşire” olduğu tüm haber metinlerinde yer almaktadır.

Ayşegül Terzi’nin “çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste” ifadesi 2 ve 4 numaralı haber metinlerinde yer alırken, “bir otobüste yolculuk yapan” ifadesi 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 13 numaralı haber metinlerinde görülmektedir.

13 numaralı haberde saldırı eylemini gerçekleştiren kişinin Nöbetçi Sulh Ceza Hâkimliğindeki duruşması ile “Çakıroğlu’nun sorgusuna baronun görevlendirdiği kadın bir avukat girdi” ifadesi kullanılmıştır. İstanbul Barosu tarafından görevlendirilen bir avukatın cinsiyeti, haberle ilgisi olmamasına rağmen haber metninde yer aldığı görülmektedir.

d. Haber Retoriği:

Hürriyet haber sitesinin olayla ilgili haberlerini muhabirlerin ikinci el bilgilere ve tarafların emniyet müdürlüğü ve adliyedeki açıklamalarına dayanarak oluşturduğu anlaşılmaktadır. Olayla ilgili kişilerin isimlerinin yazılımı ile ilgili farklılıklar, “cani” ve “saldırgan”, “şüpheli” ve “zanlı” gibi farklı ifadeler olayla ilgili 13 haberin ayrı muhabirler tarafından yazıldığı bunu da bazı haberlerde kimin tarafından kaleme alındığının isimle belirtilmesi kanıtlamaktadır. Haber sitesinde genel ve ortak bir editoryal yaklaşım olmadığı ve muhabirlerin kendi oluşturdukları haberlerin direkt olarak siteye konduğu değerlendirilmektedir.

İncelenen haberlerde, Hürriyet haber sitesinin haber metni ile fotoğrafların birbirlerini tamamlayacak şekilde kurgulandıkları görülmektedir. 8 numaralı haberde bir kadın platformunun eylemine ait fotoğraf ile aynı haberin metninde yer alan protesto açıklaması örtüşmektedir.

Haber metinlerinde inandırıcılığı artırmak için belediye otobüsündeki saldırı anıyla ilgili video görüntüsü, hastaneden Ayşegül Terzi'nin aldığı darp raporu, görgü tanığının kimliği, İstanbul Anadolu Başsavcısının adı ve soyadı haber metnine eklenmiştir.

Hürriyet haber sitesinin olayla ilgili haberlerinde görgü tanıklarının görüşleri ile ilgili herhangi bir içerik bulunmamaktadır.

3.5.3. Mynet Haber Sitesi

3.5.3.1. Makro Yapı Çözümlemesi:

Tematik Yapı İncelemesi:

a. Başlıklar/ Manşetler:

	Tarih	Haber Başlıkları
1	17.09.2016	Şort giyen kadına tekme atan Abdullah Çakıroğlu serbest bırakıldı
2	18.09.2016	Otobüste kadına tekme olayında yeni gelişme
3	19.09.2016	Adalet Bakanlığı'ndan 'tekme' tasarısı
4	19.09.2016	Şortlu hemşireye tekme atan Abdullah Çakıroğlu tutuklandı

Mynet Haber Sitesinde, yer alan haber başlıkları incelendiğinde yer, dönem, zaman gibi bilgilere yer verilmediği ve bilgilerde eksiltme yapıldığı belirlenmiştir. Genel kavramlar etrafında bir genelleştirme ve kurgulama yapılarak okuyucuların haberi belli bir bakış açısı çerçevesinde okumalarının sağlandığı görülmektedir.

Ayşegül Terzi için, 1 ve 2 numaralı haber başlıklarında “kadın”, 4 numaralı haber başlığında “hemşire” sözcüğü kullanılmıştır.

1 ve 4 numaralı haber başlıklarında Abdullah Çakıroğlu'nun kimliği açık bir şekilde yazılmıştır.

Haber başlıklarının tamamına bakıldığında şiddet değerlendirmesine yönelik olarak “tekme” sözcüğü kullanılmıştır: “Şort giyen kadına tekme”, “kadına tekme olayında yeni gelişme”, “tekme tasarısı” ve “Şortlu hemşireye tekme.”

Haber başlıkları, şiddet olayı ile sınırlandırılmamakta; sonrasında yaşanan gelişmelere de yer verilerek okuyucu bilgilendirilmektedir.

b. Haber Girişleri/Spotlar:

	Tarih	Haber Girişleri
1	17.09.2016	Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu serbest bırakıldı. Çakıroğlu yaptığı açıklamada, “Her şey İslam hukukuna göre oldu” dedi.
2	18.09.2016	Şort giydiği için otobüste hemşire Ayşegül Terzi'ye tekme atan şüpheli Abdullah Çakıroğlu tekrar gözaltına alındı.
3	19.09.2016	Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan yeni kanun tasarısı, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardaki tutuklama yasağını kaldırıyor.
4	19.09.2016	Şort giydiği gerekçesiyle, Abdullah Çakıroğlu'nun tekmeli saldırısına uğrayan Ayşegül Terzi için Türkiye ayağa kalktı. İkinci kez gözaltına alınan zanlı tutuklandı

Mynet haber sitesinde, 3 numara dışındaki diğer haberlerin girişinde olayın aktörlerinin kimlikleri açık bir şekilde yazılmıştır. Fail hakkında “zanlı”, “şüpheli” ifadeleri yer almakta, 2 numaralı haberde Ayşegül Terzi'nin “hemşire” olduğu belirtilerek mesleği vurgulanmaktadır.

3 numaralı haberin girişi, Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan kanun tasarısıyla ilgilidir. Tasarının içeriği hakkında bilgi verilmemiştir. Cümlelerin sonundaki “Tutuklama yasağı kaldırılıyor” kelimeleri merak uyandırmak amaçlanmaktadır.

1, 2 ve 4 numaralı haberlerin girişinde saldırının gerekçesi “şort giydiği için” sözleriyle vurgulanmaktadır. 1 numaralı haberde failin kendisini savunduğu ifadeleri kullanılmış, saldırıyı haklı çıkarmaya yönelik sözleri girişte yer almıştır.

4 numaralı haberin girişinde “Ayşegül Terzi için Türkiye ayağa kalktı” ifadesi, diğer haber sitelerinden farklı olarak yer almıştır.

c. Fotoğraflar:

	Tarih	Fotoğraflar
1	17.09.2016	Abdullah Çakıroğlu'nun Emniyet Müdürlüğüne getirilişini gösteren bir video, vesikalık fotoğrafı, olay anını gösteren güvenlik kamera görüntüsü ve bazı sosyal medya hesaplarından, Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasını eleştiren yorumların olduğu görüntülere yer verilmiştir.

2	18.09.2016	Abdullah Çakıroğlu'nun ellerinde kelepçe ile ifade vermek üzere polis aracılığıyla Emniyet Müdürlüğü'ne getirildiği bir video yer almaktadır.
3	19.09.2016	Hakimin kararını simgeleyen bir masa üzerinde "tokmak" fotoğraf olarak kullanılmıştır.
4	19.09.2016	Saldırı anını gösteren videoya ve Abdullah Çakıroğlu'nun gözaltına alındığı sırada çekilen, elleri kelepçeli, polislerin koluna girdiği fotoğrafa yer verilmiştir.

Mynet haber sitesinde haberle ilgili kullanılan video ve fotoğraflarda olayla ilgili kişilerin yüzleri açık olarak yayınlanmıştır. Olay anına ilişkin video görüntüsünde de saldırı olayının nasıl gerçekleştiği açıkça görülmektedir.

Haber metinlerinin arasında saldırı olayına yönelik sosyal medyadaki tepkiler ve olayla ilgili anket görüntüleri yer verilmektedir. Bu şekilde, bir ankete ve sosyal medyadan verilen tepkilere ilişkin görüntüler, incelenen diğer haber sitelerinde yer almamaktadır.

Şematik Yapı İncelemesi:

a. Ana olayın sunumu ve sonuçlar:

	Tarih	Ana Olaylar	Sonuçlar
1	17.09.2016	Şüphelinin serbest bırakılması	Savcılığın takdir hakkını şüphelinin serbest kalması yönünde kullanması
2	18.09.2016	Karara kamuoyunda tepki gösterilmesi ve Çakıroğlu'nun tekrar gözaltına alınması	Kamuoyu tepkisinin hukuk süreci üzerindeki etkisi
3	19.09.2016	Adalet Bakanlığının, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlarda tutuklama yasağını kaldırmaya yönelik kanun tasarısı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'nın Ayşegül Terzi'ye destek olmak için kendisini telefonla araması.	Kamu gündeminin, siyasi gündeme etkisi

4	19.09.2016	Şüphelinin tutuklanması.	Kamuoyu tepkisinin hukuk süreci üzerindeki etkisi.
---	------------	--------------------------	--

Mynet Haber Sitesinde, Ayşegül Terzi'ye saldırı sonrasında gelişen olayların yargı süreci, kamuoyundaki yansımaları ve siyasi gündeme etkisinin haberleştirildiği görülmektedir. Saldırıdan sonra yaşanan her gelişme haber metinlerinde işlenmektedir. Ana olayın haber başlıkları ve haber girişleriyle paralel olduğu görülmektedir. Haber başlıklarında eksiltme bilgi ile ana olay sunulmuş, haber girişlerinde biraz daha ayrıntı verilerek işlenmiştir.

b. Ardalan ve Bağlam Bilgisi:

	Tarih	Ardalan Bilgisi
1	17.09.2016	-
2	18.09.2016	Saldırı olayı ve şüphelinin serbest bırakılması, şüpheli hakkında yakalama kararı çıkarılması
3	19.09.2016	Saldırı olayı, Ayşegül Terzi'nin polise şikayette bulunması, şüphelinin savcılık tarafından serbest bırakılması, sosyal medyada oluşan tepkiler, kadınların sokağa çıkarak eylem yapması, şüphelinin yeniden gözaltına alınması.
4	19.09.2016	Saldırı olayı, otobüste bulunan insanların yardım etmemesi ve sesini çıkarmaması. Ayşegül Terzi'nin bir televizyon programında olayı anlatması, şüphelinin gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılması, serbest bırakılma kararının sosyal medyada tepkiye neden olması, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'nın Terzi'ye destek vermesi, Adalet Bakanı'nın kanun tasarısı hazırlayarak vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardaki tutuklama yasağını kaldırması.

Çakıroğlu'nun sosyal medyadaki paylaşımları, savcılık ifadesi, yargı sürecine ilişkin devam eden gelişmeler, şüphelinin serbest bırakılmasının protesto edilmesi, Adalet Bakanlığı'nın yeni bir kanun tasarısı üzerinde çalışması ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'nın Ayşegül Terzi'yi telefonla araması, göz önüne alındığında sosyal medyadaki tepkiler hukuki, ideolojik ve siyasal bağlamı içerdiği görülmektedir.

c. Haber Kaynakları :

Mynet Haber Sitesinde, sosyal medya hesapları, Mynetin kendi çalışanları, Deutsche Welle medya kuruluşu haber kaynağı olarak kullanılmıştır.

d. Olay Taraflarının Değerlendirmeleri:

1 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun bir facebook sayfasındaki “Açık gezen kadın karımdır” yazılı bir paylaşımı, kendi sayfasında paylaştığı görülmüştür. Çakıroğlu'nun nöbetçi savcılıktaki ifadesinde, “Ben vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediğim insanları döverim. Devlet bunlara ceza vermiyor. Devlet bunları cezalandırmalı” sözleri.

Çakıroğlu'nun adliyeye sevk edilirken çıkışta gazetecilere, “Arkadaşlar her şey kontrol altında... Sıkıntı yok, gerekli izahatları yapacağım... Vandalların saldırısına uğradım... 20 tane solcu terörist bana saldırdı... Her şey İslam hukukuna göre oldu...”ifadesi. Sorgusunda “Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım” sözleri.

Ayşegül Terzi'nin “Bulunduğu için çok mutluyum. Bugün benim bayramım. O gün bana bayramı yaşatmadı, yaşayamadım” ifadesi. Terzi'nin babası Temel Terzi'nin “Adaletin yerini bulacağına inanıyorum. Emniyet teşkilatına ve bize yardımcı olan herkese teşekkür ediyorum” sözleri.

2 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun sorgusunda “Şort giymesi ortama uygun değildi, sinirlenip tekme attım” ifadesi.

Şüphelinin serbest kaldığını öğrendikten sonra Ayşegül Terzi'nin “Ben uygun giyinmeyi döverim' diyor ve serbest kalıyor. Bir kez daha kahroldum. Söyleyecek tek bir lafım yok. Yazıklar olsun. Adalet nerede? Ölmem mi gerekiyor” sözleri.

3 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun “Gelenek, göreneklerime aykırı giyinmişti. Psikolojik tedavi görüyorum. İstem dışı tekme attım. Giyimini beğenmediğimi döverim. Devlet böyle giyinenlere ceza vermeli” ifadesi. Ayşegül Terzi'nin “Ben uygun giyinmeyi döverim' diyor ve serbest kalıyor. Bir kez daha kahroldum. Söyleyecek tek bir lafım yok. Yazıklar olsun. Adalet nerede? Ölmem mi gerekiyor” sözleri.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya'nın “Kadına şiddet her ne sebeple olursa olsun kabul edilemez. Bakanlık olarak olayın takipçisi olacağız. Ayşegül Terzi ve diğer şiddet mağduru kadınlarımızın yanındayız.” İfadesi. Bakan Kaya'nın kadına yönelik şiddetin önüne geçilmesi için bakanlığın çalışmalarını tavizsiz yürüttüğünü söylemesi ve İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne, Ayşegül Terzi'ye her türlü desteğin sağlanması talimatını vermesi.

4 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun "Giyimini beğenmediğimi döverim" ifadesi. Sosyal Medyadaki, Abdullah Çakıroğlu'nun tutuklanmasının ardından yapılan "Bu sadece Ayşegül Terzi'nin değil tüm kadınların zaferi" yorumu.

3.5.3.2. Mikro Yapı Çözümlemesi:

a. Sentaktik Çözümleme:

Mynet haber sitesinin olayla ilgili haber metinleri incelendiğinde etken cümleler kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, cümledeki öznelerin eylemlerindeki kararlılığa işaret etmektedir (Özer, 2011: 94).

"Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirledi. Ardından bu akşam saatlerinde Üsküdar'da düzenledikleri operasyonda Abdullah Ç.'yi yakalayarak gözaltına aldı."

İkincil kaynaktan edinilen bilgilerle ilgili cümlelerde edilgen cümle yapısı kullanılmaktadır. Bunun muhabirin bilgi kaynağını açıklamak istememesi olarak değerlendirilebilir.

"Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu bugün çıkarıldığı İstanbul Anadolu Adliyesi'nde savcılık tarafından serbest bırakıldı."

b. Bölgesel Uyum:

Mynet haber sitesinin olayla ilgili haber metinlerinde nedensel ilişkiler tespit edilmiştir. "İstanbul Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu (35) ifadesinin ardından serbest bırakıldı. Karar, sosyal medyada tepki topladı."

"Ayşegül Terzi'ye yönelik eylemde Terzi'nin çenesinde ödem oluşacak şekilde yaralandığı doktor raporlarıyla belirlenen olayda savcılık suçun niteliği yönünden Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasına karar verdi. Çakıroğlu hakkında 'Basit yaralama' suçundan işlem yapılırken, suçun tutuklanmayı gerektirir katolog bir suç olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldığı da kaydedildi."

Metinlerde cümleler arasında işlevsellik tespit edilmiştir.

"Maslak'ta 12 Eylül 2016 tarihinde hemşirelik yapan Ayşe Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğradı. Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirledi. Ardından

bu akşam saatlerinde Üsküdar'da düzenledikleri operasyonda Abdullah Ç.'yi yakalayarak gözaltına aldı. Abdullah Ç. Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilerek sorguya alındı.”

c. Sözcük Seçimleri:

Ayşegül Terzi'nin “bir otobüste yolculuk yapan” ifadesi 1 ve 2 numaralı haber metinlerinde yer alırken, “Kurban Bayramı'nın birinci günü sabah, nöbetten otobüsle evine dönen hemşire Ayşegül Terzi” ifadesi 3 numaralı haber metinlerinde görülmektedir. Bu metinlerden, bayramda nöbetçi olan bir hemşirenin gece mesaisi bittikten sonra evine döndüğü anlamı çıkarılmaktadır.

Ayşegül Terzi'nin ve Abdullah Çakıroğlu'nun adı ve soyadları dört haberde de açık olarak kullanılmıştır. Bir haberde Abdullah Çakıroğlu'nun adı açık, soyadının baş harfi ile (Abdullah Ç.) 2; adı ve soyadının açık olarak (Abdullah Çakıroğlu) 3 ve 4 numaralı haberlerde belirtildiği görülmektedir. Burada kimlik gizleme ya da ifşa etme gibi editoryal bir prensipten çok muhabirlerin kendi anlayışlarını metinlere yansıttıkları görülmektedir.

4 numaralı haberde saldırı eylemini gerçekleştiren kişinin Nöbetçi Sulh Ceza Hâkimliğindeki duruşmasıyla ilgili “Çakıroğlu'nun sorgusuna Baro'nun görevlendirdiği kadın bir avukat girdi” ifadesi kullanılmıştır. İstanbul Barosu tarafından görevlendirilen bir avukatın cinsiyetinin, haberle ilgisi olmamasına rağmen haber metninde yer aldığı görülmektedir.

d. Haber Retoriği:

Mynet haber sitesinin olayla ilgili haberlerini muhabirin ikinci el bilgilere ve tarafların emniyet müdürlüğü ve adliyedeki açıklamalarına dayanarak oluşturduğu anlaşılmaktadır.

4 Numaralı haberde Mynet'in tweeter hesabında Ayşegül Terzi'ye saldırı olayında Çakıroğlu'nun önce serbest bırakılması ardından yeniden gözaltına alınıp tutuklanmasıyla ilgili kararda hangi hususun etkili olduğuna yönelik kullanıcılara sorulan soru ve yanıtın yer aldığı görüntüye yer verilmiştir. Bu yanıtlardan kullanıcıların %80'inin, Çakıroğlu hakkında yeniden gözaltı kararı verilmesinde sosyal medyanın etkili olduğunu düşündüğü sonucunun çıktığı görülmektedir. Mynet haber sitesinin, söz konusu habere ek olarak kamuoyu görüşlerini de yansıtmak istediği değerlendirilmektedir.

Genel olarak haberlere bakıldığında, Mynet haber sitesinin haber metni ile fotoğrafların birbirlerini tamamlayacak şekilde kurgulandıkları görülmektedir.

Haber metinlerinde inandırıcılığı artırmak için İstanbul, Maslak gibi yer isimlerine, Adalet Bakanlığı, İstanbul Anadolu Adliyesi ve Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi gibi kurumların isimlerine yer verilmiştir.

1 Numaralı haberde “Çakıroğlu'nun sosyal medya sitesi Facebook üzerinden yaptığı paylaşımlar ortaya çıkmıştı. Bir Facebook sayfasından, “Açık gezen kadın karımdır” yazılı bir paylaşımı, kendi sayfasında paylaştığı görülen Çakıroğlu'nun, sıklıkla bazı sayfalardan paylaşımlar yaptığı da görülmüştü” metnine yer verilmesiyle ideolojik bir yaklaşım sergilenmektedir.

2 Numaralı haberde “Karar duyulunca sosyal medyada infial yaşandı. Birçok ilde özellikle kadınlar sokağa çıkıp eylem yaptı. Bunun üzerine nöbetçi savcılık bu kez Çakıroğlu için “Halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek” suçlamasıyla yakalama kararı çıkarttı. Çakıroğlu akşam evinde tekrar gözaltına alındı” metni ile kamuoyu tepkisi sonucundaki hukuki gelişme, baskı gruplarının kamuoyu oluşumuna etkisini gösteren bir yaklaşımla vurgulanmaktadır.

4 Numaralı haberde kullanılan “Ayşegül Terzi sırf şort giydi için bir başka yolcu olan Abdullah Çakıroğlu'nun tekmeli saldırısına maruz kaldı. Genç hemşireye o an otobüste bulunan kimse yardım etmedi. Ama o yılmak yerine kadına şiddete sesini çıkarmayı seçti. Bir televizyon programında olayı anlatmasıyla adeta Tüm Türkiye Terzi'nin arkasında durdu” metni ile Terzi'nin desteklendiği görülmektedir. Yine aynı haberdeki “Abdullah Çakıroğlu sonunda gözaltına alınmıştı ama aradan saatler geçtikten sonra serbest bırakıldı. Karar sosyal medyada büyük tepkiye yol açtı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı harekete geçti. Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya Ayşegül Terzi'ye telefon açarak destek çıktı” metni ile kamuoyu tepkisi ve siyasal tepkilerin altı çizilmektedir.

3.5.4. Habertürk Haber Sitesi

3.5.4.1. Makro Yapı Çözümlemesi:

Tematik Yapı İncelemesi:

a. Başlıklar/ Manşetler:

	Tarih	Haber Başlıkları
1	16.09.2016	“Ayşegül Terzi şort giydi diye otobüste saldırıya uğradı”
2	17.09.2016	“Halk otobüsünde kadın yolcuya tekmeyle saldıran kişi, savcılık sorgusunun ardından serbest bırakıldı”
3	18.09.2016	“Otobüste hemşireye tekme atan kişi için yakalama kararı çıkarıldı”
4	19.09.2016	“Şort giyen hemşireye tekme atan Abdullah Çakıroğlu tutuklandı “

Habertürk haber sitesinde saldırıya ilişkin haber başlıkları incelendiğinde yer, dönem, zaman gibi bilgilere yer verilmediği ve bilgilerde eksiltme yapıldığı görülmektedir. Olayla ilgili dikkat çekici ayrıntılar verilmiş, ilgi çekici, merak uyandıran kelimeler kullanılmıştır.

1 Numaralı haber başlığında “şort giydi diye” ifadesi kullanılmış, 4 numaralı haber başlığında “şort giyen hemşire” nitelemesi yapılmıştır.

1 numaralı haber başlığında Ayşegül Terzi’nin adı açık bir şekilde yazılmıştır. “Ayşegül Terzi şort giydi diye saldırıya uğradı” başlığıyla, Terzi’nin kamuoyu tarafından tanınan bir kişi gibi adının yazıldığı görülmektedir. 2 Numaralı haber başlığında Terzi için “kadın yolcu” tanımlaması yapılmış, cinsiyeti ön plana çıkarılmıştır. 3 Numaralı haber başlığında “hemşire” olduğu belirtilerek, mesleği ön plana çıkarılmıştır, 4 numaralı haber başlığında ise “Şort giyen hemşire” nitelemesi yapılarak kişinin hem kıyafetine hem de mesleğine vurgulanmıştır.

1 numaralı haber başlığında saldırının kim tarafından gerçekleştirildiği belirtilmezken, 2 numaralı haberde başlığında “tekmeyle saldıran kişi” olarak bahsedilmiş, 4 numaralı haber başlığında ise şüphelinin açık kimliği yazılmıştır. İlk haber başlığında saldırının nasıl gerçekleştiği belirtilmemiş, 2, 3 ve 4 numaralı haber başlıklarında “tekme” kelimesi kullanılarak eylem tarif edilmiştir.

Habertürk haber sitesinin kullandığı haber başlıkları, meydana gelen şiddet olayı ile sınırlandırmamakta; incelenen haberlerde olayın farklı boyutları haber başlıklarına taşınarak konunun yakından takip edildiği görülmekte ve okuyucu bilgilendirilmektedir.

b. Haber Girişleri/Spotlar:

	Tarih	Haber Girişleri
1	16.09.2016	İstanbul'da Maslak'ta bayramın birinci günü Ayşegül Terzi, tekmele saldırıya uğradı. Saldırı anı belediye otobüsünün kameralarına dakika dakika yansıdı.
2	17.09.2016	Çekmeköy'de halk otobüsünde kadın yolcuya tekmeyle saldıran kişi, savcılık sorgusunun ardından serbest bırakıldı.
3	18.09.2016	İstanbul Anadolu Adliyesi'nde savcılık tarafından serbest bırakılan Abdullah Çakıroğlu hakkında yeniden yakalama kararı çıkarılmıştı. Çakıroğlu evinde gözaltına alındı.
4	19.09.2016	İstanbul'da hemşire Ayşegül T.'ye şort giydiği gerekçesiyle tekme atan Abdullah Çakıroğlu, tutuklandı.

Habertürk haber sitesindeki 4 haberin tamamında üst başlık (spot) kullanılmıştır. Haber girişleri, ana metni özetlemektedir. 1 numaralı haber girişinde “saldırı anı belediye otobüsünün kameralarına dakika dakika yansıdı” denilerek merak uyandıran ifadeler kullanıldığı

görülmektedir.1 numaralı haber dışında girişte anlatılan olayların meydana gelme tarihine ilişkin bilgi verilmemekte, haber içeriği ana hatlarıyla özetlenmektedir.

1 numaralı haberde Ayşegül Terzi'nin kimliği açık bir şekilde yazılmış, 2 numaralı haberde “kadın yolcu” denilerek cinsiyet vurgulanmış, 4 numaralı haberde ise “Ayşegül T.” olarak yazılmıştır. 2 numaralı haberde şüpheli için “kişi” sözcüğü, 3 ve 4 numaralı haber girişlerinde kimliği açıklanarak “Abdullah Çakıroğlu” ifadesi kullanılmıştır.

4 numaralı haberde “şort giydiği gerekçesiyle” sözleri kullanılmıştır. 1, 2 ve 3 numaralı haberlerde saldırı sebebine yönelik bir ifade yer almamaktadır. 1, 2 ve 4 numaralı haberlerde saldırı ile ilgili “tekme atan”, “tekmeyle saldıran”, “tekmeli saldırıya uğrayan” ifadeleri kullanılmaktadır.

c. Fotoğraflar:

	Tarih	Fotoğraflar
1	16.09.2016	Haberde, iki fotoğraf iki video yer almaktadır. İki ayrı fotoğraf tek bir fotoğrafta birleştirilmiştir. Fotoğrafın bir bölümünde, güvenlik kamerasından olayın gerçekleştiği ana ait video görüntüsüne yer verilmektedir. Görüntünün, Show TV’de yayınlanan bir haberden alındığı anlaşılmaktadır. Görüntü, otobüsün içini göstermektedir. Ayşegül Terzi’nin oturduğu bölüm kare bir çerçeve içine alınmıştır. Fotoğrafın diğer bölümünde de Ayşegül Terzi’nin bir asansörün aynasından kendi fotoğrafını cep telefonu ile çektiği, minik etekli, poz verdiği bir fotoğraf bulunmaktadır. Ayşegül Terzi’nin bu fotoğrafı haberin sonunda tekrar kullanılmıştır.
2	17.09.2016	Haberde Abdullah Çakıroğlu’nun Emniyet Müdürlüğünden çıktığı anda kolunda polislerle , elleri kelepçeli olarak merdivenlerden aşağı indiği görülmektedir. Ayrıca iki muhabir kadrajda yer almaktadır. Fotoğrafın üzerine muhabirlerin mikrofonlarının bulunduğu hizaya iki kutu yerleştirilmiş ve kutuların içinde Abdullah Çakıroğlu’nun savcılıkta verdiği “Giydiği şort ortama uygun değildi. İstem dışı tekme attım psikolojik tedavi görüyorum” ifadeleri konulmuştur. Saldırı anını gösteren video da kullanılmıştır.
3	18.09.2016	Haberde , Abdullah Çakıroğlu’nun Emniyet Müdürlüğü’nden elleri kelepçeli olarak,polislerle birlikte merdivenlerden indiği bir fotoğraf

		kullanılmıştır. Çakıroğlu'nun fotoğrafta gülümsediği görülmektedir. Fotoğrafın üzerine yerleştirilen bir kutu içinde, "Otobüste Kadın Yolcuya Tekmeyle Saldırmıştı. İşte yakalama kararının gerekçesi!" yazmaktadır.
4	19.09.2016	Haberde, Abdullah Çakıroğlu'nu elleri arkasında, polisler kolunda Emniyet Müdürlüğü'nün merdivenlerinden inerken çekilen bir fotoğrafı yer almaktadır. Muhabirlerin kendisine mikrofona uzattığı görülmektedir. Mikrofonların ortasına Abdullah Çakıroğlu'nun omuz hizasına kırmızı fon üzerine beyaz renkle yazılmış bir kutu yerleştirilmiştir. Kutunun içinde Çakıroğlu'nun emniyette verdiği ifadede bir cümle olarak "O anki manevi duyguların coşması ile bu harekette bulundum" sözleri yazmaktadır.

Habertürk Haber sitesinde olay anına ilişkin video ve şüphelinin Emniyet Müdürlüğünden çıkışta fotoğraf konulmuş ve Terzi'nin bir asansör aynasından kendisini çektiği fotoğraf kullanılmıştır. Bu haber sitesindeki fotoğraflar olayın kişilerinin kimliklerini açığa çıkaracak şekilde kullanılmıştır.

Ayrıca incelenen diğer haber sitelerinden farklı olarak, Çakıroğlu'nun olduğu 2, 3 ve 4 numaralı fotoğrafları montajlanarak üzerlerine sorgusunda verdiği ifadeler ve basına yaptığı açıklama yerleştirilmiştir.

Haberlerde kullanılan fotoğraflar, foto muhabir ya da kameraman gibi haber çalışanları tarafından çekilmiştir. Olay anını gösteren videoya ise muhabir haber kaynağı aracılığıyla ulaşmıştır.

Şematik Yapı İncelemesi:

a. Ana olayın sunumu ve sonuçlar:

	Tarih	Ana Olaylar	Sonuçlar
1	16.09.2016	Ayşegül Terzi'nin belediye otobüsünde tekmeli saldırıya uğraması.	Bir kadının hayat tarzına müdahale ve şiddet uygulanması.
2	17.09.2016	Abdullah Çakıroğlu'nun savcılık sorgusunun ardından serbest bırakılması.	Savcılığın takdir hakkını şüphelinin serbest kalması yönünde kullanması

3	18.09.2016	Abdullah Çakıroğlu için İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının yakalama kararı çıkarması ve şüphelinin gözaltına alınması.	Hukuki değerlendirme farklılığı, toplumsal tepki.
4	19.09.2016	“Halkı kin ve nefrete teşvik etmek” ve “Bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale etmek” suçlarından tutuklanması.	Hukuki değerlendirme

Ana olaylar Ayşegül Terzi’ye saldırı, olayın hukuki süreci, siyasi gündeme yansımaları olarak haber metinlerinde yer almaktadır. Haber girişleri ve haber başlıklarında ana olaylarla paralel bir anlatım görülmektedir.

b. Ardalan ve Bağlam Bilgisi:

	Tarih	Ardalan Bilgisi
1	16.09.2016	-
2	17.09.2016	Saldırı olayı, saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi’nin şikayeti, polisin araştırma başlatması, güvenlik kamera görüntülerinden fotoğraf elde edilmesi, saldırganın kimliği ve kaldığı adresin belirlenmesi.
3	18.09.2016	Saldırı olayı, şüphelinin gözaltına alınması, şüphelinin savcılık sorgusunun ardından serbest bırakılması.
4	19.09.2016	Saldırı olayı, şüphelinin gözaltına alınması, şüphelinin savcılık sorgusunun ardından serbest bırakılması, şüpheli hakkında yeniden yakalama kararı çıkarılması.

Bağlam bilgisine haberlerde yeterince yer verilmemektedir. Haberler şiddet ve hukuki gelişmeler üzerine kurulmuştur. Bu durumda haberlerin sosyal ve hukuki bağlam içerdiği değerlendirilmektedir.

c. Haber Kaynakları:

Habertürk Haber Sitesinde, Show TV ve Habertürk'ün kendi muhabirleri haber kaynakları olarak kullanılmıştır. Haberler birincil ve ikincil kaynaklardan alınan bilgilere dayandırılmaktadır.

d. Olay Taraflarının Değerlendirmeleri:

1 Numaralı haberde, Abdullah Çakıroğlu'nun 'Şort giyenler ölmeli, Sen şeytansın' diyerek bağırması.

2 Numaralı haberde, Çakıroğlu'nun ifadesinde, 'Ben giyimini beğenmediğimi döverim. Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım' demesi.

Polislerin sorusunda Çakıroğlu'nun "Kıyafetleri bana aykırıydı. Gelenek ve göreneklerime aykırı giyinmişti. Ben psikolojik tedavi görüyorum. Bir anda istem dışı tekme attım" şeklindeki cevabı.

Şüphelinin basın mensuplarına "Gerekli izahatları yapacağım. Vandalların saldırısına uğradım. 20 tane solcu terörist bana saldırdı. Her şey İslam hukukuna göre oldu. Sıkıntı yok, her şey kontrol altında" açıklaması.

Çakıroğlu'nun savcılık ifadesinde "Ben giyimini beğenmediğimi döverim. Devlet böyle giyinenlere ceza vermeli" sözleri.

3 Numaralı haberde, olay taraflarının değerlendirmelerine yer verilmemiştir.

4 Numaralı haberde, Çakıroğlu'nun Emniyet Müdürlüğü ve Mahkemedeki ifadeleriyle ilgili haberin metni şu şekildedir. "Gelenek ve göreneklerime aykırı giyinmişti" diyen, emniyet çıkışında da adeta meydan okurcasına gülererek, "Her şey İslam hukukuna göre oldu" diyen Abdullah Çakıroğlu, savcılıkta, daha da ileriye gitti ve "Ben giyimini beğenmediğimi döverim. Devlet böyle giyinenlere ceza vermeli" demesi.

Mahkemedeki ifadesinde Abdullah Çakıroğlu'nun "O gün kurban bayramıydı. Benim de milli ve manevi duygularım üst düzeydeydi. Yaptığım eylemi doğru bulmuyorum. Ama kadının normal bir giyim tarzı yoktu. Bu da benim manevi duygularımı tahrik etti. O anki manevi duyguların coşması ile bu harekette bulundum."

Olay taraflarının değerlendirmelerine bakıldığında, Ayşegül Terzi'nin olayla ilgili görüş ve ifadelerine yer verilmediği görülmüştür. Abdullah Çakıroğlu'nun ise saldırıya yönelik sorgusundaki ifadeleri ve basın mensuplarının soruları üzerine yaptığı açıklamalar haber metinlerinde yer almaktadır.

3.5.4.2. Mikro Yapı Çözümlemesi:

a. Sentaktik Çözümleme:

Habertürk haber sitesinin olayla ilgili haber metinleri incelendiğinde çoğunlukla etken cümleler kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, cümledeki öznelerin eylemlerindeki kararlılığa işaret etmektedir (Özer, 2011: 94).

İkincil kaynaktan edinilen bilgilerle ilgili cümlelerde edilgen cümle yapısı kullanılmaktadır. Bunun muhabirin bilgi kaynağını açıklamak istememesi olarak değerlendirilebilir.

“Zanlının, ilaçlarını da kullanmadığı öğrenildi. Güvenlik görevlisi olduğu belirtilen Abdullah Ç.'nin, bir süredir işsiz olduğu ifade edildi.”

b. Bölgesel Uyum:

Habertürk haber sitesinin olayla ilgili haber metinlerinde nedensel ilişkiler tespit edilmiştir.

“Saldırganın bu sırada “Sen şeytansın” diye bağırdığını belirten genç hemşire, çok korktuğunu ...”

“Bayramın birinci günü meydana gelen olayda, 23 yaşındaki Ayşegül T., şort giydiği için otobüste tanımadığı bir kişinin tekmeli saldırısına uğrayıp yaralanmış, kendisine saldıran kişiden şikâyetçi olmuştu.”

Metinlerde işlevsel cümleler yerine uzun anlatımlar kullanılmaktadır.

“Kurban Bayramı'nın birinci günü mesai bitimi evine giden hemşire Ayşegül T.'ye şort giydiği gerekçesiyle otobüste tekme atan Abdullah Çakıroğlu, Üsküdar'da gözaltına alınmış, çıkartıldığı Anadolu Adliyesi'nde savcılıkça ifadesinin alınmasından sonra serbest bırakılmıştı.”

c. Sözcük Seçimleri:

Habertürk haber sitesinin olayla ilgili 1 numaralı haberin başlığında “şort giydi diye” ifadesi kullanılmış; diğer haber metinlerinde ise “şort giydiği” için ifadesi yer almıştır. İlk haberde saldırıya eleştirel bir bakış açısı getirirken diğer haberlerde kullanılan ifade ile bu bakış açısı kaybedilmiştir.

Ayşegül Terzi'nin adı ve soyadının açık olarak 1 ve 3, adı açık, soyadının baş harfi ile (Ayşegül T.) 2 ve 4 numaralı haber metinlerinde yazıldığı tespit edilmiştir. Abdullah Çakıroğlu'nun adı açık, soyadının baş harfi ile (Abdullah Ç.) 2; adı ve soyadının açık olarak (Abdullah Çakıroğlu) 3 ve 4 numaralı haberlerde belirtildiği görülmektedir. Haber metinlerinde

“saldırgan”, “şüpheli” ve “zanlı” gibi farklı ifadeler kullanılmıştır. Burada kimlik gizleme ya da ifşa etme gibi farklı tanımlamalar editoryal bir genel bakıştan çok muhabirlerin kendi anlayışlarını metinlere yansıttıkları görülmektedir.

1 numaralı haberde “Saldırı anı belediye otobüsünün kameralarına dakika dakika yansıdı” ve “İstanbul'da Kurban Bayramı'nın birinci günü akıllara durgunluk veren bir olay yaşandı” cümlelerindeki “dakika dakika” ve “akıllara durgunluk veren” ifadelerinin kullanılmasıyla okuyucunun ilgisi çekilmeye çalışıldığı, ancak ana olayın değerini düşürdüğü değerlendirilebilir.

4 numaralı haberde “Kendisini serbest bırakan aynı savcı tarafından hakkında yakalama kararı verilen Çakıroğlu, önceki gece Çekmeköy'deki evinden tekrar gözaltına alınıp Asayiş Şubesi'ne getirildi” cümlesinde hukukun işletilmesine yönelik eleştirel bir yaklaşım getirilmektedir.

4 numaralı haberde “Ancak şüphelinin sevinci uzun sürmedi” cümlesinde bir tepki ve tutum gösterilmektedir.

d. Haber Retoriği:

1 numaralı haberde, Habertürk haber sitesinin haber metnini desteklemek amacıyla bir video ve 1 fotoğraf yer almaktadır. Show Haber'den alınan görüntü saldırı anını göstermekte ve üzerinde “Şort giydiğim için otobüste tekmelediler” yazmaktadır. Video üzerinde yer alan bu ifade ile haber metni tezat oluşturmaktadır. Haberde “şort giydi diye” bir ifade yer almakta ve bir saldırgan olduğu belirtilmektedir.

Haberle fotoğraf arasında da anlamsız bir ilişki bulunmaktadır. Ayşegül Terzi'nin bir asansörün aynasından kendi fotoğrafını cep telefonu ile çektiği, minik etekli, poz verdiği fotoğraf ise kendi özeline ait bir çekimdir.

Haber metinlerinde inandırıcılığı artırmak için Üsküdar, Kartal gibi yer isimlerine, İstanbul Anadolu Adliyesi, Asayiş Şube Müdürlüğü ve Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi gibi kurumların isimlerine yer verilmiştir.

Habertürk haber sitesinin olayla ilgili haberlerinde görgü tanıklarının görüşleri ile ilgili herhangi bir içerik bulunmamaktadır.

2 Numaralı haberde “Bu arada Abdullah Çakıroğlu'nun sosyal medya sayfasında da cinsel ayrımcılık içeren bazı mesajlar paylaştığı görüldü” bilgisine yer verilmesiyle ideolojik bir yaklaşım sergilenmektedir. Buna karşın “Güvenlik görevlisi olduğu belirtilen Abdullah Ç.'nin, bir süredir işsiz olduğu ifade edildi” cümlesindeki “işsiz” bilgisi ile kadınlara yönelik şiddet suçunun hafifletilmesi algısı yaratılabilmektedir.

3.6. Değerlendirme:

Haber sitelerindeki haber başlıklarında yer, dönem, zaman gibi ayrıntılar kullanılmamakta ve bilgilerde eksiltme yapılmaktadır. Haber başlıkları, haber metni okunmadan okuyucunun ana olay hakkında fikir sahibi olacak şekilde sunulmakta, çoğunlukla genelleştirme yapılmaktadır. Bazen haber metnlerinde okuyucuyu yönlendirmek amacıyla ilgi çeken, merak uyandıran başlıkların da yer aldığı görülmektedir.

Haber siteleri, aynı olaya ait farklı haberlerin başlık ve girişlerinde olayın aktörlerini değişik ifadelerle tanımlamaktadır. Aynı zamanda başlığı ve girişi oluştururken her haber sitesi bir diğerinden etkilenmektedir.

Haber başlık ve girişlerinde saldırıyı gerçekleştirdiği iddia edilen kişinin adı soyadı sadece baş harfleriyle yazılırken, saldırıya uğradığı iddia edilen kişinin adı ve soyadı açık olarak yazılmaktadır. Saldırıya uğradığı iddia edilen kişinin adı ve soyadının açık olarak yazılmasının kamusal yarar açısından bir değeri bulunmamaktadır. Bu da bazı haber metnlerinde kadının mahremiyetine yönelik yeteri kadar hassas davranılmadığını göstermektedir.

Bir şiddet olayının hangi cinsiyete uygulandığının önemi olmamasına rağmen, başlıklar ve haber girişlerinde kullanılan “kadın”, “genç kadın”, “kadın yolcu”, “genç hemşire” nitelendirmeleriyle cinsiyet, haberdeki şiddet gerçeğinin önüne geçmektedir. Haber başlık ve girişlerindeki cinsiyet vurgusu, haber metnlerinde de görülmektedir. Örneğin; baro tarafından görevlendirilen bir avukatın cinsiyeti haberle ilgisi olmamasına rağmen haber metninde vurgulanmaktadır. Metinlerdeki, cinsiyet vurgusu ataerkil rejimi destekler niteliktedir. Bu da kadının aleyhine bir dil kullanıldığının göstergesidir.

Olayla ilgili ilk haber başlık ve girişlerinde kullanılan ifadeler saldırıya uğrama nedenine eleştirel bir yaklaşım sunmaktadır. Ancak sonraki haber başlık ve girişleri, failin olayı gerçekleştirme nedeni çerçevesinde şekillendirilmektedir. Bu durumda olay okuyucuya failin gözünden sunulmaktadır.

Araştırmaya konu olan şiddet olayıyla ilgili haber başlıkları ve girişlerinde klişe ifadeler kullanıldığı, bu ifadelerin okuyucunun ilgisini çekmek, merak uyandırmak için oluşturulduğu, ancak ana olayın değerini düşürdüğü görülmektedir.

Haberlerde ana olaylar çoğunlukla haber girişlerinde yer almaktadır. Ana olaylar anlatılırken 5N1K kuralı uygulanmıştır.

Haberlerde ardaan bilgisinin verilmesi olayın gelişimi ve anlam bütünlüğü açısından haberin anlaşılabilirliğini desteklemektedir. Bağlam bilgisi ise haberlerde bulunmamaktadır.

Haber kaynaklarında birincil ve ikincil kaynaklar kullanıldığı görülmektedir. Çoğunlukla ikincil haber kaynağı olan haber ajanslarından yararlanılmaktadır.

Haber sitelerindeki başlık ve girişlerin özgün olduğu görülmekte ancak haber siteleri aynı kaynakları kullandıkları için haber metnindeki ifadeler benzerlik göstermektedir.

Haberle ilgili daha fazla ayrıntı vermek amacıyla failin Emniyet Müdürlüğündeki sorgusu, savcılık sorgusu, basına yaptığı açıklamalar haberleştirilmektedir. Ancak olayın diğer tarafının aynı ölçüde ifadesinin yer almaması nedeniyle, olay taraflarının değerlendirilmesinde orantısızlığa neden olmaktadır. Bu da okurun olaya failin gözünden bakmasını zorunlu kılmaktadır.

Olayla ilgili haber metnlerinde, olayın aktörlerinin eylemlerini anlatırken etkin cümleler kullanıldığı, ikincil kaynaklardan alınan bilgilerle ilgili cümlelerde ise edilgen cümle yapısının olduğu görülmektedir. Etken cümlelerin, öznelerin eylemlerindeki kararlılığı göstermek amacıyla kullanıldığı, edilgen cümlelerin ise muhabirlerin bilgi kaynağını gizli tutmak amacıyla kurulduğu değerlendirilmektedir.

Haber girişleri ve ardalın bilgisini oluştururken tek cümlede olayı anlatma çabası uzun ve karmaşık cümlelerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Haber metnlerinde cümleler arası referansal ilişki bulunmamakta, nedensel ve işlevsel ilişkiyi gösteren bir anlatım tarzı seçildiği görülmektedir.

Olayın aktörleri haber metnlerinde bazen açık olarak ad ve soyadları, bazen ad soyadlarının baş harfleri, bazen de adları açık, soyadları baş harfleriyle yazılmaktadır. Bir haber sitesinde ise ilk dört haberde failin kimliği gizlenirken, saldırı eyleminden etkilenen kişinin adı ve soyadı açıkça yer almaktadır. Bu da incelenen haberlerde, belli bir editoryal bakışın olmadığını göstermektedir.

Haber metnlerindeki ifadelerde, failin akıl sağlığı ve işsiz olmasıyla ilgili bilgiler verilmesi, şiddet suçuna gerekçe oluşturulması sonucunu beraberinde getirmektedir.

Haber sitelerinin olayla ilgili haberlerini, muhabirlerin ikincil kaynaktan elde ettiği bilgilere ve tarafların soruşturma sürecindeki açıklamalarına dayanarak oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Haber sitelerinin, habere kamuoyunun görüşünü eklemek amacıyla internet olanaklarını kullandığı da görülmektedir. Haber metnlerinde inandırıcılığı arttırmak için yer ve kurum isimleri, olayla ilgili video görüntüleri, darp raporları, görgü tanıklarının kimlikleri, yargı mensuplarının kimlikleri kullanılmaktadır.

Bazı haber sitelerinin olayla ilgili haberlerinde görgü tanıklarının görüşleri yer alırken diğerlerinde görüşlerle ilgili bir içerik bulunmamaktadır.

Genel olarak haber metinleri ile fotoğraflar birbirlerini tamamlayacak şekilde kurgulanmıştır. Ancak okuru ana olaydan uzaklaştıracak ayrıntılara özen gösterilmediği tespit

edilmiştir. Kıyafet nedeniyle yapılan saldırıyla ilgili haberlerde kişinin benzer kıyafetle fotoğraflarının haberlerde yer alması, saldırıyı meşrulaştırabilmekte, şiddetin normal karşılanmasına neden olmaktadır. Bazı görsel materyaller haberdeki gerçekliğin önüne geçebilmekte ve olayı magazinselleştirmektedir.

Haber sitelerinde olay anını gösteren video ve fotoğrafların kullanılması, haberdeki gelişmeyle ilgisi olmamasına rağmen haberde saldırı anını gösteren videonun tekrar edilmesi saldırının magazin haberi gibi yansıtılmasına neden olmaktadır.

Failin saldırıyı gerçekleştirme nedeniyle ilgili dini gerekçeleri ön plana çıkardığı ifadeler haber girişleri ve metinlerde ahlaki yorumlara dayanak oluşturabilecek şekilde çerçeveleme yapılmaktadır. Bu ifadelere geniş yer verilmesi, ifadelerin fotoğrafların üzerine yerleştirilerek dikkat çekici hale getirilmesi de magazinsel bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir.

Olayla ilgili farklı yargı kararları, aktörlerin sosyal medya paylaşımları, kamuoyu tepkileri ve siyasal tepkiler haberlere eklenerek eleştirel yaklaşımlarda bulunduğu görülmektedir. Şiddet uyguladığı iddiasıyla sorgulanan bir kişinin Emniyet Müdürlüğünden çıkışında gülümseyen bir fotoğrafın haber metnine konulması, kamuoyunda tepkilere neden olmuştur, bu da görsel materyalin haber değerine etkisini göstermektedir. Kadın haklarını savunan sivil toplum kuruluşları, siyasi partiler ve siyasilerin görüşlerine haberlerde yer verilmesi, kamuoyunda kadına şiddetin önlenmesine ilişkin bir bilinç oluşturmaktadır. Şiddeti kınayan, protesto ve açıklamaların ayrıntılarıyla yer alması, kadına şiddetin toplumsal bir sorun olarak değerlendirilmesi gerektiğini kamuoyuna aktarmaktadır. İncelenen haberlerde baskı gruplarının açıklamaları çok az yer bulmaktadır. Baskı grupları ve medyanın kamuoyu oluşturmadaki rolü göz önünde bulundurulduğunda kadına şiddetin önlenmesi ve konuyla ilgili bir bilinç yaratılmasına destek olma hedefinin her haber sitesinde aynı ölçüde olmadığı görülmektedir.

Araştırmada incelenen haberlerde konuyla ilgili siyasi, medya ve kamu gündeminin birbirinden etkilenecek geliştiği görülmektedir. Medya konuyu gündemine alarak kamu gündemi oluşmasına neden olmuş, saldırıya karşı kamuoyunda oluşan tepkilerin ardından siyasilerin açıklamaları siyasi gündemi oluşturmuş, medya gündemi de siyasi gündem çerçevesinde şekillenmiştir. Haber sitelerinde gündem belirlenirken siyasilerin açıklamaları özelinde çerçeveleme yapıldığı, siyasilerin açıklamaları doğrultusunda gündem oluşturulduğu görülmektedir.

Olay ilk meydana geldiği günden itibaren tüm gelişmeler medyada yer bulmaktadır. Kadına şiddet özelinde bakıldığında kamuoyunda saldırıya karşı tepkiler, siyasilerin şiddet

karşıtı söylemlerinin haberlerde işlenmesi, aynı fikri benimseyenlerin görüşlerinin medyada yer bulduğunu görmesine neden olmaktadır. Böylelikle bu olayla ilgili toplumda suskunluk sarmalı oluşmamaktadır. Ancak haber sitelerinin kullandığı dil, cinsiyet vurgusunun sık yapılması, failin ifadelerinin ayrıntılarıyla yer alması medyanın yetiştirme etkisi çerçevesinde değerlendirildiğinde, kadına şiddet haberlerinde daha özenli bir yaklaşım geliştirmesi gerektiğini göstermektedir.

BÖLÜM-IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Kadına şiddet toplumda acil olarak çözüm bekleyen sorunlar arasında yer almaktadır. Bu nedenle devlet kurumları, sivil toplum kuruluşları kadına şiddetle mücadele amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Kamuoyunu oluşturan en etkili unsurlardan biri olan medya yaptığı yayınlarla bu mücadeleye destek vermektedir. Kadına şiddetin uygulandığı olayları, siyasilerin açıklamalarını ya da sivil toplum kuruluşlarının tepkilerini milyonlara aktaran medya, toplumun yaşananlardan bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla medyanın kamuoyu oluşturma gücünden hareketle kadınlara yönelik şiddet olaylarının önlenmesinde etkin bir rol oynaması zorunludur.

Günümüzde medya, sadece gazete ve televizyonlar ile değil internet üzerinden de kamuoyu oluşturmada etkindir. İnternet haber siteleri, diğer kitle iletişim araçlarına göre daha fazla kullanılmaktadır. Bu bağlamda, internet haber sitelerinin de gazete, radyo ve televizyonlarla birlikte kadına yönelik şiddetle mücadelede daha etkin ve sağlıklı bir rol alması gerekmektedir.

Bu çalışmada, tanımadığı bir kişi tarafından giyim tarzı nedeniyle otobüste saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi'nin yaşadığı olay seçilmiş ve bu olay örneğinde kadına yönelik şiddet haberlerinin ne şekilde oluşturulduğu irdelenmiştir. Türkiye'de internette en çok ziyaret edilen dört internet haber sitesinin saldırıyı nasıl işledikleri ve saldırı sonrasında yaşanan gelişmeleri nasıl haberleştirdikleri incelenmiştir. Kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerin ele alınış biçimine eleştirel çözümlemelerle bakmak amacıyla çalışma yöntemi olarak Eleştirel Söylem Analizi kullanılmıştır.

Çalışmanın amacı; medyanın kamuoyu oluşturma gücünü etkili kullandığında kadına şiddetin önlenmesine yönelik kamuoyunda bir bilinç yaratılmasını sağlayabileceğini göstermek, kitlelere ulaşan internet haber sitelerindeki haberlerin kadına şiddetle mücadelede etkin bir rol oynayıp oynamadığını, haberlerde kullanılan dil, görsel ve içerik çerçevesinde Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırı üzerinden incelemek olarak belirlenmiştir.

Buna göre; çalışmanın birinci bölümünde, hayatın her alanında karşılaşılan bir davranış olan şiddet kavramı çerçevesinde, kişilerarası şiddet türü olan kadına yönelik fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik olmak üzere şiddet uygulandığı anlatılmıştır. Kadına yönelik şiddetin insan haklarına aykırı olduğu ve kadına zarar veren her türlü eylemin şiddet kapsamına girdiği ifade edilmiştir. Türkiye'den seçilmiş istatistiklere yer verilen araştırma, kadına yönelik şiddetin engellenemediğini ortaya koymaktadır. İkinci Bölümde medya kavramına ilişkin genel

bir çerçeve çizilerek, medyanın etkilerine yönelik kuramsal yaklaşımlara yer verilmiştir. Medyanın gündem belirleme işlevi ışığında, medya gündemi, kamu gündemi ve siyasi gündem etkileşimi, kamuoyu-medya ilişkisi çerçevesinde, kamuoyu oluşturmada medyanın gücü incelenmiş, kadına şiddete yönelik medyanın tutumu ve haberlerdeki sorunlara yönelik bir çerçeve çizilmiştir. Üçüncü Bölümde kullanıcı sayısı dört milyon ve üzeri olan internet haber sitelerinde, Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırının konu edildiği ve en fazla yer bulduğu 16-19 Eylül 2016 tarihlerindeki haberler ele alınmış ve analiz yapılmıştır.

Yapılan analiz sonucunda, haber metinlerinde şiddete maruz kalan Terzi'nin ad ve soyadının, çoğunlukla açık olarak, bazen baş harfleri ile kısaltılarak, bazen de adı açık, soyadının baş harfleriyle yazıldığı görülmektedir. Bu durum, haber sitesinin editör ve muhabirlerinin haber kurgulanmasında belli bir politika belirlemediğini göstermektedir.

Haber sitelerindeki haberlerde, şiddete maruz kalan kadının adı ve soyadının açık olarak yazılmasının kamu yararı açısından bir değeri olmamakta ve kadının mahremiyeti açısından hassasiyet gösterilmemektedir.

Başlıklar, haber girişleri ve metinlerdeki cinsiyeti belirten ifadeler, haberdeki şiddet gerçeğinin önüne geçmektedir. Cinsiyet vurgusu, ataerkil rejimi destekler nitelikte ve kadının aleyhine bir dil kullanıldığının göstergesidir. Haber sitelerinin kullandığı dil, cinsiyet vurgusunun sık yapılması, failin ifadelerinin ayrıntılarıyla yer alması medyanın yetiştirme etkisi çerçevesinde değerlendirildiğinde, kadına şiddet haberlerinde daha özenli bir yaklaşım geliştirmesi gerektiğini göstermektedir. Medyadaki mesajların sürekli yinelenmesi, mesajların bireyler üzerindeki etkisinin artmasına neden olmaktadır. Örnek olaya ilişkin incelenen haber içeriklerinde tekrarlar olduğu, ancak içeriklerin her zaman şiddeti önlemeye yönelik izlenmesi gereken politikalara hedeflenmediği, olayın ayrıntıları ya da failin ifadelerinin tekrar edildiği görülmektedir.

Haber başlık ve girişlerinde, şiddeti uygulayan kişinin olayı neden gerçekleştirdiği ile ilgili kendi ifadesinden alıntılar yer almaktadır. Ayrıca saldırıyı dini gerekçelere bağlayan failin ifadeleri, haber metinlerinde ahlaki yorumlara dayanak oluşturabilecek şekilde verilmektedir. Bu tarz haber anlatımlarında şiddet olayı, okuyucuya failin gözünden ve tek taraflı sunulmaktadır. Haber başlıkları ve girişlerinde okuyucunun ilgisini çekmek amacıyla klişe ifadeler kullanılmakta; ancak bu ifadeler şiddet olayının değerini düşürmektedir.

Haberin ilgisini artırmak ve daha fazla ayrıntı vermek amacıyla şiddet uygulayan kişinin soruşturmadaki ifadeleri ve basına yaptığı açıklamaları, olayın diğer tarafının ifadelerinden daha fazla yer almaktadır. Bu da okurun olaya failin gözünden bakmasını zorunlu kılmaktadır.

Haber metnindeki ifadelerde, şiddeti uygulayan kişinin akıl sağlığı ve işsiz olmasıyla ilgili bilgiler verilmesi, şiddet suçuna gerekçe oluşturulması sonucunu beraberinde getirmektedir.

Haberlerde sivil toplum kuruluşları ve siyasi partilerin görüşlerine yer verilmesi, şiddeti kınayan, protesto ve açıklamaların ayrıntılarıyla yer alması, kadına yönelik şiddetin toplumsal bir sorun olarak görülmesini sağlamaktadır. Kamuoyu tepkilerinin ve siyasilerin şiddet karşıtı söylemlerinin haberlerde işlenmesi, kadına yönelik şiddete karşı olan insanların kendi görüşleri ile benzer görüşlerin medyada yer bulduğunu görmesine neden olmaktadır. Toplum, şiddete tepki göstermek için protesto eylemlerine katılmaktadır. Böylelikle bu olayla ilgili toplumda suskunluk sarmalı içine girilmediği görülmektedir.

Kadına yönelik şiddet haberlerinde, olayla ilgili yer ve kurum isimlerinin, varsa video görüntülerinin, fotoğrafların, görgü tanıklarının ifadelerinin yer alması haberin inandırıcılığını artırmakta ve böylece kadına yönelik şiddetle mücadeleye hizmet etmektedir. Ancak haber metninin tamamlayıcısı fotoğraf ve görüntü seçimlerinde, okuru ana olaydan uzaklaştıracak ayrıntılara dikkat edilmediği görülmektedir. Görsel materyalin haberdeki gerçekliğin önüne geçmemesi ve şiddetin normal karşılanmasına engel olunması gerekmektedir. Ayrıca bu durum kadına şiddet olayına magazinsel bir bakışa neden olmaktadır. Şiddet uygulayan kişinin haberde yer alan bir fotoğraftaki yüz ifadesinin, kamuoyunda tepkilere neden olduğu göz önüne alındığında görsel materyalin haber değerine etkisi görülmektedir. Örnek olayla ilgili ilk yapılan haberlerde tüm medya kuruluşlarının Ayşegül Terzi'nin bir asansörün aynasından kendisini çektiği fotoğrafı kullanılmıştır. Fotoğrafta Terzi'nin üzerinde mini bir etek vardır; ancak bu fotoğrafın haber metnine bir katkısı bulunmamaktadır.

Haberlerde, olayla ilgili siyasi gündem, medya gündemi ve kamu gündeminin birbirinden etkilenerken geliştiği görülmektedir. Ayşegül Terzi'ye yapılan saldırı medyaya yansdıktan sonra konu kamu gündeminde yer almış, kamuoyundaki tepkilerin sonrasında siyasiler konuyla ilgili açıklamalar yapmış ve konu siyasi gündeme yansımış, medyanın siyasilerin açıklamalarına yer vermesiyle gündem, siyasi bakış bağlamında şekillenmiştir. Bu da siyasi gündem, kamu gündemi ve medya gündemi arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Siyasi gündemin kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin açıklamalar çerçevesinde şekillenmesi, medya gündeminde bu açıklamaların yer alması ve kitlelerin verilen mesajlardan haberdar olması, kadına yönelik şiddetle mücadelede medya gücünün önemini göstermektedir.

Medya bu olayı gündemine alarak öne çıkarmaktadır. Haber sitelerinin gündem belirlerken birbirlerinden etkilendikleri, benzer ayrıntıları öne çıkardıkları, siyasilerin açıklamaları özelinde çerçeveleme yaptıkları, bu açıklamalar doğrultusunda gündemi

oluşturdukları gözlenmektedir. Haber sitelerinin ortak bir gündem belirlemesi daha fazla kitlenin olaydan ve öne çıkarılan gelişmelerden haberdar olması sonucunu beraberinde getirmektedir.

Kadına şiddet haberlerinin yazımında, medya profesyonelleri şiddetin engellenmesine ilişkin kamuoyu oluşumuna nasıl katkı verebileceğini düşünerek hareket etmelidir. Herhangi bir şiddet olayı haberleştirilirken özenli ve tutarlı bir dil kullanılmalıdır. Haberciliğin temel kuralı olan “Kim? Nerede? Ne zaman? Nasıl? Neden? Ne?” sorularının yanıtları aranarak yazılması, bu tür haberlerde okuyucunun olayın neden ve nasıl gerçekleştiğine odaklanmasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda, elde edilen sonuçlarla bağlantılı olarak kadına şiddetle ilgili haberlerin yazımına yönelik bazı öneriler geliştirilmiş ve aşağıdaki paragraflarda ifade edilmiştir.

Kadına şiddetle mücadelede en etkili araçlardan biri olan medyanın kamuoyu oluşturma gücü göz önünde bulundurulduğunda, haberleri yazan medya profesyonellerinin bu bilinçle sorumluluklarına özen göstererek, yazdıkları metinlerin kitleler tarafından okunacağını ve yol göstereceğinin farkında olarak hareket etmesi gerekmektedir.

Haberler yazılırken dikkat edilmesi gerekenlerden biri; şiddet görenin mahremiyetidir. Bu nedenle kamu yararı olmadığı sürece kimlik bilgileri açık bir şekilde yazılmamalı; adresi, mesleği, çalıştığı yer ifşa edilmemelidir. Bu bilgilerin yazılması için kişiden onay alınmalıdır. Örnek olayda yapılan incelemede medyanın konuyu gündemine alarak, şiddete karşı kamuoyu oluşmasını sağladığı görülmüştür. Ancak konunun ses getirmesiyle birlikte, haberlerde yinelenen mesajlar, failin şiddeti meşrulaştırmaya yönelik ifadeleri ya da olayın ayrıntıları değil; şiddetle mücadele yöntemi olmalı, magazinsel unsurlardan kaçınılmalıdır.

Şiddet gören kişiyle ilgili cinsiyetçi söylemlerden uzak durulmalıdır. Cinsiyeti ön plana çıkaran başlıklar atılmamalıdır. Şiddet görenin cinsiyetine odaklanan başlık ve içerikler ataerkil sistemi destekler niteliktedir. Unutulmamalıdır ki ortada bir şiddet vardır ve burada ne olursa olsun bir kişinin yaşam hakkına müdahale, kişilik haklarına saldırı söz konusudur. Bu nedenle uygulanan şiddeti haklı göstermeye yarayacak bahanelere haberlerde yer verilmemelidir. Olayın neden ve nasıl gerçekleştiğine ilişkin ayrıntılar işlenmemelidir. Özellikle failerin ifadelerine yer verilmesi, okuyucunun bir süre sonra olayı failin gözünden görmesine neden olacağından bu tür ayrıntılar haberlerde yazılmamalıdır.

Medya profesyonellerinin, fotoğraf seçiminde daha özenli olması, şiddet gören kişiyle ilgili kullanılan görsellerde haberin içeriğine yönelik katkısını sorgulaması gerekmektedir. Şiddete uğrayan kişinin medya eliyle daha fazla mağdur edilmesine neden olacak görseller

kullanılmamalı, mutlaka kullanılması gerekiyorsa şiddet gören kişinin yüzü buzlanarak verilmelidir.

Kadına şiddetle ilgili haber içeriklerinde, yargı sürecinde yaşananlar, uzman görüşleri, devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının şiddetle mücadelesi, şiddet gören kişilerin yapması gerekenler hakkında bilgiler, şiddet önleme mekanizmalarına ilişkin ayrıntılar olmalı; okuyucuda şiddetin engellenmesi gerektiğine yönelik bir bilinç oluşturulması amaçlanmalıdır.

Okuyucu, kadına şiddetle mücadele edilmesi gerektiği yönünde mesajlar alarak haberi okumalıdır. Haber içeriklerinde şiddet özendirilmemeli, şiddetin ayrıntılı tarifi yapılarak yol gösterilmemeli, şiddetin engellenmesi gerektiği yönünde okuyucunun zihninde bir algı oluşması amaçlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akıllıoğlu, Tekin.1991. Kamu Yararı Kavramı Üzerine Düşünceler. Amme İdaresi Dergisi, C.24, Sayı:2. Ankara.
- Anık, Cengiz. 1994.Kamuoyunu Oluşturan Araçlar. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Sayı:1-2.
- Atabek, Nejdett.2002.Kamuoyu, Medya ve Demokrasi. Kurgu Dergisi, Sayı:19.
- Bakırcı, Kadriye.2015.İstanbul Sözleşmesi.Ankara Barosu Dergisi.Sayı:4.
- Bektaş, Arsev.2013. Kamuoyu, İletişim, Demokrasi. Dördüncü Baskı, Bağlam Yayınları,İstanbul.
- Benedict, Helen.1992.Virgin or Vamp:How the Press Covers Sex Crimes. New York:Oxford University Press. Aktaran: Dursun, Çiler. 2010. Kadına yönelik şiddet karşısında haber etiği. Fe Dergi 2, sayı:1,s:23.
- Burton,Graeme.2008.Çev:Nefin Dinç.Görünenden Fazlası.Yeni Alan Yayıncılık.
- Collins,Randall.2012."Entering And The Leaving The Tunnel Of Violence:Micro-Sociological Dynamics of Emotional Entrainment in Violent Interactions",Current Sociology,Sayı 61(2), S.132-151
- Devran,Yusuf .2010.Medya Söylem İdeoloji, Başlık Yayınları,İstanbul.
- Dewey, John.2008. Middle Works 1899-1924: Volume 10, USA: Southern Illinois University Press. Aktaran. Dursun, Yücel.2011. Şiddetin İzini Sürmek: Şiddet Nedir? Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi.Sayı:12.S:5
- Dursun, Çiler.2010. Kadına yönelik şiddet karşısında haber etiği. Fe Dergi 2, sayı:1: 19-32.
- Dursun, Yücel. 2011. Şiddetin İzini Sürmek: Şiddet Nedir?. Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı:12.S: 1-18.
- Erten, Yavuz;Ardalı, Cahit.1996. Saldırganlık Şiddet ve Terörün Psikososyal Yapıları. Cogito. Sayı:6-7. S: 143
- Işık, Metin. 2007. Dünya ve Türkiye Bağlamında Kitle İletişim Sistemleri, Eğitim Kitabevi Yayınları,Konya.

İrvan, Süleyman. 1997.(Der.) Noelle-Neumann, Elisabeth. Suskunluk Sarmalı Kuramı'nın Medyayı Anlamaya Katkısı, Medya, Kültür, Siyaset. Ark Yayınları, Ankara.

Kapani, Münci.2015. Politika Bilimine Giriş. Bilgi Yayınevi, Ankara.

Kılıç, Selim.2009. Kamuoyu Oluşum Sürecinde Sosyal Hareketler ve Medya. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi Cilt:2, Sayı: 2.

Kurtböke, Oktay.1986 Yazılı Basında Habercilik, Genç Gazeteciler Eğitim Semineri, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Mart, s. 50.

Laughey, Dan.2010.Medya Çalışmaları. Kalkedon Yayınları. İkinci Baskı.

Lippmann, Walter.1965.Public Opinion. New York Free Press.S:4-18. Aktaran Atabek, Nejd.1998Gündem Belirleme Yaklaşımı. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Sayı:7

Mutlu, Erol.2012.İletişim Sözlüğü Altıncı Baskı, Sofos Yayınları, Ankara.

Nalçaoğlu, Halil. 2005."Medya ve Toplum İlişisini Anlamak Üzerine Bir Çerçeve" Alankuş, Sevda (der).Habercinin El Kitabı Medya ve Toplum İçinde, IPS İletişim Vakfı Yayınları.

Özer Ömer. 2011. Haber Söylem İdeoloji. Literatürk Yayınları, Konya

Özer, Ömer.2001. Haber Söylem İdeoloji: Eleştirel Haber Çözümlemeleri, Literatürk Yayınevi, Konya.

Poyraz, Bedriye.2002. Haber ve Haber Programlarında İdeoloji ve Gerçeklik. ÜtopyaYayınları, Ankara.

Sözen Yavuz, Edibe.2014. Söylem -Belirsizlik, Mübadele, Bilgi/Güç ve Refleksitive, Birleşik Yayınevi, Ankara

Temizel, Handan.2000. Kamuoyu Kuramları ve Kamuoyu Oluşumunda Kitle İletişim Araçları. SÜ İİBF Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti.2016.Kadın ve Medya Toplumsal Cinsiyet Eşitlikçi Haber Kılavuzu. İstanbul.

Ünsal, Artun.1996. Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi. Cogito. Sayı:6-7.

Van Dijk, T. 2015. Critical discourse analysis. Tannen, D. Schiffrin, D. & Hamilton, E., H. Hamilton (Ed.), In The Handbook of Discourse Analysis. (352-372). Oxford: Blackwell Publishing.

Van Dijk,T. 1988b. News Analysis Case Studies Of International and National News In Tthe Press University Of Amsterdam Lawrence Erlbaum Associates, Publishers 1988 Hillsdale, New Jersey Hove and London

Van Dijk, T. 1998a. "Opinion and Ideologies in the Press." Approaches to Media Discourse içinde. Der. Allan Bell ve Peter Garrett. Oxford: Blackwell Publishers.

Van Dijk,T.1991. Media contents The interdisciplinary study of news as discourse, K. Bruhn-Jensen & N. Jankowski (Eds.), Handbook of Qualitative Methods in Mass Communication Research. (pp. 108-120). London: Routledge.

Yaşın, Cem.2008."Gündem Belirleme Kuram ve Araştırmalarının Tarihsel Gelişimi",Gündem Belirleme Kuram ve Araştırmaları. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.Cilt:5.Sayı:7 Ankara.

Yaylagül, Levent.2014. Kitle İletişim Kuramları – Egemen ve Eleştirel Kuramlar.Dipnot Yayınları,Ankara.

Yüksel,Erkan. Cangöz İncilay. Özer,Ömer. Uzun Ruhdan. Dağtaş,Banu. Erdoğan,İrfan. 2013 İletişim Kuramları. Editör:Yüksel,Erkan. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Birinci Baskı.

İNTERNET KAYNAKLARI

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.2012.

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a9758369dc31550b3ac56/ailenin_korunmasi_ve_kadina_karsi_siddetin_onlenmesine_dair_kanun.pdf> 01Ekim2017

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.2012.

<<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-16.htm>> 06Ekim2017

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı.

<<http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f94f369dc31d48e42de7/ASPB%202013-2017%20strateji%20planı.pdf>>06Ekim2017

Altekin, S.2013.Şiddet Nedir? Doku Bireysel ve Kurumsal Danışmanlık Merkezi.<<http://www.dokudanismanlik.com/makaleler-siddet-nedir.php>> 12Eylül2017

Aral, Ayşe.2016. Kadına Şiddet Haberleri Şiddeti Normalleştiriyor. Hürriyet Gazetesi.<<http://www.hurriyet.com.tr/kadina-siddet-haberleri-siddeti-normallestiriyor-40059032>> 07Ekim2017

BASIN KONSEYİ

<<http://basinkonseyi.org.tr/basin-meslek-ilkeleri/>> 11Ekim2017

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ

<<http://www.cgd.org.tr/index.php?Did=242&Page=1>> 11Ekim2017

Çelenk Sevilay. 2010. ed.Çaplı, Bülent ve Tuncel, Hakan. Televizyon Haberciliğinde Etik Kadınların Medyada Temsili ve Etik Sorunlar. Ankara<http://fbemoodle.emu.edu.tr/pluginfile.php/39390/mod_resource/content/1/Kadinlarin%20medyada%20temsili%20ve%20etik%20sorunlar.pdf>

Esin, Çiğdem. 2003. Türkiye’de Kadın Kuruluşları ve Etkinlik Alanları

<http://www.thb.hacettepe.edu.tr/arsiv/2003/sayi_2/baslik2.pdf>07Ekim2017

Eyrek, Aysun. 2014. Medyada Kadın ve Kadına Yönelik Şiddetin Temsili.<<http://www.yeniduzen.com/medyada-kadin-ve-kadina-yonelik-siddetin-temsili-81976h.htm>>07Ekim2017

FİLMOR

<<http://www.filmor.org.tr/basin/339-kadin-cinayetleri-onlenebilir-kampanya-kitap>>14Ekim2017

Gürgen, Haluk. 2012. Kadına Şiddetin Medyadaki Yeri

<<http://www.bahcesehir.edu.tr/icerik/1324-kadina-siddetin-medyadaki-yeri>>07Ekim2017

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu

< <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/haberler/1648/istanbul-sozlesmesi-metni>>
07Eylül2017

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu 2016 Raporu.

<<https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/2786/kadin-cinayetlerini-durduracagiz-platformu-2016-yili-raporu>>01Ekim2017

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.2008. Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması.

< <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kadininstatusu/tdvaw/anasayfa.htm> >06Eylül2017

Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü.2014.Kadın ve Medya. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2014-2018 Yılları İçin Güncelleme Çalışması: Ankara.

<<https://kadininstatusu.aile.gov.tr/haberler/toplumsal-cinsiyet-esitligi-ulusal-eylem-plani-20142018> > 06Eylül2017

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. 2016. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020.Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.Ankara.

<<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kadininstatusu/tdvaw/anasayfa.htm>.>06Eylül2017

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu 2017 Mayıs Raporu.

<<https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/>>07Ekim2017

Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği

<<http://www.kadinininsanhaklari.org/kadinin-insan-haklari/yasalardaki-haklarimiz/uluslararası-sozlesmelerde-kadinin-insan-haklari/kadina-yonelik-siddet-ve-aile-ici-siddetin-onlenmesi-ve-bunlarla-mucadeleye-iliskin-avrupa-konseyi-sozlesmesi-istanbul-sozlesmesi-2/>>07Eylül2017

Keane, John.1989.Democracy and Dictatorship:The Nature and Limits of State Power,Norberto Bobbio.Polit Press:UK. Aktaran. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM).2008.Kadın Odaklı Sivil Toplum Kuruluşları ve Medya.

<<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a8e0b369dc31550b3ac30/02%20kadin%20odakli%20sivil%20toplum%20kuruluslari%20ve%20medya.pdf>> 07Ekim2017

KSGM 1995. Eylem Platformu ve Pekin Deklarasyonu, Dördüncü Dünya Kadın Konferansı Pekin-Çin, 4-5 Eylül 1995, Ankara.

<<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/pekin.pdf>> 26Nisan2018

Medya Cinsiyetçiliğine Son. 2008. Medya İzleme Grubu (MEDİZ).

Film Mor-Medya Kılavuzu.<<http://www.filmmor.org/tr/kadin-cinayetleri-onlenebilir/210-medya-kilavuzu>> 14Ekim2017

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. 2014. İstanbul Sözleşmesi Bugün Yürürlüğe Girdi.

<<https://www.morcati.org.tr/tr/266-istanbul-sozlesmesi-bugun-yururluge-girdi>> 02Ekim2017

Saraç, Osman. Kamu Yararı Kavramı. Maliye Dergisi

<https://dergiler.sgb.gov.tr/calismalar/maliye_dergisi/yayinlar/md/md139/O.%20SARAC.pdf> 15Mart2017

Tokgöz, Oya. Kitle İletişim Araçlarının İstenilmeden Öğrenilen Rolü ve Önemi <eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/download/5783/1910> 06Haziran2017

TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ “kamu” <<http://www.tdk.gov.tr>> 18Mayıs2017

TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ ”kamuoyu” “oy” ”kamu yararı” <www.tdk.gov.tr> 16Mart2017

Türkiye Barolar Birliği

<<http://www.barobirlik.org.tr/dosyalar/duyurular/tubakkom/avrupakonseyiistanbulsozlesmesi.pdf>> 07Eylül2017

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ

<<http://www.tgc.org.tr/bildirge.html>> 11Ekim2017

Türk Ünitersiteli Kadınlar Derneği. Kadın Cinayetleri Acil Eylem Planı.

<http://www.tukd.org.tr/wp-content/uploads/2016/01/20151221KC_EylemPlani.pdf> 14Ekim2017

UmutVakfi2014

<http://www.umut.org.tr/UserFiles/Files/Document/document_975ffcf18c7243b9b9329c031948606a.pdf> 01Ekim2017

Wikipedia <https://en.wikipedia.org/wiki/Harold_Lasswell> 04.Nisan.2017

World Health Organization, 2002. Editör: Etienne G. Krug, Linda L. Dahlberg, James A. Mercy,Anthony B. Zwi and Rafael Lozano.World Report on Violence and Health. Geneva.

<http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/>02.Ağustos.2017

World Health Organization.2013. Violence against women.

<[http:// www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/](http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/)> 06Eylül2017

Zabcı,Filiz..Kamu Yararı Üzerine Bir Değerlendirme.

<http://www.academia.edu/10087006/Kamu_Yarar%C4%B1_%C3%9Czerine_Bir_De%C4%9Ferlendirme> 23Nisan2017

EK
İNCELENEN HABERLER
EK 1
MİLLİYET HABER SİTESİ

1 NUMARALI HABER⁵⁰

16.09.2016 11:19

Genç hemşire şort giydi diye otobüste saldırıya uğradı

İstanbul Maslak'ta 23 yaşındaki bir hemşire şort giydi diye otobüste saldırıya uğradı. Güvenlik kameralarına da yansıyan olayda yüzünden yaralanan hemşirenin anlattıkları dehşete düşürdü.

Show TV'de yer alan habere göre, olay İstanbul Maslak'ta bayramın birinci günü meydana geldi. 23 yaşındaki hemşire A.T, evine gitmek üzere belediye otobüsüne bindi. Otobüsün arka tarafında ayakta duran genç kıza bir süre sonra yolculardan biri sözle sataştı. Kimliği belirsiz şahıs, 'Şort giyenler ölmeli' diye bağırdıktan sonra genç kadının yüzüne tekme attı. Saldırgan 'Sen şeytansın' diye bağırmaya devam ederken, genç kız yüzünden yaralandı.

2 NUMARALI HABER⁵¹

17.09.2016 22:12

AA

Tekmeci saldırgan yakalandı!

İstanbul'da halk otobüsünde yolculuk eden bir kadına hakaret edip yüzüne tekme attıktan sonra kıyaplara karışan saldırgan yakalandı. Abdullah Ç. adlı saldırganın ilk ifadesinde "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" dediği öne sürüldü.

⁵⁰ <http://www.milliyet.com.tr/genc-hemsire-sort-giydi-diye-gundem-2311784/>

⁵¹ <http://www.milliyet.com.tr/tekmeci-saldirgan-yakalandi--gundem-2312470/>

Hemşire Ayşegül Terzi'nin 12 Eylül Pazartesi günü Alemdağ Polis Merkezi'ne giderek bir erkek şahsın aniden yüzüne tekme attığını belirtip şikayette bulunması üzerine çalışma başlatan Asayiş Şube Müdürlüğü ekipleri, otobüsteki güvenlik kamera kayıtlarını inceledi. İnceleme sonucu, şüphelinin Abdullah Ç. (35) olduğunu belirlendi.

Cinayet Büro Amirliği ekipleri, Üsküdar'da güvenlik görevlisi olarak çalışan Abdullah Ç'yı gözaltına aldı. Şüphelinin ağabeyinin, emniyet yetkililerine "Kardeşim şizofren, doktorlar tedavi olması gerektiğini söyledi, ancak o kabul etmedi" dediği öğrenildi. Abdullah Ç'nin hemşire Terzi'ye tekme attığını kabul ettiği belirtildi. Ayşegül Terzi'nin şort giydiği için darbedildiği ileri sürülmüştü.

PİŞMAN OLACAK BİR ŞEY YOK

Saldırıyı gerçekleştirdiği belirtilen 35 yaşındaki zanlı A.Ç., sorgulanmak üzere Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirildi. Basın mensuplarının “Saldırıyı siz mi gerçekleştirdiniz, pişman mısınız?” şeklindeki soruları üzerine A.Ç. “Her şeyin izahı var. Pişman olacak bir durum yok, saldırı yok” dedi.

'ŞORT ORTAMA UYGUN DEĞİLDİ'

Abdullah Ç'nin ilk ifadesinde, "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" dediği öne sürüldü.

'BUGÜN BENİM BAYRAMIM'

Çekmeköy'de, belediye otobüsünde bir kişi tarafından darbedilen hemşire Ayşegül Terzi, gözaltına alınan şüpheliyi teşhis etti. Gayrettepe'deki Asayiş Şube Müdürlüğünde şüpheliyi teşhis eden Ayşegül Terzi, gazetecilere yaptığı açıklada, şüphelinin yakalanmasından mutluluk duyduğunu belirterek, "Şüpheli yakalandığı için çok mutluyum. O gün bana bayramı yaşatmadı, bugün benim bayramım." dedi.

Olay anında otobüste bulunan ve kendisine yardımcı olan Mahir Kır'a duyarlılığı için teşekkür eden Terzi, "Otobüste, beni tanımadığı halde bana yardımcı oldu. Bana yardım eden tek kişi. Kendisine çok teşekkür ediyorum." diye konuştu.

Mahir Kır da vatandaşlık görevini yaptığını dile getirerek, "Emniyette şüpheliyi bize gösterdiler. Ben de daha önceden yüzünü gördüğüm için tandım, teşhis ettim." dedi. Baba Temel Terzi ise "Şüphelinin yakalandığı için ben de çok mutluyum. Adaletin yerini bulacağına inanıyorum. Emniyet teşkilatından, bize yardımcı olan herkesten Allah razı olsun." diye konuştu.

Cinayet Büro Amirliği ekiplerince gözaltına alınan Abdullah Ç'nin emniyetteki işlemleri sürüyor.

3 NUMARALI HABER⁵²

GENÇ HEMŞİREYE OTOBÜSTE SALDIRI GÜVENLİK KAMERASINDA

IHA

Sarıyer'de hemşire Ayşegül Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğramış, saldırgan dün akşam yakalanmıştı. O anlar ise güvenlik kameralarına yansıdı.

Maslak'ta 12 Eylül günü gerçekleşen olayda otobüste yolculuk yapan hemşire Ayşegül Terzi,

⁵² <http://www.milliyet.com.tr/genc-hemsireye-otobuste-saldiri-guvenlik-istanbul-yerelhaber-1556271/>

bir erkeğin saldırısına uğramıştı. Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirlemiş, şizofreni olduğu iddia edilen zanlı A.Ç. gözaltına alınarak, Gayrettepe Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilmişti. O anlara ait görüntüler ise güvenlik kameralarına yansdı. Görüntülerde zanlı A.Ç. otobüse biniyor. Ardından otobüsün arkasına doğru ilerleyen A.Ç. birden genç kıza tekme atıyor. Otobüste olan vatandaşlar ise şaşkın bakışlarla olayı izlerken, bazıları öne doğru kaçıyor.

4 NUMARALI HABER⁵³

HEMŞİREYE SALDIRAN ZANLI ADLİYEYE SEVK EDİLDİ

18.09.2016 13:23

İSTANBUL (İHA)

İstanbul Çekmeköy'de belediye otobüsünde yolculuk yapan bir hemşireye şort giydiği için tekme atan saldırgan A.Ç, emniyetteki işlemlerinin tamamlanmasının ardından adliyeye sevk edildi. Zanlı adliyedeki işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Emniyetten çıkışta basın mensuplarının sorularına A.Ç., "Her şey kontrolüm altında" diyerek cevapladı.

Otobüs içinde hemşire Ayşegül Terzi'ye tekme atarak darp eden zanlı dün akşam saatlerinde polis tarafından yakalanmıştı. Zanlı A.Ç. Gayrettepe Asayiş Şube Müdürlüğü'nde yapılan sorgusunun ardından bugün öğle saatlerinde Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na sevk edildi. Basın mensuplarının emniyetten çıkışında "Neden yaptın" diye sorması üzerine A.Ç., "Her şey kontrolüm altında. Her şey yolunda. Sıkıntı yok. Gerektiği zaman açıklamayı yapacağım. Ben vandalların saldırısına uğradım" diye cevap verdi.

Hemşire Ayşegül Terzi'ye otobüste tekme atarak darp eden A.Ç. savcılık sorgusunun ardından serbest bırakıldı.

⁵³ <http://www.milliyet.com.tr/hemsireye-saldiran-zanli-adliye-gundem-2312729/>

"DEVLET BUNLARI CEZALANDIRMALI"

Abdullah Çakıroğlu, emniyetteki işlemlerinin ardından öğle saatlerinde Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na getirildi. Olaya ilişkin nöbetçi savcılıkta ifade veren Çakıroğlu'nun, "Ben vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediğim insanları döverim. Devlet bunlara ceza vermiyor. Devlet bunları cezalandırmalı" dediği öğrenildi.

3 KEZ YATILI TEDAVİ GÖRDÜ

Öte yandan Çakıroğlu'nun 'Bipolar duygu durum bozukluğu' adlı akıl hastalığı nedeni ile Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 15 gün yatılı tedavi gördüğü, yakınlarının isteği üzerine olaydan kısa bir süre önce hastaneden taburcu edildiği öğrenildi. Daha önce de hastanede yatılı olarak 2 kez daha tedavi gördüğü öğrenilen Çakıroğlu'nun ilaç tedavisi gördüğü belirtildi.

SERBEST BIRAKILDI

Ayşegül Terzi'ye yönelik eylemde Terzi'nin çenesinde ödem oluşacak şekilde yaralandığı doktor raporlarıyla belirlenen olayda savcılık suçun niteliği yönünden Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasına karar verdi. Çakıroğlu hakkında 'Basit yaralama' suçundan işlem yapılırken, suçun tutuklanmayı gerektirir katolog bir suç olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldığı da kaydedildi.

5 NUMARALI HABER⁵⁴

Şort tekmesine yakalama kararı

19.09.2016 02:30

DAMLA GÜLER, ÇİĞDEM YILMAZ İstanbul

Otobüste bir kadına şort giydiği için tekmeyle saldıran Çakıroğlu gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldı. Daha sonra saldırgan için 'Halkı düşmanlığa teşvik etmek' suçlamasıyla yakalama kararı çıkarıldı

⁵⁴ <http://www.milliyet.com.tr/sort-tekmesine-yakalama-karari-gundem-2312914/>

Bayramın ilk günü İstanbul Çekmeköy'deki ailesinin yanına giden hemşire Ayşegül Terzi, bindiği otobüste şort giydiği için saldırıya uğradı. Aracın demirine tutunarak Terzi'nin yüzüne uçan tekme atan saldırgan Terzi'nin bayılmasına sebep oldu.

'Döverim' dedi

Kayıplara karışan saldırgan Abdullah Çakıroğlu önceki gece yakalanarak gözaltına alındı. Çakıroğlu'nun ifadesinde, "Psikolojik tedavi görüyorum. Bir anda istem dışı tekme attım" dediği öğrenildi. Emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen saldırgan emniyetten çıkarıldığı sırada, "Vandalların saldırısına uğradım, 20 solcu terörist saldırdı. Her şey İslam hukukuna göre oldu" dedi.

Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na sevk edilen saldırgan Çakıroğlu'nun, nöbetçi savcılığa verdiği ifadede ise "Vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediklerimi döverim" dediği öğrenildi. Ayşegül Terzi'ye yönelik eylemde Terzi'nin çenesinde ödem oluşacak şekilde yaralandığı doktor raporlarıyla belirlenen olayda savcılık, suçun niteliği yönünden Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasına karar verdi. Çakıroğlu serbest kaldıktan bir kaç saat sonra savcılık "Halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek" suçlamasıyla saldırgan hakkında tekrar yakalama kararı verdi.

Saldırının yakalanmasının ardından teşhis için emniyete giden Ayşegül Terzi emniyet çıkışında gazetecilere, "Bulunduğu için çok mutluyum. Bugün benim bayramım" demişti.

'Tüm kadınlar için bir tehdit'

Saldırının serbest bırakılması tepkilere neden oldu. Saldırılı protesto için dün Galastaray Meydanı'nda eylem düzenleyen Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, saldırganın

tutuklanmamasını kınadı. Cinayetlerini Durduracağız Platformu adına basın açıklamasını okuyan Fidan Ateşselim “Şort giyen kadınlar ölmeli diyen Çakıroğlu’nun serbest bırakılması tüm kadınlar için bir tehdittir.” Dedi.

6 NUMARALI HABER⁵⁵

19.09.2016 13:35

Hemşireye tekme atan saldırgan tutuklandı

Çekmeköy’de, belediye otobüsünde bir hemşireyi darbettiği iddiasıyla savcılıkça serbest bırakılmasının ardından yeniden gözaltına alınan Abdullah Çakıroğlu, çıkarıldığı Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğince "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ile "inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarından tutuklandı.

Otobüste hemşire Ayşegül Terzi’nin yüzüne tekme attığı iddiasıyla Asayiş Şube Müdürlüğü ekiplerince dün yeniden gözaltına alınan ve ardından Anadolu Adliyesine sevk edilen Çakıroğlu’nun hakimlik sorgusu tamamlandı.

Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği, Abdullah Çakıroğlu’nun "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ile "inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarından tutuklanmasına karar verdi.

HÜKÜMETTEN İLK AÇIKLAMA

Bakanlar Kurulu’nun ardından açıklama yapan Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli, İstanbul’da bir hemşirenin otobüste yolculuk yaparken, şort giydiği için saldırıya uğramasıyla ilgili "Vahim bir hadise. En kararlı şekilde üzerine gidilmesi gerekiyor. Buna benzer hadiselerde tutuklamayı zorunlu hale getirecek bir çalışma Adalet Bakanlığı’mız tarafından yapılıyor" dedi.

Olay

Hemşire Ayşegül Terzi, 12 Eylül’de Alemdağ Polis Merkezi’ne giderek bir şüphelinin otobüste aniden yüzüne tekme attığını belirtip şikayette bulunmuştu. Bu doğrultuda çalışma

⁵⁵ <http://www.milliyet.com.tr/otobuste-sort-giyen-hemshireye-gundem-2313217/>

başlatan Asayiş Şube Müdürlüğü ekipleri, otobüsün güvenlik kamera kayıtlarını inceleyerek tespit ettiği Abdullah Çakıroğlu'nu gözaltına almıştı.

Emniyetteki işlemlerinin ardından dün Anadolu Adalet Sarayı'na sevk edilen ve savcılıktaki ifadesinin ardından serbest bırakılan şüpheli hakkında, savcılığın talimatıyla "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşığılama" suçunu da işlediği gerekçesiyle yeniden gözaltı kararı çıkarılmıştı.

Savcılığın talimatı doğrultusunda çalışma başlatan Asayiş Şube Müdürlüğü Cinayet Büro Amirliği ekipleri, Abdullah Çakıroğlu'nu Çekmeköy'deki evinde gözaltına almıştı.

7 NUMARALI HABER⁵⁶

19 Eylül 2016 - 15:29

CHP KADIN KOLLARINDAN KINAMA

IHA

CHP Malatya Kadın Kolları Başkanı Güllü Tuncer, İstanbul Sarıyer’de hemşire Ayşegül Terzi’ye yapılan saldırıyı kınadı.

CHP Kadın Kolları Başkanı Tuncer, Ayşegül Terzi’ye yapılan sözlü ve fiziksel saldırıyı şiddetle kınadıklarını belirterek, “Kadını her alanda esir alan bu anlayış, bu kez otobüsün içinde kendini göstermiştir” dedi.

Cumhuriyet Halk Parti’li kadınlar olarak laiklik, çağdaşlık ve demokrasinin kendileri için vazgeçilmez olduğunu ifade eden Tuncer, “Biz inançların ve fikir özgürlüklerinin siyasete alet edilmesine karşıyız. Biz Atatürk devrimlerinin uygulayıcısı ve savunucusu kadınlar olarak, kadın-erkek eşitliği temelinde mücadelemizi sürdürmeye, başı örtülü veya açık tüm kadınlarımızın haklarını, sonuna kadar aramaya kararlıyız. Kadınların toplumda, eşit ve özgür bireyler olarak yaşamalarının önündeki her türlü engel, bizim mücadele alanımız olacaktır. Ayşegül’e atılan tekme laikliğe, özgürlüğe, insan haklarına atılan tekmedir. Adalet önünde, hak arama yolunda yalnız değilsin Ayşegül. Biz kadın erkek eşitliğinin, laik, çağdaş ve demokratik bir toplumun en temel belirleyici unsuru olduğuna inanmaya ve mücadelesini vermeye devam edeceğiz.” ifadelerine yer verdi.

⁵⁶ <http://www.milliyet.com.tr/chp-kadin-kollarindan-kinama-malatya-yerelhaber-1558016/>

EK 2
HÜRRİYET HABER SİTESİ

1 NUMARALI HABER⁵⁷

Polis hemşireyi döven caninin peşinde
17.09.2016 - 18:33

AA

Çekmeköy'de, belediye otobüsünde bir hemşireyi darbeden şüphelinin yakalanmasına çalışıldığı bildirildi.

Alınan bilgiye göre, Ayşegül Terzi, 12 Eylül Pazartesi günü Alemdağ Polis Merkezi'ne başvurdu.

Terzi, aynı gün sabah saatlerinde bindiği, plakasını bilmediği belediye otobüsünde, eşkalini hatırlayamadığı bir erkek şahsın aniden yüzüne tekme attığını belirtti.

O esnada otobüste kargaşa yaşandığını, kendisine geldiğinde hastaneye giderek darp raporu aldığını aktaran Terzi, şahıstan davacı ve şikayetçi olduğunu beyan etti.

Olayla ilgili şüpheli şahsın kimliğinin tespitine ve yakalanmasına çalışıldığı öğrenildi.

Ayşegül Terzi, saldırganın şort giydiği için kendisini darp ettiğini söylemişti.

2 NUMARALI HABER⁵⁸

Şort giydiği için genç hemşireye saldıran şüpheli emniyete getirildi
DHA

17.09.2016 - 23:02

⁵⁷ <http://www.hurriyet.com.tr/polis-hemshireyi-doven-caninin-pesinde-40225503>

⁵⁸ <http://www.hurriyet.com.tr/sort-giydigi-icin-genc-hemshireye-saldiran-suphe-40225648>

DHA

Ali AKSOYER/ İSTANBUL DHA, MASLAK'ta, bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme attığı ileri sürülen 35 yaşındaki Abdullah Ç. gözaltına alındı. Abdullah Ç'nin ilk ifadesinde, "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" dedi.

Maslak'ta 12 Eylül 2016 tarihinde hemşirelik yapan Ayşe Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğradı. Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirledi. Ardından bu akşam saatlerinde Üsküdar'da düzenledikleri operasyonda Abdullah Ç.'yi yakalayarak gözaltına aldı. Abdullah Ç. Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilerek sorguya alındı.

İşlemleri süren Abdullah Ç.'nin bir gayrimenkul şirketinde güvenlik görevlisi olarak çalıştığı, olay günü işinden çıkıp Çekmeköy'deki evine gitmek üzere otobüse bindiği anlaşıldı. Bekar ve ailesiyle yaşadığı öğrenilen Abdullah Ç'nin için "Manik Depresif" teşhisi konulduğu, ancak tedavi olmak için sevk edildiği hastaneye gitmediği iddia edildi.

Abdullah Ç'nin ilk ifadesinde, "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" dedi.

Saldırıya uğrayan Ayşe Terzi de teşhis için, şüpheli Abdullah Ç.'nin bulunduğu Asayiş Şube Müdürlüğü'ne geldi.

OLAY ANININ YENİ GÖRÜNTÜLERİ

Saldırı anı ile ilgili yeni görüntüleri ortaya çıktı. Görüntülerde, şüphelinin otobüse binmesi, otobüsün içerisinde arkaya doğru ilerlemesi, Yerinden kalkarak genç kadına tekme savurması, Otobüste yaşanan kargaşa, Genç kadının ön kapıdan otobüsten inmesi.

3 NUMARALI HABER⁵⁹

Saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi, şüpheliyi teşhis için emniyete geldi
DHA 18.09.2016 - 03:42

⁵⁹ <http://www.hurriyet.com.tr/saldiriya-ugrayan-aysegul-terzi-supheliyi-tesh-40225683>

DHA

Soner HASIRCIOĞLU / İSTANBUL, (DHA) - MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yaptığı esnada şort giydiği için saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi, şüphelinin yakalanması üzerine, teşhis için Asayiş Şube Müdürlüğü'ne geldi. Babası Temel Terzi ve görgü tanığı Mahir Kır ile birlikte gözaltına alınan şüpheliyi teşhis eden genç kadın, saldırganın yakalanmasından dolayı çok mutlu olduğunu söyledi. Çıkışta kısa bir açıklama yapan Terzi: "Bulunduğu için çok mutluyum. Bugün benim bayramım. O gün bana bayramı yaşatmadı, yaşayamadım" dedi.

Genç kadının babası Temel Terzi ise "Adaletin yerini bulacağına inanıyorum. Emniyet teşkilatına ve bize yardımcı olan herkese teşekkür ediyorum" dedi.

Şüpheli Abdullah Ç.'nin Asayiş Şube Müdürlüğü'ndeki sorgusu devam ediyor.

4 NUMARALI HABER⁶⁰

Genç hemşireye otobüste saldırı güvenlik kamerasında

Sarıyer'de hemşire Ayşegül Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğramış, saldırgan dün akşam yakalanmıştı. O anlar ise güvenlik kameralarına yansdı. Maslak'ta 12 Eylül günü gerçekleşen olayda otobüste yolculuk yapan hemşire Ayşegül Terzi, bir erkeğin saldırısına uğramıştı. Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirlemiş, şizofreni olduğu iddia edilen zanlı A.Ç gözatına alınarak, Gayrettepe Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilmişti. O anlara ait görüntüler ise güvenlik kameralarına yansdı. Görüntülerde zanlı A.Ç otobüse biniyor. Ardından otobüsün arkasına doğru ilerleyen A.Ç birden genç kıza tekme atıyor. Otobüste olan vatandaşlar ise şaşkın bakışlarla olayı izlerken, bazıları öne doğru kaçıyor.

İSTANBUL (İHA)

Sarıyer'de hemşire Ayşegül Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğramış, saldırgan dün akşam yakalanmıştı. O anlar ise güvenlik kameralarına yansdı. Maslak'ta 12 Eylül günü gerçekleşen olayda otobüste yolculuk yapan hemşire Ayşegül Terzi, bir erkeğin saldırısına uğramıştı. Olayla ilgili çalışma

⁶⁰ <http://www.hurriyet.com.tr/video/genc-hemsireye-otobuste-saldiri-guvenlik-kamerasinda-136308>

yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirlemiş, şizofreni olduğu iddia edilen zanlı A.Ç gözatına alınarak, Gayrettepe Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilmişti. O anlara ait görüntüler ise güvenlik kameralarına yansdı. Görüntülerde zanlı A.Ç otobüse biniyor. Ardından otobüsün arkasına doğru ilerleyen A.Ç birden genç kıza tekme atıyor. Otobüste olan vatandaşlar ise şaşkın bakışlarla olayı izlerken, bazıları öne doğru kaçıyor.

5 NUMARALI HABER⁶¹

5Şort giyen genç kadına tekme atan Abdullah Çakıroğlu adliyeye sevk edildi
DHA

18.09.2016 - 12:51Son Güncelleme : 18.09.2016 - 12:52

DHA

Hasan YILDIRIM -Akın ÇELİKTAŞ/İSTANBUL, (DHA) MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu polisteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildi. Çakıroğlu çıkışta tutarlı görünmeyen sözler sarfetti ; " arkadaşlar herşey kontrol altında.. sıkıntı yok gerekli izahatları yapacağım.. vandalların saldırısına uğradım.. 20 tane solcu terörist bana saldırdı.. herşey islam hukukuna göre oldu.." diye habercilere seslendi.

6 NUMARALI HABER⁶²

Hemşireye saldırıda ilginç tişört benzerliği
DHA

18.09.2016 - 14:50

⁶¹ <http://www.hurriyet.com.tr/sort-giyen-genc-kadina-tekme-atan-abdullah-caki-40225867>

⁶² <http://www.hurriyet.com.tr/hemsireye-saldirida-ilginc-tisort-benzerligi-40225963>

Ali AKSOYER /İSTANBUL, (DHA) Maslak'ta, bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu savcılıktaki ifadesinin ardından serbest bırakıldı. Bu arada polisin aramalar sırasında elde ettiği görüntülerde zanlının üzerinde "LONDON" yazılı bir tişört bulunuyordu. Zanlı Çakıroğlu'yu teşhis için emniyete gelen Ayşegül Terzi'nin de üzerinde "LONDON" yazılı tişört bulunması ilginç bir tesadüf olarak ortaya çıktı.

7 NUMARALI HABER⁶³

Genç kadını şort giydiği için otobüste onlarca kişinin gözü önünde tekmeleyen saldırganın suçu: Basit yaralama
DHA

18.09.2016 - 14:52

Arzu KAYA/İSTANBUL, (DHA) MASLAK'ta, bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu savcılıktaki ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

"DEVLET BUNLARI CEZALANDIRMALI"

Abdullah Çakıroğlu, emniyetteki işlemlerinin ardından öğle saatlerinde Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na getirildi. Olaya ilişkin nöbetçi savcılıkta ifade veren Çakıroğlu'nun, "Ben vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediğim insanları döverim. Devlet bunlara ceza vermiyor. Devlet bunları cezalandırmalı" dediği öğrenildi.

3 KEZ YATILI TEDAVİ GÖRDÜ

Öte yandan Çakıroğlu'nun 'Bipolar duygu durum bozukluğu' adlı akıl hastalığı nedeni ile Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 15 gün yatılı tedavi gördüğü, yakınlarının isteği üzerine olaydan kısa bir süre önce hastaneden taburcu edildiği öğrenildi. Daha önce de hastanede yatılı olarak 2 kez daha tedavi gördüğü öğrenilen Çakıroğlu'nun ilaç tedavisi gördüğü belirtildi.

⁶³ <http://www.hurriyet.com.tr/genc-kadini-sort-giydigi-icin-otobuste-onlarca-40225961>

SERBEST BIRAKILDI

Ayşegül Terzi'ye yönelik eylemde Terzi'nin çenesinde ödem oluşacak şekilde yaralandığı doktor raporlarıyla belirlenen olayda savcılık suçun niteliği yönünden Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasına karar verdi. Çakıroğlu hakkında 'Basit yaralama' suçundan işlem yapılırken, suçun tutuklanmayı gerektirir katolog bir suç olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldığı da kaydedildi.

8 NUMARALI HABER⁶⁴

Ayvalık'ta kadınlardan şortlu protesto

18.09.2016 - 21:24

DHA

Kadri KAYA / AYVALIK (Balıkesir), (DHA)- İSTANBUL'da bir otobüste yolculuk yaparken şort giydiği için tekmeli saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi'ye destek veren Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi, yaşanan olayı ve saldırganı şort giyerek protesto etti. ◆
Şortları ile Pazar günü saat 18.00'de Ayvalık Cumhuriyet Alanı'nda bir araya gelen Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi üyeleri, Maslak'ta geçtiğimiz günlerde hemşirelik yapan Ayşe Terzi'nin çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, bir erkeğin saldırısına uğramasını protesto etti. Kadınlar, Terzi'ye destek vermek amacıyla şort giyerken, grup adına açıklama yapan Zehra Tanrıverdi, "İstanbul'da şort giydiği için bir kadını tekmesiyle bayıltan zorba serbest. Ne garip bayram tatili boyunca gözaltındaki gazetecilerin ifadesini alacak savcı ve yargıç bulmayan adalet bu adam için çok hızlı hareket edip salıvermiş bugün. Devlet kadınları değil kadına şiddet uygulayanları koruyor. Bu kıyafetle sokağa çıksam taciz edilir miyim diye düşünmemek için Ayşegül Terzi' nin sesi olalım, eşit yaşam hakkı için Ayşegül Terzi'nin sesi olalım.

Ellerinizi bedenlerimizden çekin demek için, İstedığımı giyerim sana ne demek için istediğim saatte sokağa çıkarım demek için buradayız. Önceki gün bir erkek kadının şort giymesini istemediğinden dün ise bir erkek reddedildiği için şiddet uyguladı. Erkekliğiniz batsın. Kimsenin namusu olmayacağız" dedi. Açıklamanın ardından protesto sona erdi

⁶⁴ <http://www.hurriyet.com.tr/ayvalikta-kadın-lardan-sortlu-protesto-40226162DHA>

9 NUMARALI HABER⁶⁵

Şort giydiği için hemşireye tekme atan kişi tekrar gözaltına alındı
DHA

19.09.2016 - 00:51

Ali AKSOYER, Hayati KILIÇ, Soner HASIRCIOĞLU / İSTANBUL, (DHA) - MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu bugün çıkarıldığı İstanbul Anadolu Adliyesi'nde savcılık tarafından serbest bırakıldı. Çakıroğlu hakkında İstanbul Anadolu Başsavcısı Fehmi Tosun'un talimatıyla "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" ve "Bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale etmek" suçlamasıyla ile tekrar yakalama kararı çıkartıldı. Kararın kendilerine ulaşmasının ardından harekete geçen Gasp Büro Amirliği ekipleri, Abdullah Çakıroğlu'nu Çekmeköy'deki evinde yakalayarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan Abdullah Çakıroğlu Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirildi.

10 NUMARALI HABER⁶⁶

10Bakan Kaya'dan şort giydiği için saldırıya uğrayan hemşireye telefon: Takipçisi olacağız

19.09.2016 - 14:34

DHA

ANKARA, (DHA) - AİLE ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya, İstanbul'da bir otobüste yolculuk yaparken, şort giydiği için saldırıya uğrayan hemşire Ayşegül Terzi'yi telefonla aradı. Bakanlık kaynaklarından edinilen bilgiye göre, Aile Bakanı Kaya'nın "Bakanlık olarak olayın takipçisi olacağız" dediği öğrenildi. Ayşegül Terzi'ye geçmiş olsun dileklerini ileten Bakan Kaya'nın, telefon görüşmesinde, kadına şiddetin ne sebeple olursa olsun kabul edilemez olduğunu ve bakanlık olarak olayın takipçisi olacaklarını vurguladığı

⁶⁵ <http://www.hurriyet.com.tr/ek-bilgiyle-sort-giydigi-icin-hemsireye-tekm-40226238>

⁶⁶ <http://www.hurriyet.com.tr/bakan-kayadan-sort-giydigi-icin-saldiriya-ugra-40226727>

öğrenildi. Aile Bakanı Kaya'nın ayrıca İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne Ayşegül Terzi'ye her türlü desteğin sağlanması konusunda talimat verdiği belirtildi.

11 NUMARALI HABER⁶⁷

Hemşireye otobüste "şort tekmesi"atan saldırgan mahkemeye sevk edildi
DHA

19.09.2016 - 15:56

DHA

Arzu KAYA/İSTANBUL,(DHA)Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu tutuklama istemiyle mahkemeye sevk edildi.

YENİDEN GÖZALTINA ALINDI

Dün öğle saatlerinde nöbetçi savcılıkta verdiği ifadesinin ardından "Basit yaralama" suçundan serbest bırakılan Çakıroğlu, akşam saatlerinde savcılığın talimatı ile "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ve "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarını da işlediği gerekçesiyle yeniden gözaltına alındı.

TUTUKLAMAYA SEVK EDİLDİ

Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na getirilen Çakıroğlu yeni bir savcıya ifade verdi. Müracaat savcılığında ifade veren Çakıroğlu, Türk Ceza Kanunu'nun(TCK) 216/1. Maddesinde düzenlenen "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ve TCK 115/3. maddesinde düzenlenen "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarından tutuklanması talebiyle nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildi.

12 NUMARALI HABER⁶⁸

Adalet Bakanlığı harekete geçti

DHA

19.09.2016 - 17:05

Ümit KOZAN / ANKARA, (DHA) - BELEDİYE otobüsünde şort giydiği için bir kadına saldıran kişinin serbest bırakılması tepkilere neden olurken, Adalet Bakanlığı harekete geçti. Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın talimatıyla hazırlanan tasarıda 'vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen' suçlardaki tutuklama yasağı kaldırılıyor. Tasarının önümüzdeki günlerde TBMM'ye gönderilmesi bekleniyor. Tasarının yasalaşması halinde belediye otobüsünde bir kadına saldıran Abdullah Çakıroğlu hakkında da tutuklama kararı verilebilecek.

⁶⁷ <http://www.hurriyet.com.tr/hemsireye-otobuste-sort-tekmesi-atan-saldirga-40226848>

⁶⁸ <http://www.hurriyet.com.tr/adalet-bakanligi-harekete-gecti-40226950>

Kurban Bayramı öncesinde Adalet Bakanlığı tarafından Başbakanlık'a gönderilen ceza paketinde önemli bir düzenlemenin olduğu ortaya çıktı. Tasarı ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinde değişiklik yapılması düzenleniyor. Tasarı ile "5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına 'veya' ibaresinden sonra gelmek üzere 'vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenenler hariç' ibaresi eklenmiştir" düzenlemesi yapılıyor.

TUTUKLAMA KARARI VERİLEBİLECEK

Adalet Bakanlığı'nın hazırladığı tasarinın yasalaşması ile birlikte vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar tutuklama yasağı kapsamında çıkarılmış olacak. Düzenleme ile birlikte iki yıla kadar hapis cezası öngörülen vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlarda da tutuklama kararı verilebilecek. Mevcut düzenlemede 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda vücut dokunulmazlığına karşı işlenen suçlar arasında düzenlenen ve dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası gerektiren 'basit kasten yaralama' gibi suçlarda yargı mercileri bu nedenle tutuklama kararı veremiyor. Özellikle vücut dokunulmazlığına karşı işlenen basit ancak mağdur ve toplum üzerinde infial uyandıran suçlarda tutuklama tedbirine başvurulamaması eleştirilere neden olurken, Adalet Bakanlığının hazırladığı tasarıyla vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar tutuklama yasağı kapsamında çıkartılıyor.

13 NUMARALI HABER⁶⁹

Şort giydiği için genç hemşireye tekme atan şüpheli tutuklandı

DHA

19.09.2016 - 19:02

Arzu KAYA İSTANBUL (DHA), MASLAK'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ve "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarından tutuklandı.

SUSMA HAKKINI KULLANDI, KADIN AVUKAT GÖREVLENDİRİLDİ

Savcılıkta susma hakkını kullandığı öğrenilen Çakıroğlu, "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ve "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme"

⁶⁹ <http://www.hurriyet.com.tr/sort-giydigi-icin-genc-hemsireye-tekme-atan-sup-40227041>

suçlarından tutuklanması talebiyle nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildi. Çakıroğlu'nun sorgusuna baronun görevlendirdiği kadın bir avukat girdi.

"KADININ NORMAL GİYİM TARZI YOKTU"

Mahkeme şüpheli Abdullah Çakıroğlu'nun ifadesinde "O gün kurban bayramıydı. Benim de milli ve manevi duygularım üst düzeydeydi. Ülkemizde bazı manevi değerler hergün aşındırılıyor. O gün de öyle bir gündü. Yaptığım eylemi doğru bulmuyorum. Müspet bulmuyorum. Kadının normal giyim tarzı yoktu. Bu da benim manevi duygularımı tahrik etti. Bir kadının iffetli gözükmesi için en azından kendisini taşıyabileceği normlarda giyinmesi ve pozisyon alması gerekir. Sonuç itibari ile böyle olmasını istemedim. O anki manevi duyguların coşması ile bu harekette bulundum" dediği öğrenildi.

"MANEVİ DUYGULARIMIN COSMASI İLE..."

Olay günü kendisinin insanlarca tartaklandığını söylediği öğrenilen Çakıroğlu'nun, "Ülkemizden şunu istiyorum. Anayasamız doğrularını birinci derecede İslamdan almak zorundadır. Şayet bir kişi ben Gayrimüslimim diyorsa da yine bizleri tahrik etmeyecek manevi değerlerimizi aşındırmayacak şekilde giyinmelidir. Başka bir diyeceğim yoktur. Ben daha önce psikolojik tedavi gördüm. Ben şu anda sağlıklı bir insanım. Ancak o zaman manevi duygularımın coşması nedeni ile davrandım. İslam hukukunda seksi giyinen bayana kırbaç vurulur. Bu kişilere de en azından bir para cezası verilmesi gerekir. Bizim akıl ve ruh kimyamızı bozuyorlar. Ben 4 senedir oruç tutuyorum. Ancak bu insanlar yüzünden yüzümü ahirete dönemiyorum. Dinimle barışık yaşayamıyorum. Mevcut ortamdan gayrimüslimlerin belirli bir standarda çekilmesi gerekiyor. Bunlar belirli standartlara çekilip gerekli önlemler alınmazsa dinden uzaklaşıyoruz. İnsanlar şeytanlaşıyor ve şehvet ortamı oluşuyor. Bundan dolayı Müslümanlığı yaşamaktan her gün uzaklaşıyoruz. Devletimizden İslamı resmi din olarak benimsemesini istiyoruz" diye konuştuğu belirtildi.

TUTUKLANDI...

Çakıroğlu'nun avukatının ise, "Dosyada mevcut belgeler doğrultusunda sağlık durumu da dikkate alınarak karar verilmesini talep ediyoruz" şeklinde savunma yaptığı kaydedildi. Mahkeme Çakıroğlu'nun "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ve "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarından tutuklanmasına karar verdi.

EK 3
MYNET HABER SİTESİ

1 NUMARALI HABER⁷⁰

Şort giyen kadına tekme atan Abdullah Çakıroğlu serbest bırakıldı

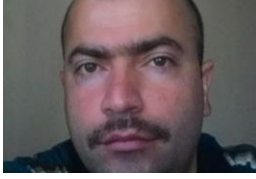
17.09.2016 21:57

Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu serbest bırakıldı. Çakıroğlu yaptığı açıklamada, "Her şey İslam hukukuna göre oldu" dedi.

YORUM YAP

İstanbul Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan Abdullah Çakıroğlu (35) ifadesinin ardından serbest bırakıldı. Karar, sosyal medyada tepki topladı.

Çakıroğlu'nun sosyal medya sitesi Facebook üzerinden yaptığı paylaşımlar ortaya çıkmıştı. Bir Facebook sayfasından, "Açık gezen kadın karımdır" yazılı bir paylaşımı, kendi sayfasında paylaştığı görülen Çakıroğlu'nun, sıklıkla bazı sayfalardan paylaşımlar yaptığı da görülmüştü.

İLGİNÇ BENZERLİK

Bu arada polisin aramalar sırasında elde ettiği görüntülerde zanlının üzerinde "LONDON" yazılı bir tişört bulunuyordu. Zanlı Çakıroğlu'nu teşhis için emniyete gelen Ayşegül Terzi'nin de üzerinde "LONDON" yazılı tişört bulunması ilginç bir tesadüf olarak ortaya çıktı.

"DEVLET BUNLARI CEZALANDIRMALI"

Abdullah Çakıroğlu, emniyetteki işlemlerinin ardından öğle saatlerinde Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na getirildi. Olaya ilişkin nöbetçi savcılıkta ifade veren Çakıroğlu'nun, "Ben vücutta açık gördüğüm yerlere tekme atarım. Giyimini beğenmediğim insanları döverim. Devlet bunlara ceza vermiyor. Devlet bunları cezalandırmalı" dediği öğrenildi.

⁷⁰ <http://www.mynet.com/haber/guncel/sort-giyen-kadina-tekme-atan-abdullah-cakiroglu-serbest-birakildi-2634945-1>

3 KEZ YATILI TEDAVİ GÖRDÜ

Öte yandan Çakıroğlu'nun 'Bipolar duygu durum bozukluğu' adlı akıl hastalığı nedeni ile Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 15 gün yatılı tedavi gördüğü, yakınlarının isteği üzerine olaydan kısa bir süre önce hastaneden taburcu edildiği öğrenildi. Daha önce de hastanede yatılı olarak 2 kez daha tedavi gördüğü öğrenilen Çakıroğlu'nun ilaç tedavisi gördüğü belirtildi.

"BASİT YARALAMA"

Ayşegül Terzi'ye yönelik eylemde Terzi'nin çenesinde ödem oluşacak şekilde yaralandığı doktor raporlarıyla belirlenen olayda savcılık suçun niteliği yönünden Çakıroğlu'nun serbest bırakılmasına karar verdi. Çakıroğlu hakkında 'Basit yaralama' suçundan işlem yapılırken, suçun tutuklanmayı gerektirir katolog bir suç olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldığı da kaydedildi.

Çakıroğlu adliyeye sevk edilirken çıkışta tutarlı görünmeyen sözler sarfetti. Zanlı gazetecilere, Arkadaşlar her şey kontrol altında... Sıkıntı yok, gerekli izahatları yapacağım... Vandalların saldırısına uğradım... 20 tane solcu terörist bana saldırdı... Her şey İslam hukukuna göre oldu... dedi.

"Giydiği şort ortama uygun değildi"

Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki Abdullah Ç'nin ilk ifadesinde, "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" demişti.

Maslak'ta 12 Eylül 2016 tarihinde hemşirelik yapan Ayşe Terzi, çalıştığı hastaneden çıkıp evine giderken bindiği otobüste, kimliği belirsiz bir erkeğin saldırısına uğradı. Olayla ilgili çalışma yapan Gasp Büro Amirliği ekipleri, saldırganın kimlik ve adresini belirledi. Ardından bu akşam saatlerinde Üsküdar'da düzenledikleri operasyonda Abdullah Ç.'yi yakalayarak gözaltına aldı. Abdullah Ç. Asayiş Şube Müdürlüğü'ne getirilerek sorguya alındı.

İşlemleri süren Abdullah Ç'nin bir gayrimenkul şirketinde güvenlik görevlisi olarak çalıştığı, olay günü işinden çıkıp Çekmeköy'deki evine gitmek üzere otobüse bindiği anlaşıldı.

Bekar ve ailesiyle yaşadığı öğrenilen Abdullah Ç'nin için "Manik Depresif" teşhisi konulduğu, ancak tedavi olmak için sevk edildiği hastaneye gitmediği iddia edildi.

İstanbul Maslak'ta belediye otobüsünde şortlu hemşireye saldırı Abdullah Ç'nin ilk ifadesinde, "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" dedi. Babası Temel Terzi ve görgü tanığı Mahir Kır ile birlikte gözaltına alınan şüpheliyi teşhis eden genç kadın, saldırganın yakalanmasından dolayı çok mutlu olduğunu söyledi. Çıkışta kısa bir açıklama yapan Terzi: "Bulunduğu için çok mutluyum. Bugün benim bayramım. O gün bana bayramı yaşatmadı, yaşayamadım" dedi.

Genç kadının babası Temel Terzi ise "Adaletin yerini bulacağına inanıyorum. Emniyet teşkilatına ve bize yardımcı olan herkese teşekkür ediyorum" dedi.

2 NUMARALI HABER:⁷¹

Otobüste kadına tekme olayında yeni gelişme

GÜNCEL HABERLERİ | 18.09.2016 22:28

Şort giydiği için otobüste hemşire Ayşegül Terzi'ye tekme atan şüpheli Abdullah Çakıroğlu tekrar gözaltına alındı.

YORUM YAP

Maslak'ta bir otobüste yolculuk yapan Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu bugün çıkarıldığı İstanbul Anadolu Adliyesi'nde savcılık tarafından serbest bırakıldı.

Şort giyen kadına tekme atan Abdullah Çakıroğlu serbest bırakıldı. Çakıroğlu hakkında Nöbetçi savcılık talimatı ile "Halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek" suçlamasıyla tekrar yakalama kararı çıkartıldı.

Savcılığın talimatı doğrultusunda çalışma başlatan Asayiş Şube Müdürlüğü Cinayet Büro Amirliği ekipleri, Abdullah Çakıroğlu'nu Çekmeköy'deki evinde gözaltına aldı.

Abdullah Çakıroğlu ilk ifadesinde "Şort giymesi ortama uygun değildi, sinirlenip tekme attım" demişti.

⁷¹ <http://www.mynet.com/haber/guncel/otobuste-kadina-tekme-olayinda-yeni-gelisme-2635986-1>

KARARA BÜYÜK TEPKİ

Karar duyulunca sosyal medyada infial yaşandı. Bir çok ilde özellikle kadınlar sokağa çıkıp eylem yaptı. Bunun üzerine nöbetçi savcılık bu kez Çakıroğlu için “Halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek” suçlamasıyla yakalama kararı çıkarttı. Çakıroğlu akşam evinde tekrar gözüaltına alındı. Saldırganın serbest kaldığını öğrenen A.T., “Ben uygun giyinmeyi döverim’ diyor ve serbest kalıyor. Bir kez daha kahroldum. Söyleyecek tek bir lafım yok. Yazıklar olsun. Adalet nerede? Ölmem mi gerekiyor” diye tepki gösterdi.

3 NUMARALI HABER:⁷²

Adalet Bakanlığı'ndan 'tekme' tasarısı

19.09.2016 19:03

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan yeni kanun tasarısı, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardaki tutuklama yasağını kaldırıyor.

YORUM YAP

Türkiye'de Adalet Bakanlığı bazı suçlarla ilgili yeni bir yasa tasarısı hazırladı. Tasarıya göre, basit ve kasten yaralamaya tutuklama verilebilecek. Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan kanun tasarısıyla vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardaki tutuklama yasağı kaldırılacak. Düzenlemenin geçen hafta otobüste şort giydiği için tekmeli saldırıya uğrayan hemşire Ayşegül Terzi olayından sonra gündeme geldiğine dikkat çekiliyor.

'Gelenek, göreneklerime aykırı giyinmişti'

Kurban Bayramı'nın birinci günü sabah, nöbetten otobüsle evine dönen hemşire Ayşegül Terzi, 12 Eylül'de Alemdağ Polis Merkezi'ne giderek bir şüphelinin otobüste aniden yüzüne tekme attığını belirtip şikayette bulunmuştu. Hakkında şikayette bulunulan Abdullah Çakıroğlu adındaki kişi nöbetçi savcıya verdiği ifadede, "Neden tekme attın" sorusuna, "Gelenek, göreneklerime aykırı giyinmişti. Psikolojik tedavi görüyorum. İstem dışı tekme

⁷² <http://www.mynet.com/haber/dunya/adalet-bakanligindan-tekme-tasarisi-2637264-1>

attım. Giyimini beğenmediğimi döverim. Devlet böyle giyinenlere ceza vermeli" dediği belirtildi.

Çeşitli illerde kadınlardan protesto gösterileri

Abdullah Çakıroğlu, ifadesinin ardından nöbetçi savcı Mahmut Nedim Uygur tarafından mahkemeye sevk edilmeden önce serbest bırakıldı. Ancak bu kararın ardından sosyal medyada tepkiler bir anda büyüdü ve başta Ayvalık olmak üzere Türkiye'nin birçok yöresinde şortlu kadınlar sokağa çıkarak kararı protesto etti. Tepkiler üzerine İstanbul Anadolu Başsavcısı Fehmi Tosun tarafından Çakıroğlu hakkında "halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek" suçlamasıyla yeniden yakalama kararı çıkardı ve şahıs yeniden gözaltına alındı.

Saldırganın serbest kaldığını öğrenen hemşire Ayşegül Terzi, "Ben uygun giyinmeyi döverim' diyor ve serbest kalıyor. Bir kez daha kahroldum. Söyleyecek tek bir lafım yok. Yazıklar olsun. Adalet nerede? Ölmem mi gerekiyor" diye tepki gösterdi.

Aile Bakanı Kaya: 'Şiddet mağduru kadınlarımızın yanındayız'

Ayşegül Terzi'yi telefonla arayarak geçmiş olsun dileklerini ileten Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya ise "Kadına şiddet her ne sebeple olursa olsun kabul edilemez. Bakanlık olarak olayın takipçisi olacağız. Ayşegül Terzi ve diğer şiddet mağduru kadınlarımızın yanındayız." ifadelerini kullandı. Bakan Kaya, kadına yönelik şiddetin önüne geçilmesi için bakanlığın çalışmalarını tavizsiz yürüttüğünü belirtti ve İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne, Ayşegül Terzi'ye her türlü desteğin sağlanması talimatını verdiği de kaydedildi.

4 NUMARALI HABER:⁷³

Şortlu hemşireye tekme atan Abdullah Çakıroğlu tutuklandı

19.09.2016 18:24

Şort giydiği gerekçesiyle, Abdullah Çakıroğlu'nun tekmeli saldırısına uğrayan Ayşegül Terzi için Türkiye ayağa kalktı. İkinci kez gözaltına alınan zanlı tutuklandı

YORUM YAP

Kadına şiddetin son örneği İstanbul Maslak'taki bir belediye otobüsünde yaşandı. Ayşegül Terzi sırf şort giydiği için bir başka yolcu olan Abdullah Çakıroğlu'nun tekmeli saldırısına maruz kaldı. Genç hemşireye o an otobüste bulunan kimse yardım etmedi. Ama o yılmak yerine kadına şiddete sesini çıkarmayı seçti. Bir televizyon programında olayı anlatmasıyla adeta Tüm Türkiye Terzi'nin arkasında durdu.

⁷³ <http://www.mynet.com/haber/yasam/sortlu-hemshireye-tekme-atan-abdullah-cakiroglu-tutuklandi-2637204-1>

Abdullah Çakıroğlu sonunda gözaltına alınmıştı ama aradan saatler geçtikten sonra serbest bırakıldı. Karar sosyal medyada büyük tepkiye yol açtı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı harekete geçti. Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya Ayşegül Terzi'ye telefon açarak destek çıktı.

Adalet Bakanlığı bir kanun tasarısı hazırlayarak, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardaki tutuklama yasağını kaldırdı

İfadesinde "Giyimini beğenmediğimi döverim" diyen Çakıroğlu, "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" ve "Bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale etmek" suçlarından savcılıkça sorgulandı.

Otobüste kadına tekme olayında yeni gelişme
Savcılıkta susma hakkını kullandığı öğrenilen Çakıroğlu, "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" ve "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" suçlarından tutuklanması talebiyle nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildi.

Çakıroğlu'nun sorgusuna Baro'nun görevlendirdiği kadın bir avukat girdi. Mahkeme şüpheli Abdullah Çakıroğlu'nun tutuklanmasına karar verdi.

Sosyal medyaya göre; Bu sadece Ayşegül Terzi'nin değil tüm kadınların bir zaferiydi.

EK 4
HABERTÜRK HABER SİTESİ

1 NUMARALI HABER⁷⁴

Ayşegül Terzi şort giydi diye otobüste saldırıya uğradı

İstanbul'da Maslak'ta bayramın birinci günü Ayşegül Terzi, tekmeli saldırıya uğradı. Saldırı anı belediye otobüsünün kameralarına dakika dakika yansıdı

16.09.2016 - 13:54

İstanbul'da Kurban Bayramı'nın birinci günü akıllara durgunluk veren bir olay yaşandı. 23 yaşındaki hemşire Ayşegül Terzi, Maslak'ta evine gitmek için belediye otobüsüne bindi. Otobüsün arka tarafında duran genç hemşireye kimliği belirsiz bir şahıs önce sözle sataştı.

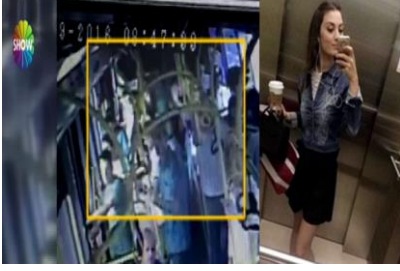
Show TV'nin haberine göre saldırgan şahıs, "Şort giyenler ölmeli" diye seslendikten sonra yukarıdaki demirlerde tutunarak genç kadının yüzüne tekme attı.

Saldırganın bu sırada "Sen şeytansın" diye bağırıldığını belirten genç hemşire, çok korktuğunu ve yüzünden yaralandığını anlattı.

(SHOW HABER/ ÖZEL)

⁷⁴ <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1297411-genc-hemsire-sort-giydi-diye-otobuste-saldiriya-ugradi>

2 NUMARALI HABER⁷⁵

Halk otobüsünde kadın yolcuya tekmeyle saldıran kişi serbest

Çekmeköy'de halk otobüsünde kadın yolcuya tekmeyle saldıran kişi, savcılık sorgusunun ardından serbest bırakıldı

17.09.2016 - 22:24

İstanbul'da Kurban Bayramı'nın 1. günü belediye otobüsündeki hemşire Ayşegül T.'ye şort giydiği için tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Ç. nöbetçi savcıya ifade verdikten sonra serbest bırakıldı. Çakıroğlu'nun ifadesinde, "Ben giyimini beğenmediğimi döverim" dediği öğrenildi.

Bayramın birinci günü meydana gelen olayda, 23 yaşındaki Ayşegül T., şort giydiği için otobüste tanımadığı bir kişinin tekmeli saldırısına uğrayıp yaralanmış, kendisine saldıran kişiden şikâyetçi olmuştu.

Araştırma başlatan polis, saldırganın otobüse bindiği ve indiği noktayı tespit etti. Güvenlik kamerası görüntülerinden elde edilen fotoğrafla çevrede araştırma yapan polis, saldırganın kimliğini ve kaldığı adresi belirledi.

Akşam saatlerinde Üsküdar'daki eve operasyon düzenleyen polis, 35 yaşındaki Abdullah Çakıroğlu'nu gözaltına aldı. Emniyete götürülen Çakıroğlu'nun özel güvenlik görevlisi olarak çalıştığı öğrenildi.

Abdullah Çakıroğlu'nun, "Giydiği şort ortama uygun değildi. Bu nedenle sinirlenip hareketi yaptım" dediği öğrenildi.

"İSTEM DIŞI TEKME ATTIM"

Polis, önceki akşam Üsküdar'da düzenlediği operasyonda saldırgan Abdullah Ç.'yi yakalayıp gözaltına aldı. Abdullah Ç., polislerin "Neden tekme attın?" sorusuna "Kıyafetleri bana aykırıydı. Gelenek ve göreneklerime aykırı giyinmişti. Ben psikolojik tedavi görüyorum. Bir anda istem dışı tekme attım" cevabını verdi.

⁷⁵ <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1297958-halk-otobusunde-kadin-yolcuya-tekmeyle-saldiran-kisi-yakalandi>

"İSLAM HUKUKUNA GÖRE OLDU"

Abdullah Çakıroğlu, Asayiş Şube Müdürlüğü'ndeki işlemlerin ardından Anadolu Adalet Sarayı'na gönderildi. Abdullah Çakıroğlu Asayiş Şube Müdürlüğü'nden çıkarıldığı sırada basın mensuplarına "Gerekli izahatları yapacağım. Vandalların saldırısına uğradım. 20 tane solcu terörist bana saldırdı. Her şey İslam hukukuna göre oldu. Sıkıntı yok, her şey kontrol altında" dedi.

Bu arada Abdullah Çakıroğlu'nun sosyal medya sayfasında da cinsel ayrımcılık içeren bazı mesajlar paylaştığı görüldü.

SERBEST BIRAKILDI

Üsküdar'da önceki akşam gözaltına alınan Abdullah Ç., Asayiş Şube Müdürlüğü'ndeki işlemlerinin ardından Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'na sevk edildi. 'Basit yaralama suçu' nedeniyle burada nöbetçi savcıya sevk edilen şüpheli, ifade verdikten sonra serbest bırakıldı. Nöbetçi savcılığın, Abdullah Ç.'yi suçun niteliği ve delil durumunu göz önüne alarak serbest bıraktığı belirtildi.

Abdullah Ç.'nin ifadesinde, "Ben giyimini beğenmediğimi döverim. Devlet böyle giyinenlere ceza vermeli" dediği öğrenildi.

Abdullah Ç.'nin, 'bipolar duygulanım bozukluğu' teşhisi ile daha önce 3 kere Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde yattığı, Ayşegül T'ye saldırmadan kısa bir süre önce de yaklaşık 15 gün yattığı hastaneden akrabalarının isteği üzerine çıkartıldığı kaydedildi. Zanlının, ilaçlarını da kullanmadığı öğrenildi.

Güvenlik görevlisi olduğu belirtilen Abdullah Ç.'nin, bir süredir işsiz olduğu ifade edildi.

MUSTAFA ŞEKEROĞLU-MÜSLÜM SARIYAR-KURTHAN DEMİR/İSTANBUL

Saldırı anını gösteren video da kullanılmıştır.

3 NUMARALI HABER⁷⁶

Otobüste hemşireye tekme atan kişi için yakalama kararı çıkarıldı

İstanbul Anadolu Adliyesi'nde savcılık tarafından serbest bırakılan Abdullah Çakıroğlu hakkında yeniden yakalama kararı çıkarılmıştı. Çakıroğlu evinde gözaltına alındı

18.09.2016 - 22:40

İstanbul'da Kurban Bayramı'nın birinci günü özel halk otobüsünde hemşire Ayşegül Terzi'ye şort giydiği için yüzüne tekme atan 35 yaşındaki şüpheli Abdullah Çakıroğlu hakkında çıkarılan yakalama kararı sonrası gözaltına alındı.

Kurban Bayramı'nın birinci günü mesai bitimi evine giden hemşire Ayşegül Terzi'ye otobüste tekme atan Abdullah Çakıroğlu, önceki gece Üsküdar'da gözaltına alınmıştı. Emniyetteki işlemleri tamamlanan 35 yaşındaki Abdullah Çakıroğlu, İstanbul Anadolu Adliyesi'nde nöbetçi savcıya ifade verdikten sonra serbest bırakıldı.

"YAŞAM TARZINA İLİŞKİN TERCİHLERİNE MÜDAHALE EDEN VEYA BUNLARI DEĞİŞTİRMEYE ZORLAMAK" SUÇLAMASIYLA YAKALAMA KARARI

"Ben giyimini beğenmediğimi döverim" diyen Abdullah Çakıroğlu, hakkında nöbetçi savcılık tarafından akşam saatlerinde "Halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek" ve "Tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlamak" suçlamasıyla yakalama kararı çıkarıldı.

Abdullah Çakıroğlu, karar sonrası evinde gözaltına alındı.

Mustafa Şekeroğlu/ İstanbul

⁷⁶ <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1298293-otobuste-hemshireye-tekme-atan-kisi-icin-yakalama-karari-cikarildi>

4 NUMARALI HABER⁷⁷

Şort giyen hemşireye tekme atan Abdullah Çakıroğlu tutuklandı

İstanbul'da hemşire Ayşegül T.'ye şort giydiği gerekçesiyle tekme atan Abdullah Çakıroğlu, tutuklandı

19.09.2016 - 13:22

İstanbul'da, hemşire Ayşegül T.'ye şort giydiği gerekçesiyle tekme atan ve önceki çıkartıldığı savcılıkça serbest bırakıldıktan birkaç saat sonra tekrar gözaltına alınan Abdullah Çakıroğlu, mahkemece tutuklandı.

"Basit yaralama"dan serbest kalan sanık için tutuklama "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" ve "Bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale etmek" suçlarından geldi.

Kurban Bayramı'nın birinci günü mesai bitimi evine giden hemşire Ayşegül T.'ye şort giydiği gerekçesiyle otobüste tekme atan Abdullah Çakıroğlu, Üsküdar'da gözaltına alınmış, çıkartıldığı Anadolu Adliyesi'nde savcılıkça ifadesinin alınmasından sonra serbest bırakılmıştı.

Emniyette, "Gelenek ve göreneklerime aykırı giyinmiştii" diyen, emniyet çıkışında da adeta meydan okurcasına gülerek, "Her şey İslam hukukuna göre oldu" diyen Abdullah Çakıroğlu, savcılıkta, daha da ileriye gitti ve "Ben giyimini beğenmediğimi döverim. Devlet böyle giyinenlere ceza vermeli " dedi.

Bir süre Erenköy ve Ruh Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde yattığını söyleyen Çakıroğlu, "basit yaralama suçundan" serbest bırakıldı. Ancak şüphelinin sevinci uzun sürmedi.

İKİNCİ KEZ ADLİYEDE

Kendisini serbest bırakılan aynı savcı tarafından hakkında yakalama kararı verilen Çakıroğlu,

⁷⁷ <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1298563-sort-giyen-hemsireye-tekme-atan-zanli-tutuklandi>

önceki gece Çekmeköy'deki evinden tekrar gözaltına alınıp Asayiş Şubesi'ne getirildi. Burada sorgusu yapılan Çakıroğlu, dün öğle saatlerinde ikinci kez Anadolu Adliyesi'ne gönderildi.

Bu sefer başka bir savcıya çıkartılan Çakıroğlu, susma hakkını kullanarak ifade vermedi. Çakıroğlu, "Halkı kin ve düşmanlığa teşvik etmek" ve "Tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlamak" suçundan tutuklama talebiyle nöbetçi hakimliğe sevk edildi. Çakıroğlu, her iki suçtan da tutuklanarak Ümraniye Cezaevi'ne gönderildi.

"BASİT YARALAMA"DAN "KİN VE NEFRET" SUÇUNA

Bir kadına tekme attıktan sonra elini kolunu sallayarak adliyeden çıkması kamuoyunda tepki çeken Çakıroğlu'un ilk gün serbest bırakılmasıyla ilgili ayrıntılar da ortaya çıktı. Edinilen bilgilere göre Çakıroğlu hakkında emniyetin "basit yaralama" suçundan evrak düzenlediği bu şekilde adliyeye sevk edildiği öğrenildi. Ancak diğer suçlamaların ortaya çıkmasından sonra yakalama kararı verildiği kaydedildi.

"O ANKİ MANEVİ DUYGULARIN COŞMASI İLE..."

Tutuklanan Abdullah Çakıroğlu, savcılıkta susma hakkını kullansa da hakimlikte ifade verdi. Manevi duygularının coşmasıyla hareket ettiğini savunan Çakıroğlu, şunları söyledi: "O gün kurban bayramıydı. Benim de milil ve manevi duygularım üst düzeydeydi. Yaptığım eylemi doğru bulmuyorum. Ama kadının normal bir giyim tarzı yoktu. Bu da benim manevi duygularımı tahrik etti. O anki manevi duyguların coşması ile bu harekette bulundum."

Mustafa ŞEKEROĞLU - Kurthan DEMİR – Leyla ÜNAL / İSTANBUL